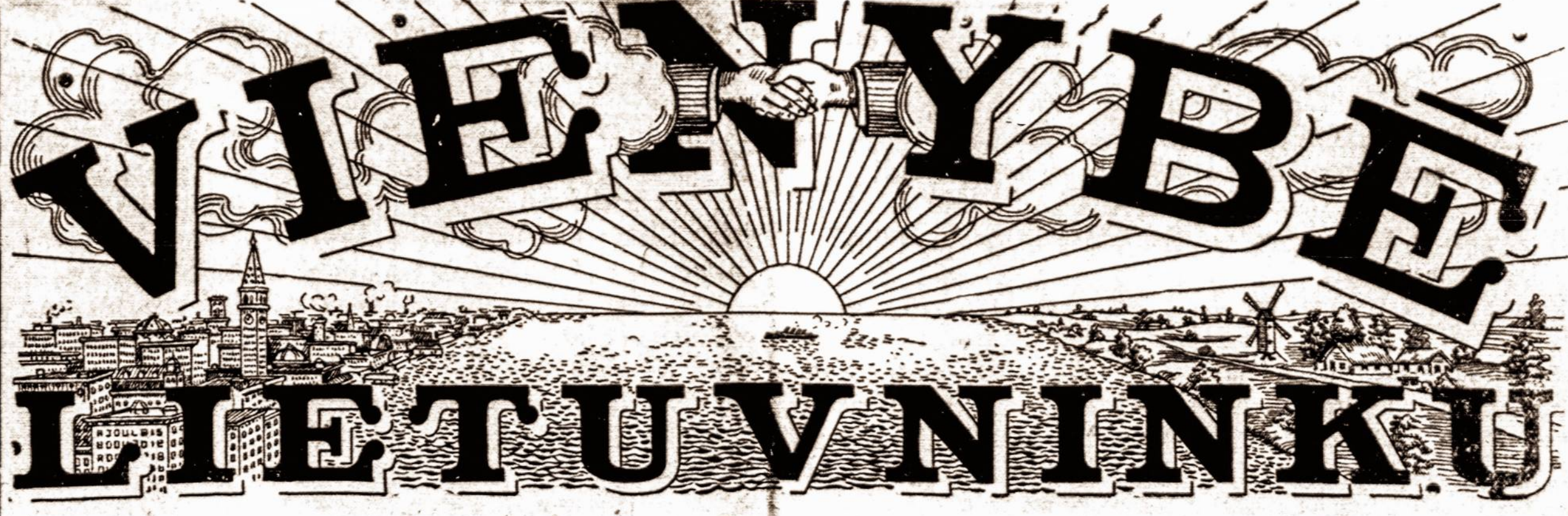

AUG 28 1913

The New York Pub Lib
470 Fifth Ave.

"VIENYBE LIETUVINKŲ"
 IŠEINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
 Prenumerata metams:
 Suvienyose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
 J. J. Paukštis ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVINKŲ"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
 Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
 J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 35.

Brooklyn, N. Y. 27 d. Rugpjūčio (August) 1913 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-ED, 1879.

Metai XXVIII

**KELETAS MINČIŲ
 APIE SREIKUS**

Streikas — tai tinkamiausias darbininkų įrankis kovoje su kapitalistais, kovoje su savo darbdaviais. Taip tvirtina darbininkų vadai, tačiau, pagaliaus, sako ir darbininkų klausimo išėjai bei politiškos ekonomijos teoretikai.

Ir tas, turbūt, yra pilnai teisingas ir logiškas išvedimas. Išties, — iš vienos pusės stovi darbininkai, kurie savo gyvasties palaikymui yra priversti parduoti savo spēką, savo raumenis išdirbimo įrankių bei išdirbinių medžiagos savininkams-kapitalistams. Darbininkai nori dirbti kiek galint trumpesnes darbo valandas ir gauti kiek galint didesnę atlyginimą už savo darbą, idant jiems galima būtų ne tik pavalgyti, apsidaryti ir nusisamdyti gyvenimui šiekįs-tokius kambarius, bet ir suteikti sau tinkamus pasilinksminimus, gyventi gražesniuose kambariuose, valgyti geresnį ir sveikesnį valgi, atidėti keletą škatikų juodajai dienai, aprūpinti savo vaikus, duodant jiems mokslą, o galop prigulėti prie gerų apšviesto bei pašalpiųjų draugijų ir išsirašyti vieną-kitą geresniųjų laikraščių bei nusipirkti skaitymui gerų knygų.

Kapitalistų bei darbdavių norai kaip tik priešingi tiems darbininkų norams. Jiems rupi, kad priverst darbininkus dirbt kuoilgiausias darbo valandas, kad darbininkų darbas būtų kiek galint produktiviškesnis ir kad jiems mokėti kuomažiausią algą.

Nors darbininkai, paprastai žiūrint, yra liuosi: nori dirba, nenori — nedirba, priegtam — eina dirbti ten, kur jiems patinka, tačiau, tuom pačiu laiku, darbininkai tankiai yra priversti dirbti ten, kur jie visai nenorėtų — juk jiems reikia valgyti, apsidaryti, nusamdyti kambarį, jiems reikia gyventi.

Tokiū būdu darbininkas dirba ramiai vienoj vietoj iktol, kol jis tik išgali, kol jis šiaip-taip gali gyventi, kol jis, galop, nepersitikrina savo blogu padėjimu. Kada jis nebegali ilgiau kęsti gyvenimo bei darbo sąlygų, tada jis pradeda reikalauti nuo darbdavių permainų bei pagerinimų, ir jei darbdaviai atsaisako išpildyti jo

reikalavimus, tai jis meta darbą, sustreikuoja. Bet jei dirbtuvės darbininkas vienas mestų darbą ar pareikalautų nuo darbdavio geresnių darbo išlygų, tai ant jo niekas neatkreiptų domos, jo pasistengimai išeitų ant vėjo, nes, jam atsaisakius nuo darbo, tiktu pasamdytas kitas.

Čia tai ir reikalinga darbininkų sutartis, darbininkų vienybė bei solidariškumas, pagaliaus, — darbininkų susipratimas. Tik veikdami vienybėj darbininkai gali šį-tą padaryti, nes jei jie kartu sustreikuoja, t. y. meta darbą, tai darbdaviui lieka — ar pasisamdyti jo vieton kitus, ar išpildyti streikuojančių reikalavimus, ar galop, uždaryti savo dirbtuvę. Susamdyti kitus darbininkus yra sunku — geras darbininkas nestos ant savo draugo vietos, o jei kokie ir pristos, tai, kaip nepratę prie tos darbo rūšies, neatneš fabrikantui tinkamos naudos, o kada ir jie prie darbo pripras, tai ir jie tapgi pareikalaus geresnių darbo išlygų. Tankiai pasitaiko, kad darbdavys negali greit surasti darbininkų. Uždengti dirbtuvę vėl nėra jos savininkui jokio išrokavimo. Lieka vienintelis kelias — tarties su darbininkais, t. y. išpildyti dalį, o gal ir visus jų reikalavimus ir vėl pakviesti darbininkus prie darbo.

Tankiai darbdavys-fabrikantas su valdžios bei policijos pagalba stengiasi įbauginti darbininkus ir priversti juos grįžti prie darbo ant senųjų išlygų, bet jei darbininkai bus susipratę ir susiorganizavę, tai viską perneš, ir fabrikantas tuom neišloš.

Jei fabrikantas sutrumpintų darbo valandas ir paugštintų darbininkams mokėsnį, o išdirbinius parduotų pirmsne kaina, tai jis paneštų didį nuostolį, t. y. darbininkai su pagalba streiko atimtų jam dalį pelno. Darbdavys, žinoma, stengiasi išieiti iš tokio padėjimo sveiku ir sausu: jis išpildo darbininkų reikalavimus (daugiau tik jų dalį), bet, praėjus tulam laikui, jis ant išdirbimų jo dirbtuvėj prekių uždėda didesnę kainą — ką jis nustoję per darbininkų streiką, tą vėl atgavo iš kitos pusės. Gal tikta mažą nuostolį dalelę pane-

ša kapitalistas, ypač kada atskiri fabrikantai yra susijungę į taip vadinamus trustus. Visokius išdirbinius, ypač valgomus daiktus ir drabužius, daugiausiai sunaudoja patįs darbininkai, taigi jie ir yra priversti mokėti brangiau už visus tuos išdirbinius.

Pasibaigia streikas — tuoj pakyla fabrikatų kainos. Po audimo dirbtuvių darbininkų streiko pabrangsta materijos, po rubsiuvių — gatavi drabužiai, po duonkepių — duona, po skerdyklų — mėsa ir įvairūs produktai, po cukrinių — cukrus, po geležinkelių darbininko streiko — važmos kaina ir tt. Tie visi dalykai yra reikalingiausi kiekvienam darbininkui, nes be jų negalima apsieiti, ir patįs darbininkai yra priversti sumokėti tuos visus kainų paugštėjimus.

Jei fabrikantas pakeltų kainas ant tų daiktų, kuriuos tik turtuoliai sunaudoja, tai tiek to, bet dar pabrangsta svarbiausieji darbininkų pragyvenimo daiktai.

Tankiai galima girdėti kalbant net darbininkų vadus, kad jei daiktai iš streiko priežasties pabrangsta ir darbininkų išlaidos pasididina, o kartu jų gyvenimas pablogėja, tai tegul streikuoją, nes juk, anot priežodžio, kyls kylį varo, o priegtam darbdaviai delei konkurencijos negali, buk, per daug kelti kainų. Vienok kalbėti lengva, bet čia reikia atkreipti domą ant streikių vargo ir ant to, kokius nuostolius suteikia streikai darbininkams.

Kaip galima būtų išieiti iš tokio negeistino padėjimo? Mano nuomone darbininkų organizacijoms reiktų pirmon vieton statyti kontrole, t. y. išlošus streiką aštriai prižiūrėti, kad nebutų uždėtos kainos ant išdirbinių, arba kad uždėtų kiek galint mažiau ir delei pašalinių priežasčių. Tada būtų aiškus darbininkų išlaimėjimas, o fabrikantų-kapitalistų pralaimėjimas. Dabar gi streikų išlaimėjimas tankiausiai — tai gryna fikcija bei darbininkų akių apdumimas.

Žinoma, fabrikantas gali užlaikyti savo fabriką iktol, kol ji atneša jam tinkamą naudą, bet kada ji atneš pabrasciausius nuosimėjus ant idėto kapitalo arba neduos jokios naudos, tai jam geriau bus uždaryti dirbtuvę, o kapitalą sunaudoti kitokiū būdu. Taigi, žiurint iš

to atžvilgio, streikai irgi turėtų savo rubežius.

Imant streiko klausimą iš kitos pusės, darbininkų organizacijoms bei jų vadams reikia kuodidžiausiai stengties, kad streikas tęstųsi kuotrupiausiaj laiką, kad nenuvarginti per daug darbininkų. Delei to galima streikuoti tik tada, kada pilnai atsako tam laikas kada darbininkai yra tinkamai suorganizuoti ir kada streikas gali atnešti fabrikantui didžiausius nuostolius. Galop, visi darbininkai turi turėti tikrą ir aiškų supratimą apie savo padėjimą ir ko jie reikalauja — streikui tur pritarti didžioji darbininkų pusė. Dabar gi tankiai galima patėmyti, kad viena darbininkų dalis pradeda streiką, o kiti visai mažai apie tai žino arba streikui yra visai priešingi priegtam, streikuojantieji nežino, ko jie reikalauja ir kaip jie privalo elgties; delei to viso kyla nesupratimai bei nesutikimai, atsiranda streiklaužiai ir abelnai streiko priešai. Apie tai teko patirti iš paskutinių dienų įvairios rūšies streikų Baltimorėj, Philadelphioj, New Yorke, Brooklyne, Patersone, Buffaloje, Detroite, Clevelande, Chicagoje ir kitur. Tada, žinoma, streikas negali eiti tinkamu keliu — tada jis tik kankina darbininkus ir galop priveda prie pralaimėjimo arba prie mažiausio išlaimėjimo. Nuolat galima patirti tai iš laikraščių, tai iš pačių darbininkų burnos, kad jų organizacijų vadai ant streikų žiuri per pirštus — jie žino tik žodžius „streikas“, „streikas“, „per streiką viską įgysit“, ir streiką jie apšaukia be jokio gilesnio apsvarstymo viso dalykų stovimo, be išrokavimo visų aplinkybių. O darbininkai ir jų šeimynos paskui viską turi nukentėti.

Ant streikų, kaip patiems darbininkams, taip ir jų organizatoriams bei vadams, reiktų žiūrėti labai-labai rimtai ir tik paskutiniausiam karte apšaukti streiką. Čia butinai streikų organizatoriams reikia atkreipti savo domą ant to, kad netikusiai vedami streikai atneša darbininkams didžią bledį ir pastumia juos į dar didesnį vargą. Tik pamastykime: turįs šeimyną darbininkas, dirbdamas metą-kita, sutaupo keletą centų (reik atminti, kad laike tų metų-kitų pasitaiko periodai, kada dirba jis tik pusę laiko), ir štai užstoja strei-

kas — jis ne tik kad pralaidžia sutaupytus centus, bet pridaro skolų ir iškenčia daug vargo, kaip jis patsai, taip ir jo šeimyna. Ilgai streikuodami darbininkai paneša milžiniškus nuostolius ir nusikankina kuniškai ir dvasiškai. O jei dar streikas lieka pralaimėtas, tai darbininkai jaučiasi nelaimingais sutvėrimais. Čia man ateina galvon pasibaigęs pralaimėjimu šilko darbininkų streikas Patersone, N. J. Streikavo jie apie 21 savaitę — kankinosi-vargo, kentė badą ir visokius kitus nedeatėklus, šaukė-maldavo pagalbos, ir štai streiką pralaimėjo. Tenai, kaip žinome, streikavo apie 25,000 darbininkų, jie laike streiko nustoję apie \$5,500,000 algos. Tas-ne tik sudemorlizavo streikavusius, bet ir kitus darbininkus bei pašalinius žmones. O vis, kaip išsiaiškina, netikęs streiko vedimas, netikusiai išrinktas streikui laikas — tai vis kaltės darbininkų bei streiko vadų, tai vis I. W. W. organizatorių netaktiškumsa ir neapsirokavimas.

Taip, streikai gali baisiai privarginti darbininkus. Priegtam; streikuojama labai tankiai. Pasibaigia vienas streikas, pradeda dirbti nukankintas darbininkas, ir štai pračina pusmetis-metas ir vėl naujas streikas. O išdirbiniai, padėkavojant neapribotai fabrikantų saualėi, vis eina brangyn. Taip vargsta, skursta ir kankinasi šio krašto darbininkai abelnai, taip vargsta ir mūsų broliai-lietuviai, kurie važiavo į šitą laisvės kraštą jieškotų sau laimės, o sutiko tik nuolatini vargą ir skurdą (jei žinoma neskaityti už „laime“, jei jie gali tankiai išsigerti, „paužti“, šiek-tiek miestiskai bei „sportiskai“ apsiirengti ir pavalgyti falsifikuotų šio krašto valgių).

Bet pažvelgkim truputį taipgi ant to, kaip streikieriai elgiasi laike streikų.

Prasideda streikas — prasideda trukšmai saliuuose, ant gatvių, o išdalies ir darbininkų gyvenimuose. Girtuokliavimas žymiai padidėja. Saukia, rėkia, duksta saliuuose; strepinuoja, piktazodžiauja, stumdosi ant gatvių. Jei kas stengiasi pertarti ir išrodinėja per laikraštį ar prakalboje netikusį streikių pasielgimą, tai jie pradeda rėkti, kad juos neteisingsai kaltina ir žemina visuomenės akyse; girdi, tas gali užkenkti aukų rinkimui (maldavimas aukų

laike streikų stačiai įėjo madon)...

Aš patsai girdėjau, kaip vienas Chicagos saliuininikas linksmai nusišypojes pasakė: „Darbininkų streikas — tai mūsų (saliuininikų) šienapjutė, tai geri laikai, tai tikrai amerikoniškas uždarbis“... Kaip juokingai ir kartu kaip skaudžiai skamba šita frazė — ji juk pasakya žmogaus prityrusio...

Skaudu girdėti panašius žodžius, paliečiančius streikičius bei darbininkus, gaila matyti juos geriančius, nes žinai, kad tuom jie ardo savo padėjimą, savo sveikatą, savo protą, o iš to džiaugiasi kapitalistai, kurie gerai žino, kad jei darbininkai bus silpni — kunu ir dvasia, tai jie, kapitalistai, ilgai dar viešpataus, darydami kas jiems patinka.

Ne, draugai-darbininkai, jūs privalote kitaip rengties prie streikų ir kitaip elgties laike tų streikų. Streikai turi būti išimtinai pašvesti prakalboms, rimtiems susirinkimams bei mitingams, organizavimuisi ir lavinimui jusų proto. Jūs negalite blogai elgdamiessi norėti, kad apie jus gerai rašytų ir gausiai aukas jums duotų. Jūs privalote elgties paveikslingai, dorai, blaiviai, o tada visuomenė jums pilnai pritars, jumis parems, ir fabrikantai bei darbdaviai greit galutinai liks pergaleti. Pradedant streiką, jūs privalote taipgi atsaisakyti (sustreikuoti) nuo visų svaiginančių gerimų, o tada viską padarysite. Tada busite tvirti kunu ir dvasia, tada galėsite kaip reikiant susiorganizuoti, tada įstengsite išdirbti tinkamesnius budus fabrikantų saualės apribėžiavimui, tada nereikės jums taip tankiai ir taip ilgai streikuoti, nes kapitalistai matys, kad jūs jau esate nepergalima jiega, kad prieš jus nieks negali atsilaikyti, ir jie stengsis arba visai nedaleisti darbininkus streikuoti, arba kuogreičiau siai užbaigti pradėtą streiką.

Taip, draugai-darbininkai, nors apie tai labai daug yra kalbėta ir rašyta, bet ir aš čia pavelijau saupratarti keletą žodžių, išreikšti keletą minčių. Juk streikų klausimas — tai pirmos rūšies darbininkų gyvenimo klausimas, tai opiausias mūsų dienų klausimas, o apie tokį klausimą neprosalį kuodžiausiai kalbėti ir rašyti, nes kiekviena kalba, kiekvienas aprašymas sukelia

pas darbininkų burelį naujas mintis, naujus sumanymus ir tuom pačiu atneša naudą ne tik jiems, bet ir visai darbininkų klasei. Taigi ir mano žodžiai, nors juose ir nėra nieko naujo, gal sukels pas lietuvų darbininkų burelį, „V. L.“ skaitytojų, naujas mintis gal privers juos daugiau apie tą styti, pasitarti, pasiginęti ir tinkamiau jį nuvesti. Ta da mano žodžiai negaišty dykai, tada jie pasiektų pagedaujamą tikslą...

Mano vientintelis troškimas — kad darbininkai darytų viską giliai apsvaustę, kad jie žinotų, ką jie daro, neatsidėdami akiai ant savo vadų, kad jie greičiau pergalėtų savo priešus ir kad galėtų galingu balsu tarti: „Dabar užstojo mūsų gadyne! dabar bus laikai vienybės, doros, blaivybės, mokslo, taikos ir laimingesnio gyvenimo!“

Tik norėkite, o viską jūs padarysite!...
Šačių žemaitis.

Peržvalga.

// **Laikraštinių susivaižiavimų.** „Tėvynės“ N 33 išspausdintas Liet. Spaudos Draugijos sekretorius V. K. Račkauškas straipsnis, kuriame jisai primena apie IV laikraštinių susivaižiavimą. Šitas laikraštinių susivaižiavimas, kaip visi, rodos, žino, bus Shenandoah mieste. Praėjusiais metais šitas susivaižiavimai laikas buvo paskirtas rugpjūčio pabaigoje. Dabargi p. Račkauškas savo straipsnyje rašo, kad draugijos valdyboje įvykęs hutarimas perkelti susivaižiavimą į rugsėjo mėnesį. „Lietuvos“ N 33 Chicago Maršruto Komitetas savo surengtamą svečių (d-ro Basanavičiaus ir p. Yčo) kelionės plane taipgi kalba apie busiantį laikraštinių susivaižiavimą. Taip, tasai komitetas skelbia: „Spalio 10, 11 ir 12 d. atsibus Shenandoah, Pa. lietuvų laikraštinių IV-as susivaižiavimas, kuriame dalyvaus ir gerbiami svečiai iš Lietuvos“.

Taip tai Chicago Maršruto Komitetas paskelbė laikraštinių susivaižiavimą nei pačių laikraštinių, Sp. D.-jos sąnarių, nepasiklaupęs, net nei formalinio įgaliojimo negavęs. Geresniai apibūdinimui to gan keisto Chicago Maršruto Komiteto pasielgimo paimame citatą iš „Kataliko“ (N 34), kuris šiaip kalba: „Kas įgalioja „Chicago Maršruto Komitetą“ skirti laikraštinių susivaižiavimui laiką — nežinoma ir todėl yra daugiau net kaip stebėtina. Juk Lietuvių Spaudos Draugija turi savo vyresnybę ir tik ji viena tegali susivaižiavimams skirti laiką.“

Labai aišku, kad Chicago Maršruto Komitetas skubinais rengdamas kelionės planą galėjo pamiršti, kad Lietuvių Spaudos Draugija turi savo valdybą ir kad butinai turėjo kreiptis į tą valdybą ir gauti nuo jos bent formalinį įgaliojimą skelbti IV laikraštinių susivaižiavimą. Gal pamiršo, o gal ir nepamiršo — sunku pasakyti; bet vis delto mes geidžiame, idant Chicago Maršruto Komitetas viešai pasiskelbtų: kokiais motyvais vaduodamas jisai paskelbė IV-jo Lietuvių laikraštinių susivaižiavimą laiką? Gal tasai pasiskelbi-

mas išdalies pateisįs tokį betaktį to komiteto pasielgimą.

// **Lietuvių Mokslo Dr.-jos Pasivaižiavime.** Tame pačiame „Tėv.“ num. p. Račkauškas rašo, jog šių metų laikraštinių susivaižiavime dalyvaus d-ras J. Basanavičius ir p. Yčas. Su jų pagalba bus stengiamos „įkurti Amerikoje Mokslo Draugijos skyrius, arba tam tikras komitetas, kuris pridabos ir tvarkys visus mūsų viešuosius reikalus. Prie dabartinės mūsų viešojo gyvenimo tvarkos mes toli nenukeliausime. Trepsėsime ant vietos, kaip trepsėję ir nieko pamatinio, nieko pozityvio nenuveiksime, nes neturime centro, kur jungtųsi mūsų spēkos.“

Tai neužginčytina tiesa, kad Amerikos lietuviams reikalingas toksai skyrius. Toksai Mokslo Draugijos skyrius, su įtekmingu savo pirmininku prieky, tikrai surastų budus sujungimui mūsų išsiblaikiusių spēkų. Žinoma, be įtekmingo žmogaus, kaipp to skyriaus pirmininko, ne kaž-kokia nauda Amerikos lietuviams būtų. Įkurti Amerikoje Mokslo Draugijos skyrių nesunku bus, su laiku prisidėtų jin, be abejo, gerokas burelis lietuvų, tačiau ne tame svarba. Sunkiau kur-kas bus surasti tinkamą, įtekmingą, jungiantį kruvon įvairių pažvalgų žmones to skyriaus vedėją. Gi be tokio vedėjo toksai Mokslo Draugijos skyrius neturės pamato, ant kurio tvirtai galėtų pasiremti ir pasekmingai gyvuoti. P-nas Račkauškas savo straipsniu ragina ne tik laikraštinius prisidėti prie Liet. Mokslo D.-jos skyriaus įkurimo, bet abelnai visus lietuvius, kuriems rūpi lietuvių reikalai, kuriems rūpi mūsų tautos kilimas. „Nereikėtų laukti — sako p. Račk. — specialių pakvietimų, nes čia yra visų reikalas, o ne tu, kuriuos kas kvies, ar ne kvies.“ Taip, visi lietuviai visuomenės veikėjai, kurie norėtų šan laikraštinių susivaižiavimui dalyvauti, gali dalyvauti ir pagelbėti aptarti Liet. Mokslo Draugijos skyriaus įkurimo klausimą.

// **Kaslink dienraščio Lietuvoje.** Jan N 33 „V. L.“ buvo paduotas paimtas iš „L. Ž.“ dienraščio leisti komisijos, kurion įeina A. Bulota, J. Vileišis ir K. Žilinskis, pranešimas apie sumanytą Lietuvos pirmieji leisti dienraštį, ty. „Lietuvos Žinias“ paversti į dienraštį (dabar eina 3 kartus į savaitę), ir kartu būvo kviečiama prisidėti pajais (pajus 100 r.) prie tam tikros bendrovės delei sudarymo 10,000 r. atsargos, kapitalo.

„Draugas“ (N34) į tų Lietuvių pirmieji sumanytą žiuri labai pesimistiškai — „sunku, — sako, — „L. Ž.“ tikėties visuomenės užuojautos... Ir su 10,000 sudėjimu bus vargo.“

Toliau „D.“ štai kas pasakytas: „Tuo tarpu ateina žinia iš Kauno, jog šv. Kazimiero Draugija nutarė leisti dienraštį. Jinai įgalioja komisiją tarties apie tai su „Vilties“ leidėjais, o jei šie nepristos, tai pati pasirūpįs dienraščiu. Kadangi Draugija turi šimet tikrųjų narių 412, amžinių narių 579 ir metinių 9748, o „Vilties“ turi daugiau, kaip 600 pajininkų, tai galima tikėtis, jog naujas dienraštis Lietuvoje pradės rodyties netrukus.“

// **Dar apie lietuvų vėliavą.** „V. L.“ N 34 buvo pranešta iš „Dr.“ apie lietuvų vėliavą, bet paskesniam „Dr.“ num. paduo-

tas pataisymas pirmesnio pranešimo. Taigi, taip turi būti:

„Lietuvių vėliava yra raudona; viduryje jos — vytis; arklys širmas, balnas tymas, šarnai — plieno, šalmas — aukso, plunksna ant šalmo — balta.“

// **Tapkime amžiniais Tautos Namų kontributoriais.** Po tokiu antgalviu tilpo „Kataliko“ N 34 p. Kl. Jurgelionio pranešimas — sumanymas kaslink prisidėjimo prie pastatymo bei palaikymo Tautos Namų Vilniuje. Šitame pranešime-sumanyne pirmiausiai trumpai paaiškinta, kokią rolę loš tie namai lietuvų tautos kultūriškame gyvenime, o paskui kviečiama visi lietuviai-tėvynainiai pasidaryti amžiniais Tautos Namų kontributoriais. Kadangi tas sumanymas yra visai naujas ir kadangi jam įsikūnijus galima susilaukti labai naudingų pasekmių mūsų tautos kultūriškame kilime, tai mes pasiryžome paduoti žemiau „V. L.“ skaitytojams beveik ištaisį tą visą sumanytą.

„Įkurdami savo Tautos Namus, tikrai sukursime mūsų mokslo žydinį. Reikia manyti ir laukti, kad mūsų Tautos Namai žais tokią jau rolę ir turės tokią jau reikšmę mūsų tautos gyvenime, kaip šenovės Aleksandrijoj jos Ptolomėjū įkurtasis Muzėjus. Tai nebus vien tik namai, tai nebus vien tik knygynas be senovės liekanų sąkrova, — tai bus tokią svarbia vieta, kuri sutrauks į save mūsų mokslo vyrus, kurį duos jiems geriausių pragumų ir sukels juose norą tyrinėti, kuri taps mūsų mokslo vyriausiaja kolegija, mūsų tautos didžiausiu žiburiu. Nuo tos taip lauktinios dienos, kada atsidarys iškilusį Tautos Namų duris, nuo tos pačios dienos mūsų Namai nebebus vien namai: jie taps gyvu kūnu, gyva įstaiga, augščiausių tikslų siekiančia. Ir spinduliai iš ten pasipis visame lietuvų pasaulyje — ir Lietuvoje ir Amerikoje. Šitame tai yra didžiausia mums amerikiečiams Tautos Namų svarba... mums svarbiausia, kad Tautos Namai taps gyva mokslo sostine, iš kurios, kad ir Amerikoje bebudami, sėmsime ir turėsime mokslo peno.“

„Ši butent aplinkybė, šį Tautos Namų svarba mums amerikiečiams, turi versti mums padėti ne tik pasistatyti, bet ir palaikyti Tautos Namus.“

„Bevešiant Amerikoje mūsų garbingam vyriausiam tautos atgimdytojui, d-rui J. Basanavičiui, be abejonės, suskasime ir jau suskatome dėti gausių aukų (Tautos Namams) pastatyti... Bet to, kas šino trumpu laiku bus surinkta, greičiausiai dar nepakaks namų pastatymui. Reiks daugiau, kad Namai galima but užbaigti. O reiks ir tasyk, kada jie jau užbaigti bus. Todėl gi visiems, kas tikrai supranta nurodytajį čia Tautos Namų mums amerikiečiams svarbumą, reikia tapti amžiniais Tautos Namų kontributoriais, tai yra, viešai garbės žodžiu pasidaryti, kad po tiek ir tiek kasmet duosime Tautos Namams, kol tik gyvi busime.“

Kiekvieno žmogaus metinė kontribucija tegul išneša penkis dolerius. Turtingesnieji galėtų ir didesnę kontribuciją užsikrauti. Ir lai Tautos Namai reikalauja iš savo amžinių kontributorių jų metinės duoklės taip, kaip skolintojas reikalauja skolos iš skolininko! — Neabejoju, kad Amerikoje atsiras dangybė žmonių, kurie taps amžiniais Tautos Namų kontributoriais. Kiekviename mieste nemaža gal jų bus;

tad kiekvieno miesto kontributoriai svarbesniuose Tautos Namų reikaluose galėtų ir savo suėigas atlikti. — Lai gi tai įsikūnijai! Tapkime amžiniais Tautos Namų kontributoriais!

Šitai sumanęs, šiuo čia ir pasižadadu buti amžinu Tautos Namų kontributorium ir mokėti Tautos Namams kasmet po penkis dolerius iki mano gyvos galvos. Kl. Jurgelionis.“

Mes pilnai prijuočiame p. Kl. Jurgelionio sumanymui ir pasižadame visad jį paremti, tik galia, kad jis nepasiskino, kodėl geistina suorganizuoti amžinus Tautos Namų kontributorius, o ne amžinus Lietuvių Mokslo D.-jos sąnarius. Juk tie Tautos Namai — tai L. M. D. namai; juk statytoju ir palaikytoju tų namų ir viso to, kas juose, bus L. M. D. Dr. Jei tos Draugijos medžiaginis stovis bus tvirtas, tai ir namai bus užlaikomi tinkamai ir visas turtas juose dauginamas. Žodžiu, kol gyvuos L. M. D., tol gyvuos ir tie Tautos Namai. O L. M. D. medžiaginė spēka priklausu nuo jos sąnarių skaitliaus bei metinės mokesties išnešimo. Taigi reikia stengties pritraukti prie L. M. D. kuodaugiausiai amžinių sąnarių. Priegtam, kiekvienam Amerikoje gyvenančiam lietuvimui bus labai malonu pasidaryti tokios svarbios ir naudingos lietuvų tautai organizacijos, kokia yra Lietuvių Mokslo D.-ja, sąnariu ir gauti tos Draugijos organą „Lietuvių Tauta“. Juk tokiu pat budu kiekvienas įstojantis L. M. D. galėtų duoti garbės žodį tapti amžinu tos Draugijos sąnariu ir mokėti po penkis dolerius metinės mokesties. Taigi, iš šito atžvilgio ir geistina but susilaukti nuo p. Kl. Jurg. platesnių paaiškinių.

// **„Kataliko“ 15-kos metų gyvavimo sukaktuvės.** „K.“ N 33 pranešama, kad šimet sukanka 15 metų, kaip pasirodė „Kataliko“ pirmas numeris. Sąryšyje su šiuom atsitikimu „K.“ redakcija bei administracija nusprendė šias „Kataliko“ sukaktuves pažymėti išleidžiant lapkričio pradžioje š. m. padvigubiną „K.“ numerį, kuriame turės tilpti visa „K.“ istorija, taippat žymesniųjų atsitikimų tarp Amerikos lietuvų paminėjimai. Jame bus aprašyta apie lietuvų kolonijas Amerikoje — jų praeitis ir dabartis: parapijos, organizacijos, pašalpos draugijos, vertelgos ir jų skaičius...

Politikos savaitė

SUVIENTYOTOS VALSTIJOS

Meksikos problema, tai opus dienos klausimas, kuris ne taip jau lengvai išrisamas. Snelig „Times'o“ išsireiškimo, visi Suvientųjų Valstijų ūkėnai turi širdingai sutikti su senatoriaus Nelsono nuomone, butent — jog S. Valst. prezidentas visats budais stengiasi palaikyti romą bei taiką tarp šio krašto ir Meksikos. Kad sulig to klausimo yra nuomonių skirtas, skirtas delei prezidento veikimo budu, to niekas neginėna, bet tatau, bent tuo tarpu, nesvarbu. Tasai dalykas randasi prezidento Wilsono rankose. Ir jo užduočia yra — pasielgti pagal geriausį savo išmanymą. Meksikos prezidentas Huerta, kurio valdžios Suv. Valst. ligi šiol dar formaliai nepripažino, nepriėmė šio krašto pasiuntinio

taikiu budu, bet kaip tik visai priešingai. Gen. Huerta atmesdamas p. Lindo sumanymus, tuo jau paskelbia, kad prez. Wilsono neremia nei kongresas nei Amerikos visuomenė. Tokiems jo argumentams, matoma, stinga kaip teisingų oficialių informacijų, taip jau ir išmintingumo. Jis negali remties nei dabartine kongreso nuomone, jeigu tokią nuomone, kuri kitaip žiuri į Meksikos situaciją, ir butų tarp kongreso sąnarių bei įvairiamintė Amerikos visuomenė, bet vyriausio tautos magistrato nuomone. Tokia savo metoda gen. Huerta iš Suvientųjų Valstijų nieka nelaimės, Tiesa, daugelis amerikėnų kritikuoja, teisingai ar klaidingai, Washingtono veikimo sistemą lytinėią Meksiką, bet Suv. Valst. sostinėje nėra nei Huerta'o partijos nei Carranza'o bei Zapata'o partijų. Meksikos padėjimas dabar yra lygiai toks pat, koks buvo pirmasis valdymo metais Juarezo laiku bei sekantiesiais metais po išginimo iš Meksikos Ispanijos valdonų. Madero pasiryžo suteikti žmonėms savyvaldos pamokas, bet jo pasiryžimas išgriovė valdžią, kuri per trisdėsimt metų palaikė romą, jei tai roma buvo galima pavadinti, prikėlė revoliucijos dvasią kuri dabar viešpatauja. Dabartinė Meksikos situacija Amerikai labai skaudų smugį užduoda. Per daugelį metų buvo dedami Amerikos pinigai pakėlimui Meksikos pramonijos ir tai duoda šio krašto kapitalistams nemaža pelno. Todėl labai natūrališka, kad Amerika geidžia romos ir taikos, bet romą ir taiką Meksikoje gali įkurti ne kas kitas, kaip tik tai patį meksikiečiai.

Senatorius Penrose'o įnešta rezoliucija sumano „dregišku budu“ pasiųsti į Meksiką kareivius ir paskirti iš Suv. Valst. iš- do 25,000,000 dolarių apsaugojimui amerikėnų gyvenančių Meksikoje. Tai turi reikšti — karą arba nieko. Į tą jo rezoliuciją labai išmintingai atsakė senatorius Nelson'as. Jisai Penrose'o rezoliuciją pavadino juokinga ir niekeno nereikalauta. Kalbėdamas apie tą rezoliuciją štai ką jisai pasakė:

„Mes agituojame už įsikisimą, gi įsikisimas reiškia karą. Mes turime stengties visais budais vengti karo ir turime duoti Meksikai tokią pat progą, kokios mes reikalavome bei kokia mums tapo suteikta civilinio karo metu.“

Opozicijos jausmas prieš gen. Huerta'o administraciją Meksikoje tebėra kartus ir plačiai paplitęs, bet labai maža tuo bus atsiekta. Vis daugiau ir daugiau atsiranda balsų, kurie byloja, jog Huertai pasiseks įkurti Meksikoje tvarką. Kaip laikraščiai, taipogi ir tuli valdžios sąnariai pradeda jau kalbėti bei nurodyti, jog visiems galys buti aiškus šitas faktas: jeigu porą mėnesių atgal butų buvus pripažinta Huerta'o administracija, tai Meksikos problema nuden nebūtų taip opi. Dabar visų žvilgiai atkrepti į prez. Wilsoną, kurie dabar jo veikimą ir tikisi, kad jis suras budą, kaip tą opų klasimą išrišti.

Galų gale prez. Wilsonas ir užsienio reikalų ministeris arba valstybės sekretorius Bryanas svarsto klausimą, kuris paliečia nuostolių atlyginimą. Amerikos valdžia žada reikalauti nuo Meksikos valdžios, kad pastaroji atlygintų nuostolius, kurie padaryti Meksikos revoliucijos laiku, kaip atskiriems Suv. Valst. pavaldiniams, taip ir įvairioms pri-

klybos įstaigoms arba korporacijoms. Beto, Meksikos valdžia turi nuodugnai išaiškinti priežastis, delei kurių žuvo Meksikoje revoliucijos laiku Suv. Valst. pavaldiniai. Jei visa tai Meksikos valdžia tinkamai išpildys ir atliks, tai yra viltis, kad Meksikos klausimas bus ramiu budu galutinai išrištas ir Suvientųjų Valstijos pripažis dabartinę Meksikos valdžią.

BULGARİJA IR TURKİJA.

Įvykus sątaikai tarpe Bulgarijos ir Rumunijos, Serbijos Graikijos ir Juodkalnijos, viso pasaulio akys tapo nukreiptos ant Turkijos ir Bulgarijos. Kaip jau žinome, Turkija, prasidėjęs karui tarpe Balkanų valstijų, pasistengė pasinaudoti gera progą — kur du pešasi, trečias nau-dojasi. Taip ir Turkija: kiek atsikvėpusi nuo karo su Balkanų valstijomis, kuriame ji nustojo beveik viso žemės ploto Europoje, ji greitai laiku sutvarkė kariuomenę ir patraukė į vakarus, idant atsiimti nors dalį prarastos žemės; ypač jai svarbu buvo atgauti Adrianopolį. Tą visą atlikti pasimė jaunaturkių vadas, Enver-bej. Mat, jaunaturkių valdžia iš priežasties kariškų pralaimėjimų buvo visai nusto-jusi visuomenės užsitikėjimo ir paguodos — jai grėšė didelis, o gal ir mirtinas pavojus. Enver-bej pasiryžo nors kiek atgauti pralaimėjimus ir vėl pakelti jaunaturkius žmonių akyse.

Budamas gabiu karvedžiu, jis sužadina nupuolusią kareivių dvasią ir veda juos vėl prieš bulgarus. Kur tik eina, viską užima beveik be jokio pasipriešinimo, nes bulgarai užimti kova su buvusiais savo pagalbininkais. Goplop Enver-bejus atsiima ir Adrianopolį. Pradžioje visa turkų tauta — iškilmingai apvaisčioja naują išlaimėjimą, daro entuziastiškas demonstracijas bei įvairius rūšies ceremonijas, kaip pačiame Adrianopolyje, taip ir Konstantinopolyje ir kituose Turkijos miestuose. Jaunaturkių pozicija vėl sustvirtėja. Enver-bej sutraukė pas Adrianopolį virš 250,000 kareivių. Tuli politikos žinovai kalba, kad turkai yra pasiryžę užpulti ant Bulgarijos ir tinkamai jai atkeršyti. Vienok tam sunku tikėti, nes didžiosios Europos galybės prie to turkų neprileis. Bet ir pati Turkijos valdžia apie tai nekalba.

Rugpjūčio 19 d. Turkijos ministerij taryba nutarė pranešti Europos valstijoms, kad Turkija yra pasiryžusi apieisti visą teritoriją ir vakarus nuo upės Maricos ir geidžia tik pasilikti sau Adrianopolį.

Žiurint iš kitos pusės, Bulgarijos valdžia rugpjūčio 19 d. gavo nuo didžiųjų Europos valstijų pranešimą, kad jos įvairiais budais, nesustodamos net prieš pas-kutinius prievartos įrankius, pasistengs, idant liktų pilnai iš-pildytas Londono traktatas, kuris užbaigė pirmą Balkanų karą. Europos galybės neprileis Turkijos nuskriausti Bulgariją. Tuom pačiu laiku Europos galybės pasiuntė Turkijai paskutinį kartą notą, kurioje uždraudžiama siųsti kareivius į Trakiją ir pareikalauta, kad armija tuoj apieštų tas vietas, kurias užėmė pasibaigus karui.

Manoma, kad Turkija stengiasi užimti didesnį žemės plotą ir daugiau miestų vien tik delei to, kad priverstį Bulgariją vietos to viso užleisti jai Adrianopolį. Iš nekurių Graikijos pasielgimų matyt, kad jai remia Turkijos užmanymus, nors, žinoma, nedaro to atvirai, nehorėdama laužyti

paskutinio taikos nutarimo Buchareste. Jei tas teisybė, tai Graikija liks pažeminta pasaulio akyse. Taip, Graikija sulig paskutinio taikos traktato turėjo aplėsti nekurius miestus, užimtus laike paskutinio karo, bet su ta išlyga, kad rugpjūčio 22 d. juos vėl užimtų graikai. Kadangi iki tam laikui negalės ten būti bulgarų armija, tai visi tie miestukai ir jų apylinkės papuls į turkų rankas, kurie tik ir laukia progos. Bulgarijos valdžia pageidavo, kadant graikai truputį pasitęstų su tų miestų aplėdimu.

Nors formališkai karas ant Balkanų pussalio užbaigtas, tačiau demonstratiškai turkų veikimas gali ten sukelti daug trukšmo ir priversti Europos valstijas su ginklais rankose nurašinti osmanų valstijos fanatiškus karžygius.

Iš Visur.

Japonų spauda prieš Suv. Valstijas. Tokio, Japonija. Tuli japonų laikraščiai atnaujino agitaciją prieš Suvienytas Valstijas kaslink Kalifornijos klausimo. Apriusiu visomenės opinija taipgi liko labai sudingta. Dienraštis „Hochi Schimbun“ pataria, idant „delei pavyzdžio“ prašalinti iš Korėjos Amerikos misijonierius, kaipo „neištikiamas ypatas“.

Austrijos armijos reorganizacija. Budapest, Vengrija. „Bud. Hirlap“, pasiremdamas ant autoritatiškų žinių, paduoda platesnius paaiškinimus apie naują Austrijos armijos reorganizaciją. Kariuomenės korpusų skaitlius liks padaugintas nuo 16 iki 22. Armija bus padalinta į 5 inspektoratus — Vienoje, Insbruke, Lvove, Budapeste ir Sarajevoje. Išlaidos tai armijos reorganizacijai sieks 40 milijonų kronų, 8 mil. kr. į metus.

Iš Kinijos revoliucijos lauko. Londonas, rugp. 18 d. „Times“ depešoje iš Šanghai'aus praneša, kad mušiuose Kinijos valdžios kareivių su revoliucionieriais ties Kantonu krito apie 5,000 žmonių, jų tarpe apie 3,500 ne kareivių. Padaryti taipgi milžiniški nuostoliai.

Cholera Vengrijoje. Budapest, rugpjūčio 18 d. Valdžia prisakė kiek galint daugiau apsaugoti nuo grėsiančio choleros pavojaus, galinčio nuo Serbijos parubežiaus išsiplinti ir ant viso krašto.

Bulgarijos karalius pas Austrijos imperatorių. Viena, rugpjūčio 18 d. Čia paplito žinia, kad rugpjūčio 21 d. pas Austro-Vengrijos imperatorių Francišką Juozapą atsilankys Bulgarijos karalius Ferdinandas.

Rusija šnairuoja ant Turkijos. Konstantinopolis, rugpjūčio 18 d. Kariškose sferose sukėlė daug kalbų umas išplaukimas dviejų Rusijos kariškų garlaivių, buvusių iki šiam laikui Beykdore, ant Bosforo. Sprendžiama, kad laivai išplankė į Sevastopolį. Manoma, kad tai bus pirmas žingsnis Europos galybių privertimui Turkijos aplėsti Adrianopolį.

Susimylėjo. Viena, rugpjūčio 15 d. Imperatorius Franciškas

Juozapas paliepė paliuosoti iš kalėjimo Rusijos pulkininką Jacevičių, kuris gegužio m. š. m. buvo nuteistas 4½ metų kalėjimui už šnipinėjimą.

Austrijos imperatorius. Kaip pranešama iš Vienos, rugp. 18 d. apvaikšėjo 83 met. sukaktuves savo gimimo dienos. Jis jaučiasi labai gerai ir dabar praleidžia laiką Ischl'iuje (Išl.).

Pasikėsinimas ant Kroacijos komisoriaus gyvasties. Zagreb, Kroacija, rugpjūčio 18 d. Tulas St. Drejejo, dar jaunas žmogus, pasikėsino ant gyvasties naujai Kroacijon paskirto komisoriaus, barono Kierlečo. Komisorius liko tik lengvai sužeistas; piktadarys tuoj liko suareštotas; pasirodo, kad jis pribuvo iš Suv. Valstijų.

Turkai nemano atsižadėti nuo Adrianopolio. Londonas, rugpjūčio 19 d. Atsinešimai tarpe Bulgarijos ir Turkijos labai įtempti. Didysis viziris, kunig. Said Halim pranešė, kad turkų kareiviai išties užėmė Demotiką, gulinią apie 25 mylias nuo Adrianopolio, o taipgi ir kitas gan svarbias strategiškas pozicijas palei dešiniojo Maricos kranto. Iš visur ateina žinios, kad turkai visai nemano aplėsti Adrianopolį, pas kurį dabar yra apie 250,000 kareivių, kurių vadu skaitosi Enver bejus. Manoma, kad tą armiją greit bus padidinta iki 400,000 kareivių. Kareivių stovis duoda manyti, kad turkai rengiasi užpulti ant Bulgarijos, nors tą ir užginčija Turkijos valdžia.

Tarptautiškos vestuvės. Londonas. Apvainikavimu užvertos Buchareste taikos ir patvirtinimu busiančio ant Balkanų ramumo turi būti savo rūšies tarptautiškos vestuvės: Rumunijos kunigaikštystės Elzbietos su Graikijos sosto įpėdiniu, kunig. Jurgiu, Rumunijos kunig. Karolio su antra Rusijos caro dukterimi Tatjandra su vyresniąja caro dukterina, o Serbijos kuhig. Aleksanmi Olga.

Austrija paleidžia rezervistus. Viena. Kariška valdžia išleido paliepiamą paliuosoti rezervistus, kurie buvo sukonzentruoti Bosnijoje, Hercegovinoje ir Dalmacijoj. Pranešama, kad rugpjūčio mėn. liko paleista virš 30,000 rezervistų.

Chinijos revoliucionieriams nesiseka. Šanghai, rugpjūčio 16 d. Valdžios kareiviai po vadovystės gen. Čang Huan užėmė svarbiausią strategiską poziciją ties Nankino mieste; manoma, kad sukiličiai pačiame mieste nedarys didelio pasipriešinimo.

Gen. Feng Kino Čeng turi sukoncentravęs virš 5,000 valdiškų kareivių arti pietus nuo Pukow, šiauriniame Yangtse Kiang'o pakrantėje.

Chinijos pasiuntinių konferencija. Geneva, Šveicarija. Vienama iš vietinių hotelių Chinijos pasiuntiniai, susivažiavę iš Francijos, Vokietijos, Austrijos, Hollandijos, Italijos ir Rusijos, darė šiose dienose ilgą konferenciją. Reikia manyti, kad tenai buvo apsvartomi Chinijos dalykai.

Užmuše misijonierius. Konstantinopolis, rugpjūčio 16 d. Vietinė misijų valdyba gavo žinia, kad M. Azijoj, kaimelyje Sonchier, liko nušautas misijonierius kun. Kaz. H. Holbrook, paeinas iš Massachusetts'o valstijos.

Viduramžių barbariškumas.

Honkong. Visai negalima aprašyti tų baisenybių, kurios turėjo vietą apie Kantoną ir pačiame meste, einant baisiam mušiumi tarp valdžios kareivių ir revoliucionierių. Nustoję žmoniškumo kareiviai žūdė ir kankino savo priešus. Ant miesto gatvių atsikartojė scenos, primenančios viduramžių užsiuolimus mongolų ant Europos.

Chinija gavo paskolą. Pekinas. Belgijos kapitalistai paskolino Kinijos valdžiai penktu nuoš. 50,000,000 dolarių.

A. Bebelio turtas. Berlinas. Neseniai miręs Vokietijos socialistų vadas Aug. Bebelis paliko turta, siekiantį, sulig nekurių laikraščių padavimų, apie \$150,000; didžiausią tu turto dalį velionis testamente paskyrė s.-d. partijai reikalams. Taipgi s.-d. partijai pavedė visus savo raštus.

Dailės brangenybių licitacija. Paryžius. Kaip praneša tuli laikraščiai, greitu laiku liks parduoti per licitaciją neapkainuojami dailės turtai, patalpinti Luvro muzėjuje. Įvairūs dailės rinkiniai buvo superkami kelių amžių bėgyje. Tenai randasi daugelis originalų ir brangių kopijų nuo garsiausių piešėjų paveikslų. Sprendžiama, kad didžiąją dalį tų dailės dalykų išpirks Amerikos milijonieriai.

Taifunas Chinijoje. Macao, rugpjūčio 18 d. Pakraštėje rytinės Kinijos jurių siautė labai smarkus taifunas, nuo kurio žuvo apie 150 žvejų, buvusių tuom laiku ant jurių; pagadinta taipgi daug mažesnių laivų, o ant sausžemio sunaikinta daug namų.

Suokalbis ant Anglijos konsulio gyvasties Egipte. Londonas, rugpjūčio 18 d. Anglijos valdžia gavo pranešimą, kad tautiška partija Egipte suplanavo suokalbį ant generališko Anglijos konsulio Egipte, kur jis užima tą vietą nuo 1911 m.; jis neseniai čion sugrįžo iš Anglijos. Suokalbį sudarė tautinė Egipto partija, kuri kovoja už to krašto nepriklumybę. Mat, Egiptas formaliskai priklauso Turkijai, bet faktiskai yra užgrobtas Anglijos valdžios, kuri turi ten savo rankose visą administraciją, vaizbą ir prekystę.

Suokalbinių eilėse stovi daug garsių Egipto veikėjų. Anglijos valdžia pasiryžo vesti aštirus tardymus.

Nusižudė gr. Tarnovska. Paryžius, rugpjūčio 18 d. Vietiniuose laikraščiuose tapo pagarsinta žinia, kad arti Kijevo pirmos klasės vagonė nusižudė gr. M. Tarnovska. 1910 m. ji Venecijoje (Italija) liko nuteista 8 m. kalėjimo už užmušimą su Peterburgo adv. Naumovo grafo Komarovskio, po kurio mirčiai gapienė turėjo gauti \$100,000, kaipo asekuraciją.

Trankinio tarnai atrado ją pasikorusia; kunas jau buvo užšalęs.

Boikotuoja Jack'ą Johnson'ą. Londonas, rugpjūčio 20 d. Pagarsinus, kad rugpjūčio 25 d. vienama Londono vodevilių teatrų vakaro programo išpildyme dalyvaus garsus pugilistas (kumštinninkas) Jack Johnson, iš visų pusių pasipylė protestai; ypač tam priešingai dviasiskiai. Londono Music Hall artistai pranešė, kad jei J. Johnson pasirodys ant scenos, tai jie visi atsisako dalyvau-

ti savo rolių atlikime.

Vengrijos premjeras sužeistas duelyje. Budapest, rugpjūčio 20 d. Atsibuvo duelis kardais tarp Vengrijos ministerių premjero, grafo St. Tisos ir Austrijos armijos leitenanto, markizo J. Pallavicini. Abu liko lengvai sužeisti į galvą.

Kalnų tyrinėtojas d-ras Piacenza, kaip pranešama iš Milano (Italija) nuo rugpjūčio 20 d., pasiekė viršunę Numzkun kalno Himalajuose; šitas kalnas turi 22,000 pėdų aukščių.

Hagos romos konferencija. Haga, rugpjūčio 20 d. Liko atidarytas dvidešimtas iš eilės universališkos taikos kongresas, kuriame dalyvavo apie 1,000 delegatų iš įvairių pasaulio valstijų.

Kongresas yra Hollandijos princas Henriko prieglobstėje. Jis pasibaigė rugpjūčio 22 d. Kongrese buvo plačiai apsvartoma tarptautiški įstatai ir kaip jie turi būti sunaudoti universališkos taikos klausime. Daug kalbėta taipgi apie šių metų atstikimus, surištus su karu bei taika. Visi kongrese dalyvavusieji išreiškė nuomonę, kad anksčiau-vėliau ateis laikas, kuomet visus svarbiuosius pasaulinės politikos klausimus galima bus išrišti taikos bei teismo būdu, be kraujo praliejimo.

Aug. Bebelio laidotuvės. Zurich, Šveicarijoje, rugpjūčio 17 d. Atsibuvo iškilmingos Vokietijos soc.-demokratų vado, Augusto Bebelio, laidotuvės, kuriose dalyvavo virš 20,000 žmonių.

Kunas laike trijų dienų buvo padėtas miesto salėje, kur kiekvienas galėjo įeiti ir ant amžių atšveikinti su tuom darbininkų vadu. Galop kunas liko nugabentas pas jo dukterį Simon, o iš ten gedulinga procesija palydėjo jį į miesto krematoriją, — jį buvo išreiškęs pageidavimą, kad jo kunas but sudegintas.

Laidotuvėse dalyvavo įvairių kraštų socialistų vadai bei partijų reprezentantai. Arti 300 darbininkų sąjungų buvo pasiuntę į laidotuves savo atstovus. Suv. Valst. soc. partiją (Soc. Party) reprezentavo Morris Hillquit iš New Yorko. Priešakyje Vokietijos delegatų stovėjo W. Liebknecht. Prieš miesto rotužę pasakė atsisveikinimo prakalbą Greylich, Šveicarijos sąjunginės tarybos sąnarys, o paskui daug kalbų buvo pasakyta prieš krematoriją.

Indas su pelenais liko paskiau patalpintas grabė ties jo žmonos, kuri mirė keletą metų atgal, ir arti tutei d-ro Simon.

Paskui laidotuvių procesija persimainė į milžinišką demonstraciją, o vakare atsibuvo skaitlingi darbininkų mitingai. Manifestacijos atsibuvo taipgi ir kituose Vokietijos miestuose.

Iš Amerikos.

Glynn veikiančiuoju gubernatorium. Kaip pastarosios žinios praneša vice-gub. Glynn, kol pasibaigs gub. Sulzero tardymai, bus veikiančiuoju New Yorko valstijos gubernatoriumi.

Nuskendo 32 žmonės. Juneau, Alaska. Rugpjūčio 18 dieną praneša, kad užperėta nedėdienį Cambier įlankoje paskendo garlaivis „State of California“. Su

juo paskendo, kiek teko sužinoti, 32 žmonės.

Pastarieji karščiai. Pereitą savaitę Philadelphia mieste nuo karščio pasimirė 12 žmonių.

Bryanas nemano atsisakyti. Washington, D. C. Užsienio reikalų ministeris, kuris, kaip jau buvo rašyta, važinėja po įvairius Suv. Valst. miestus ir sako prakalbas. Užklausus jo, ar ilgai jis sakys prakalbas, jis paaiškino, kad nuo prakalbų sakymo nemana atsisakyti. Beto, jis nurodė, kad ir jis turis teisę, kaip ir kiti valdžios sąnariai, pasiskirti dyklaikį ir tuo dyklaikiu važinėti po Ameriką ir sakyti prakalbas.

Sulzeris gubernatorių konferencijon. Madison, Wis. Rugpjūčio 18 dieną praneša, kad į gubernatorių konferenciją, kuri bus Colorado Springs mieste rugpjūčio 26 d. pakviestas ir W. Sulzeris, kaipo New Yorko valstijos gubernatorius. Vice-gub. Glynn pakvietimo negavęs.

Užpuolė ant traukinio. Rugp. 19 dieną iš Portland, Ore. praneša, kad pereitą naktį banditai, sustabdė bėgantį į Minneapolis ir St. Paul Soo-Spokane traukinį ir apiplėšė. Du žmonės nušauti.

Thaw pabėgo. Matteawan, N. Y. Pereitą savaitę, rugpjūčio 17 d. ryš iš valstijos ligonbučio pabėgo Harry Kendall Thaw, kuris birželio-25 d. 1906 m. ant Madison Square Roof Garden nušovė Stanfordą White'ą. Po dviejų metų Thaw liko galutinai pripažintas, kaipo pavojingas lunatikas bei pamišėlis ir delei to tai nugabentas į Matteawan pamišėlių įstaigą. Per keletą metų Thaw vis stengėsi šokiuo tai tokio būdu iš tos įstaigos išėiti. Taip, lapkričio 22 d. 1912 metais Thaw pasiulė tulam J. N. Anhutui 25,000 dol., kad tasai priėtų prie Matteawan superintendente Rusello ir papirkėtų jį. Bet nieko iš to pasiulymo nebuvo.

Pagaliam jam pasisekė tulus asmenis papirkti ir iš tos įstaigos pabėgti. Sako, kad tasai paliuosavimas senai jau buvo rengiamas, bet tik niekas, išskyrus pačius rengėjus, niekur nieko apie tai nežinojo. Thaw niekeno netrukdomas išėjo per atvirus tos įstaigos vartus, išėdė į automobilį, kuris jau jo laukė ir nuvažiavo. Tuč tuojau, kaip tik tapo sužinota apie jo pabėgimą, plačiai pranešta policijai, idant jo įeškotų.

Pastarosios žinios apie Thaw ateina iš Kanados. Jisai dabar randasi Sherbrooke, mieste Quebec. Ir jisai tikis, kad nebereikės jam grįžti į Matteawano kriminalinių pamišėlių namus. Jo padėjimas toje įstaigoje buvęs stačik nepakiančiamas, nes jį visai protiskai sveiką, laikė kruvoje su pamišėliais bei lunatikais. Thaw nieka kito nenoris, kaip tik ramumo; noris grįžti į Pannsylvaniajos valstiją, pas savo motiną bei seserį ir tenai gyventi. Ar pasiseks jam tai atsiekti, ar ne, sunku dabar dar žinoti, tačiau aiškia, kad Kanados imigracijos valdžia, kaipo pavojingą asmenį, pasiryžusi deportuoti bei atiduoti į S. Valst. valdžios rankas.

Gerų kelių dienos. Jefferson City, Mo. Missouri valstijoje pastaruoju laiku sumanyta — „ištraukti tą valstiją iš purvyno“. Prie geresnių kelių įrengimo dėsis ne tik fermeriai, bet ir miestų gyventojai — namų savininkai ir pirkliai. Kelių pataisymai

skiria dvi dieni. Per tievi dieni prie kelių pataisymo dirbė 350, 000 žmonių. Net ir du gubernatoriū — vietinis gub. Major ir Kansas valstijos gub. Hodges — pasiėmę lopetas eisų padėtų kelių taisyty.

Žuvo šimtas žmonių. Iš Meksiko miesto rugpjūčio 19 dieną praneša apie baisų atsitikimą. Anskti rytą dinamitu prikrautas vagonas iš Santa Fe parako dirbtuvės pasileidęs šinomis žemyn nuo kalno, išsokęs iš šinų ir įlėkęs į stulpą. Ta eksplozija, kaip manoma, užmušusi arti šimto žmonių ir apie tiek pat sužeidusi.

Apie 500 pėdų, nuo tos baises atstikimo vietos, aplink visi namai sunaikinti. Aplinkinių kaimų ir miestelio San Pedro namus tik truputį papurtė, šiek tiek sugadino pačius namus ir jų vidurinius papušalus.

Tą pačią dieną po pietų iš-po namų griuvėsių ištraukta penkėdešimtis lavonų. Raudonojo Kryžiaus burelis pribuvęs į tą atstikimo vietą ir stengėsis suteikti pirmutinę pagalbą sužeistiesiems.

Sufragisčių veikimas. Hartford, Conn. Rugpjūčio 18 dieną į Hartfordą atvykusios p-lės Elizabeth Freeman iš New York, Elsie Mackenzie ir Vera Wentworth iš Londono, kurios keliaujančios kampanijos tikslu į Bostoną. Jos važinėjusios šio miesto gatvėmis vežimu, ant kurio balto fono buvo išrašyti raudonomis raidėmis įvairūs sufragisčių paraginimai bei nurodymai, ko moteris turi reikauti.

Tik ką po pietų sušaukus joms savo susirinkimą arti vienos dirbtuvės atėjęs policistas ir suareštavęs jas už peržengimą miesto teisų, kurios draudžia važinėti miesto gatvėmis su tokiais vežimais, kurie panaudojami apskelbimų tikslams. Policijantas prisakęs joms važiuoti paskui jį į policijos stotį. Bet jos ne taip kvaailos, kad pildytų kokio-ten paprasto policijanto įsakymus. Kaip tik jisai užsisuko ir pradėjo eiti linkon stoties, jos pasuko arklus į kitą pusę ir nuvažiavo.

Kiek vėliau viena žymi vietinė gyventoja bei sufragisčių vadovė nuėjo su advokatu pas policijos šefą. Šefas patarė apdangstyti paparčius, kuriais vežimas buvo apdabintas ir viskas bus gerai. Jo patarimas priimtas.

Sulzeris prieš Fannany Hall. Albany, rugp. 20 d. Gub. Sulzeris viename pasikalbėjime pranešęs savo draugams, kad jis, nežu-rint to, ar teismas ras jį kaltu arba išteisįs, vis viena dalyvausias New Yorko miesto rinkimų kampanijoje ir atvirai stosiąs prieš Murphy ir Tammany kandidatus.

Policijos pasielgimas. Minot, N. Dak., rugpjūčio 20 d. Jau antrą kartą vietinė policija susiremia su I. W. W. sąnariais. Pereitą naktį industrialiečiai norėjo ant gatvės surengti viešą susirinkimą, bet policija nenorėjo leisti. Tatai ir kilo muštynės dėl žodžio laisvės. Keletą jų policija pusėtinai buožėmis apdaužiusi ir, pagaliau daugelį tos drangijos sąnarių išginusi iš to miesto.

Du iš keturesdešimties badautojų-streikierių, kurie sėdi kalėjime, susirge, o vienas jų pradėjęs valgyti.

Eksplozija. Rugpjūčio 20 d. iš Jacksono praneša, kad Beach Springs miestelyje vienam tartu-ke trukus katilui užmušti keturi žmonės ir kiti du sužeisti.

Is Lietuvos.

Nuolatinė pašalpa liaudies švietimo reikalams Vilniaus mokslo apskrityje. Liaudies švietimo ministerija leido paskirti liaudies švietimo reikalams Vilniaus mokslo apskrityje 160,848 rub. 67 kap. kasmetinės pašalpos.

Tiems pat reikalams 1912 metais jau paskirta 204,804 rubliai. Augščiau išvardyti pašalpa pridedama prie pastarosios.

Ukmergė. Vilniaus mokslo apskrificio globėjas pranešė Ukmergės miesto dūmai, kad vieton esančios Ukmergėje privatinės gimnazijos su teisėmis leista atidengti pilnateisė vyrų gimnazija.

Pinigai gimnazijos išlaidoms su sidės iš miesto lešų ir mokesčio už mokslą. Miesto valdyba turi duoti tai gimnazijai butą. Priimami gimnazijon pirmiausia mokiniai Ukmergės miesto ir pavieto kilmės, o paskui visi kiti. Žydų bus priimama tik tam tikras valdžios paskirtas nuosimtis. Gimnazija atidengta nuo pradžios mokslo metų.

Rokiškis. Gal retai kurioj Lietuvos vietoj, taip stoka darbininkų, kaip pas mus. Vyrų, merginų, kas tvirtesnis, jaunesnis, kad neišvažiuo už juoju-marelių Amerikon, tai nutraukė Kuršan, kad ne ten, tai nors į Rusijos miestą jieškoti vargelio-rupestelio. Ukinkinkai, kurie negali apseit be samdininkų, nežiurėdami kainos, žiuri, kad tik nelikti be reikalingo darbininko. O kiek lieka be darbininkų! Yra tokių vietų, kur keturių dešimčių ukyje, negalėdami gaut pasisamdyti, vargsta viena mažai tepagalinti sena moteriškė, kada ukyje samdydavobent 2 mergins, o dabar samdytų, kad gautų. Ir taip vienur neturi piemenio, kitur merginos arberno, trečioj vietoj (senoviskai vesdami uki, negalėtu užsimokėti del tokio brangumo samdininkų) todėl visai nesamdo. Nenuostabu, kad kaip musikiams kiti kraštai atrodo Amerika, kur reikia butinai kraustyti, taip yra tokie kraštai, kuriems musykraštastatrodos Amerika, kur verta persikelti; tik tas skirtumas, kad musų kraustos nekveičiami, tuotarp musų kraštān važiuoja ir kviečiami. Štai šių metų pavasarį Rokiškio apylinkės dvarininkai atsikviečia iš Cholmijos lenkų, pa prastų darbininkų, kurių čion atvažiavo, kaip jie patis sako, apie 250 žmonių. Rokiškio apylinkės Przedziecko palivarkuose dirba 100 žmonių (40 vyrų, 60 moterų). Pas dvarininką Komarovskį dirba 30 žmonių. Kur kiti dirba — neteko patirti. Vyras gauna algos 11 rubl., moteris 9 rubl. ir mėnesį prie valgio ir buto. **Rokiškietis.**

Prekybos-pramonės ministerija leido p. P. Maciejevičienei, kuri laiko moterų gimnaziją, atidengti 7-klasę prekybos moterų gimnaziją Vilniuje.

Paroda. Birželio 29 ir 30 d. Ukmergėje buvo metinė arklių ir kitų gyvulių paroda, kuri surengta Ukmergės Ukio draugijos sumanymu. Tokia paroda buvo kasmet. Buvo joje ir ukio mašinių bei įrankių skyrius. Tame skyriuje dalyvavo „Vilija“ ir ukio draugijos sindikato Ukmergės skyrius.

Potvinis. Ačiu nesiliaujančiumi lietui daugelis Kauno gub. upių patvino ir užsėmė pievas. Lietingas oras žieno valymui, kursai

pradeda net gesti. Sienas žymiai pabrangs.

Kalvarija, Suv. gub. Nesenai atsibeldė į Kalvariją boba „daktarė“ ir pagyvenus trumpą laiką pragarsėjo savo „stebuklingais“ išgydymais.

Pas „daktarę“ eina ne vien paprastieji tamsuoliai, bet ir turtingesnieji, labiau prasilavinusieji ukininkai. Gydo ji vosokiomis žolėmis, žiedais ir kerėjimais. Už gydymą ima ne vien pinigais, bet ir visokiais ukio produktais.

Reikia patiemis sergėtis ir kitus atkalbinėt nuo tokios „daktarės“.

Lopelis.

Liudvinavas, Suv. gub. Apšvietimas Liudvinavo valsčiuje žymiai auga, ka galima matyti iš platinimosi laikraščių. Taip šiemet pareina į valsčių ir miestelių nekurių laikraščių du kart daugiau, kaip pernai. Daugiausia padidėjo „L. U.“ skaičius, kurs siekia 51 egz. (pernai tik 24 egz.), „Lietuvos Žinių“ 7 egz. (pernai 2 egz.). Iš kitų laikraščių pareina: „Rygos Naujienų“ 4 egz., „Vilties“ 3 egz., „Šaltinio“ 2 egz., „Vienybės“ 2 egz., „Drangijos“, „Lietuvaitės“, „Pavasario“ ir „Garnio“ pareina po 1 egz.

Kalnėnas.

Šiauliai, Kauno gub. Pastaraisiais laikais Šiauliu apylinkėje ir pačiame mieste priviso daugybė vagių ir žmogžudžių, kurie tai vienur, tai kitur ne tik apvagia, apiplėšia, bet ir gyvybę atima nekaltiems žmonėms. Taip neseniai nugalabijo turtingą čigoną, vėliau įsilaužė nakties laiku į kambarį turtingo žmogaus, pačiame mieste viduryje ir ten sunkiai sužeidė namų savininką. Iš tos priežasties buvo atvykęs Šiauliuosna Kauno gubernatorius ir vice-gubernatorius, kad išaiškintų taip nemalonių apsiereškimų priežastį. Dabar vietinė policija ir atsistatė jai pagalbon 100 su viršum straždininkų bei mokyti šunis darbuojasi, kad susekus žmogžudžių organizaciją. Vieną piktdarį jau suėmė. Kas bus toliau — pamatysime. **Mikų Dėdė.** („Liet. Žinios.“)

Pandėlys, Ežerėnų pav. Sribiškių sodžiuje vienas žmogelis, pavardė Nėčiokas (tikroji Grynešis), norėjo pasidaryti sau galą šiokiu budu. Pjovęs sykį į kaktą ir paskiausias visas kruvinas, bet dar turėdamas įiegu. puolęs į šulinį. Laimė, tą pastebėjęs netoliese tuo laiku buvusieji žmonės, kurie dar pasišaukė daugiau, puolė gelbėti. Ištraukę iš šulinio savižudį, pamatė, kad, bekrinant, buvusi galva gerokai sudaužyta į akmeninį rentinį ir geriamoji gerklė perpjauta. Jis greitai buvo nugabentas prie gydytojo, kurs pasakęs, kad gyvybei nėsą pavojaus. Žudymosi priežastis buvusi dalinimosi vienkiemiais.

Jurbarkas, Liepos 7 d. čia buvo lietuvių gegužinės. Taisė jas P. Čižas ir davė savo garlaivį. Važiavome Nemunu augštyu. Apsitojom netoli Elenaravos, ties Paslauskio rumais. Važiuojant garlaiviumi, visą laiką skambino balalaikinių orkestras, IV skyriaus vietinės miesto mokyklos mokinio A. Sukaičio vedamas. Nuostabu, kad neskambino lietuviškų dainų, nors gegužinės buvo lietuvių. Taip-pat labai gražiai padainavo vietinio vargonininko P. Pociaus vedamas choras daug gražių lietuvių dainelių. Svečių buvo visų tautų. Vakarą, 10 valandoje grįžome visi linksmi na-

mo. Jurbarkiečiai tokių gegužinių dar nebuvo turėję. Buvo, tiesa, šių vasarų rusų gegužinės, bet vis ne tokios linksmos. Geistina butų, kad jurbarkiečiai nepatingėtu ir iškeltų daugiau tokių gegužinių per vasarą.

P. Čižui esame dėkingi už šių gegužinių iškėlimą. **Ten buvęs.**

Idomios iškasenos. Štabs-kapitonas Janiševas kasinėjo neseniai Pakalniškių sodžiuje, Panemunio apylinkėje (Suvalkų gub.). Bekasinedamas užėjo senobės kapą, kuriame rado kiaušų, trilinkai supintą kasą, peilių, pinigų ir daug papuošalų. Daugybė pinigų ir parašai ant jų rodo, jog tai XVII amž. turtingos moters kapas (karal. Jono-Kazimiero laikų).

Janiševos iškasenos galės duoti nemažą medžiagą Lietuvos istorikams.

Šaukėnai, Liepos 11 d. 5 val. po pietų apie Šukiškis, Spaudžius, Šakėnus, Titvidiškius ir Sendvarį lijo smarkus lietus su ledais; ledai buvo laukinio obuolio didumo. Vasarų išnaikino, rugius ir kviečius perpus iškulė ir išdaužė. Šaukėnuose kai-kurių trobų išmūšė langus. („Viltis.“)

Svečiai iš Amerikos. Šiomis dienomis Vilniuje apsilankė du lietuvių Amerikos augstesniųjų mokyklų moksleivių. Studentai viešėjosi Suvalkijoje, pasirizo dar aplankyti Kauno g.

Senovės liekanų tyrinėjimai Kauno gub. Šių metų liepos m. pradžioje, daktaras V. Nagevičius jieškojo senovės liekanų Šiauliu apskrityje, netoli Viekiškių, Pavėnių sodžiuje.

Buvo tyrinėjamas apskritas pilekalis-kapinynas į 30 žingsnių pločio (diametro) ir į sieksnį augščio. Kalnė rado daugelį ant kits kito sugulusių sluogsnų, pasidariusių iš to, kaip buvo laidojami žmonės kartkartėmis. po kits kito. Laidojant kumai būvė deginami. Visa beveik pilekalinio žemė kiauurai sumaišyta su anglimis ir pelenais. Vietomis žemėje bėsą nuo ugaies paraudonavusio molio gielėlių. Pasaiko po velėnomis viety, kur dideli akmeniši sukrauti rinkiu augščiau laidojimo vietos. Pelenuose rėtu, nesudėgintos kaukolės ir sukrautos kaukolių kruvelės. Salip kaukolių randami geležiniai peiliai, jėdė galunės, žalvariniai rinkiai, šiek tiek antrankių, žiedų, sagučių ir tt.

Iš nepaprastos pelenų ir anglių daugybės matyti, kad kumai čia pat iškarto buvo ir ugniai ir žemei atiduodami. Šis kapinynas gali buti aštunto ar devinto amžiaus.

Iškasenos paskui bus nugabentos į Liet. Mokslo D-jos muzėjų Vilniuje.

Žmogžudystės. Šiauliu apylinkėj neseniai atsitiko net penkios žmogžudystės. Netoli Šeduvos ras ta išpjauta žydų šeimyna, Šiaulinos užnušė Serafimavičių ir sužeidė jo seserį, apiplėšė ir smarkiai sumušė žydą gatvė beeinantį ir dar buvo užpuolimai ant žydų namų ir kapinių sargo Kairinkėčio. Policijos šunes susekė 6 darbininkus sentikius, kuriuos policija ir suėmė. **X.**

Kauno gubernatorius išleido žemiečių viršininkams įsakymą, kad jie, kiek galėdami, prikalbintų žmones palaikyti cirkvės mokyklas, kad didintų mokesčių cer-

kvės mokykloms. („L. Uk.“)

Nauja draugija. Vilniuje susitvėrė ir užtvirtinta nauja Šiaurės-Vakarų krašto pramonės ir prekybos draugija, kurios tikslu bus išaiškinti ir surinkti visokių žinių liečiančių pramoniją bei prekybą, o taip-pat ir žemdirbystę Vilniaus, Kauno, Gardino, Minsko, Vitebsko ir Mogilevo gubernijose. Draugija stengsis pakelti ir plėsti pramoniją ir prekybą šitose gubernijose. Draugijos įsteigėjai grovas A. Tiškevičius, dvarininkai: inž. B. Jaloveckis, L. Jvanauskas, K. Skirmuntas, A. Moravskis ir J. Peτραitis.

Vilniaus greitosios daktarų pagalbos draugija. D-ras Zagorskis išleido kniga, pašvesta 10 metų greitosios pagalbos draugijos sukaktuvėms. Draugija įsteigė grovas VI. Tiškevičius 1902 m. Per dešimt metų savo gyvenimo draugija pagelbėjo 40.669 žm.; pagalbos jieškojo stotyje 19.667, mieste 21.002 žmonių.

Panevėžys, Liepos 6 dieną š. m. apskrificio teisme buvo nagrinėjama brolių Balčių byla. Kaltino už triukšmo darymą Naujoje bažnyčioje per Velykas, laike-lietuvių su lenkais riaušiu. Vienas jų išteisintas, o du neteisti 4 paroms linoso arešto. **Pieštukas.**

Kinematografai nutraukimais. Iš Amerikos atvažiavęs kinematografistas A. T. Račinas, šiomis dienomis važinėja traukdamas paveiks. įžymesnių Suvalk. vietų. Apvažiavus dukriją ir kapsus užvažinos Marijampolėn rugpjūčio 3 d. apsilankęs rengiamam studentų vakare ir rugpjūčio 4 d. trauks judėčius paveikslius Marijampolėje. P. Račinas prašė: 1) Studentų ir panelių moksleivių atvykti į minėtą vakarą, kaip galint iš visos Didžiosios Lietuvos ir pasilikti Marijapolėje sekančiais dienai; 2) panelių moksleivių pasipuotėti tautiškais rubais. 3) Vietinių (Marijampolės stud.) parinkti gražią, lygią vietelę už miesto, kur bus traukiami tautiški šokiai, žaislai etc. ir parengti važius.

Garleva ir jos apylinkė. Ištolo žiurint Garleva išrodo, kaip ir dauguma musų krašto miestelių. Tik visai arti privažiavus juos pastebėsi; tarytum staigu iš už medžių, kurių ir nedaug yra, išlenda bažnyčios bokštas ir taip-pat staigiai įsai pasislepia. Tik kuomet privažiavosi prie bažnyčios, tai vėl pamatai tuos bokštus. Gatvė, kurią amžinai taiso ir niekaip negal pataisyti, flegmatišku budu eina viena kita bobutė, ar dulkėse knibžda višta. Tik žydai, stovėdami savo krautuvių duryse, tiek, kiek galimo, lydi nuo kojų iki galvos apžvelgdami praėivį ir pravažiuojantį.

Taip ir Garlevoje, tik gal tas skirtumas, kad akysna tuojnas puola lietuvių kalba rašytos iškabos ir vis savų žmonių: „Vy-tūrys“ — vartotojų draugija, „Blaivybės“ draugijos arbatinė, toliau dar vėl arbatinė, „Žiburio“ pradėdamoji mergaičių mokykla. Miestukas mažas, išviso tik viena gatvė, tai žydų neperdaug gyvena, todėl jų krautu-vės lyg ir nežymios. („Liet. Žin.“)

Odesos—Vilniaus geležkelis. Paaiškėjo, kad nuo 1914 m. pradėsią statyti naują geležkėlio liniją iš Vilniaus į Odesą. Statymo darbas busias pavestas prižiūrėti

Valstybės Tarybos nariui Audakovui.

Teisingas įsakymas. Kadangi daugelyje Vilniaus duonos kepyklų, kaip girdėt, dirbą žmonės, serga įvairiomis užkrečiamomis ligomis, tai Vilniaus policmeisteris įsakė policijai per 3 dienas iš-tirti visų duonos kepyklų sveikata ir jam pranešti. Sergantieji darbininkai busią tuojnas pašalinti iš kepyklų, o jų šeimininkai pašraukti tieson.

Pašalpa Paverkšnės ukio mokyklai. Caras patvirtino sumany-mą paskirti iš Kauno gubernijos žemės rinklavių pinigų Paverkšnių ukio mokyklai laikyti pašalpos.

Naujieji švenčionis, Viln. gub. Pirmosios lietuvių gegužinės. Ten kur upė Žeimena neša sriauniai savo vandenį Vilijon, į rytus nuo jos stovi gana puikus Mele-niškės kalnelis, žalioms pušėlėms dailiai aprėdytas. Į žiemius matyti banguojas ežeras Liunaitis, o į pietus sruvena mažutėlė upelė Stundis. Einant iš Naujųjų švenčionių, reikia net butinai pereiti per Vasaros-vakarų geležinkelį. Šitoje taip puikioje vietoje liepos 14 d. (šventadienyje) buvo pirmosios čia lietuvių gegužinės. Pati vieta ir jos padėjimas žavinta žavina ne tik kiekvieną lietuvių, bet ir svetimtautį, kuris ateina pasigėrėti gamtos grožybomis ir taip puikiu reginiu saulei leidžiantis. Apie ketvirtą valandą pradėjo tai-vienas tai kitas lankyti minėtąjį kalnelį, o pusiau penktos atėjo Naujųjų švenčionių vargonininkas B. Paulenis vedinas savo, kad ir taip trumpu laiku, bet gerai išmokintu choru. Dar pridursiu, jog šitas choras tik dabar tėra sudarytas, t. y. pirmas švenčionių choras. Padainuota buvo 13 tautos dainų ir pašokta 18 šokių žaidimų. Chorą vedė vargonininkas, o žaislus N. Matiuksas ir Verkėlis. Gegužines taisant daug padėjo vietinis klebonas.

Gegužinės pasibaigė pusiau dvyliktos. Dar išsiskirsčius, dainininkai, eidami namo, dainavo. Mergaitės buvo apsirėdžiusios tautiniais rubais. Vienam iš svetimtautėjų taip patiko jų rubai, kad jis panorėjo chorą nufotografuoti ir, sutikęs pastarajam, jis, taip ir padarė. Daugelis sulenkėjęsių lietuvių palinko į lietuvius vos chorą sudarius, o po gegužinių tai da daugias tokių atirsas.

Girdėti, jog manoma taisyti vakaras, taigi drįstu patarti N. Š. veikėjams, kad pasidaruotų nebūtų gėdos prieš svetimtautėjus. Ar gi nežavi žmogaus tokios dainos, kaip tai: „Eina garšas nuo rubežiaus“, „Sugrįžk“, „Ant kalno karklai“, „Per girią girėlė“ ir kitos. Girdėjau kalbant svetimtautėius, jog dainos ir žaislai labai jiems patikę. Aš iš savo pusės pridursiu, jog dainavo puikių puikiaisiai. Žmonių buvo labai daug. Suglaudus viską išeis, jog gegužinės pasisekė gerai ir kiekvienas ten buvęs išsinešė malonių jausmų ir įspūdžių. **G. Žilis.**

Bus pigiau važiuoti. Kelių ministerijos įsakymu Peterburgo Vlenos ir Varšuvos Vlenos geležinkelio visuose greituosiuose ir kurjeriniuose traukiniuose nuo š. m. rugšėjo m. busią 3 kl. vagonas, kuriais važiuojant už greitungą nereikėsia primokėti.

Is Rusijos.

Girtuokliavimas Rusijoje. Peterburgas. Neseniai vietiniuose laikraščiuose pasirodė atskaita apie girtuokliavimą 1913 m. Gegužio mėn. š. m. „skarbvų“ gėrimų parduvota 8,234,247 kibirai, o nuo sausio 1 d. iki birželio 1 d. parduota 40,802,961 kib. Taigi, šiemet per gegužio mėn. išgerta daugiau, negu pernai per tą patį mėnesį, ant 296,578 kib., o per penkis mėn. daugiau, negu pernai per tą patį laiką, ant 4,058,744 kib.

Kaip matome, girtuoklystė Rusijoje stebėtinai smarkiai progresuoja; bet labai išlengvo progresuoja visi kiti dalykai.

Byla tęsiasi 170 metų. Kaunas. Ateinantį rudenį apskrificio teismo sesija svarstys gan idomią bylą, kuri jau „nagrinėjama“ 170 metų, apie milijoninį Podbe-rezkių palikimą.

Užpuolė bitės. Netoli miestelio Baranovki, Volyniaus gub., ant šieno vėžio važiuo vyrukas pro miškėly; tik staigu užpuolė bičių spiečius, kuris tuoj ir nusi-leido ant arklių. Persigandęs vyrukas pabėgo. Stebėtinus bičių užpuolimo rezultatas — vienas arklys pastipo praėjus kelioms valandoms, o antras sekantį rytą.

Atsisako atstovauti. Peterburgas. Neseniai V. Dumos pirmėdžini M. V. Rodzianko liko pranešta, kad buvęs V. D. pirmėdžio pagalbininkas A. A. Orlov-Davydov ir buvęs sekretorius atsisako nuo atstovavimo Dumoje. Jiečiu buvo atstovais nuo Kalugos gub. Kiek pirmiau taipgi atsisakė nuo atstovavimo pareigų Smielov, Janovkij ir Novosil-cev. Tokiu budu visai penki Kalugos gub. atstovai „atsistatydino“. Mat, buvo kilę ginčai delei jų buk netiesoto išrinkimo Dumon. Nauji rinkimai paskirti ant rugpjūčio 10 d. Kalbama, kad bus išrinkti buvusieji atstovai.

Susidegino. Viename Tersko prov. kaimelyje 70 metų amžiaus senukas buvęs oficerius, pasiryžęs nusizudyti, apipylė save žibalu ir paskui uždegė; greit jį visą apėmė liepsna. Vienok subėgė žmonės ugnį užgesino, ir jis dar buvo gyvas. Ant klausimo, kodėl jis kėsinosi nusizudyti, atsakė: „Noriu numirti ugnies liepsnose už savo nuodėmes.“ Praėjus 7 valandoms, jis mirė.

Senukas — sentikis. Laike savo tarnystos jis du kartu už užmušimą buvo iš oficerio pažemintas ir kareivius ir nubaustas katorga. Japonų karė už karžygiškumą jam vėl buvo sugražintas oficeriaus činas.

Marfuša gudriai uždarbinauja. Tarpe Kinėsmos pav. (Kostromos gub.), kaip praneša „R. V.“, prasiplatino žinia apie „stebuklą“ Šilovos kaime — ir tenai, pas namus kaimietės Marfusos plaukia minios žmonių. Arti savo trobikės Marfuša pastatė koplitėlę, kurią viduje išdabino įvairiais šventais paveikalais, „lampadonėmis“, liktoriais ir tt. Šalyje koplitėlės iškastas gan gilius šulnis, ant kurio dugno kas-tai „šviečia“. Tą šviečiantį daiktą Marfuša ir išduda už stebuklingu budu pasirodžius paveik-alą. Ir štai dabar pas Marfušą eina iš artimų ir tolimų kaimų bei

miestelių didžioji minios žmonių pasimelstų pas „stebuklingą“ šulnį bei koplitelę už savo nuodėmes. Pasimeldę su „sutrinta“ širdimi prie tos stebuklingos versmės, maldininkai, pasisėmę iš šulnio gydančio vandens, traukia namon su tikra viltimi ant laimingesnės ateities. Netoli šulnio prie stulpo su „negėstančia lempute“ (ją užgesina, kada nuėina visi maldininkai), prikabinata gan didelė geležinė dėžutė rinkimui Marfušaus naudai skatiku.

Svarbiausią rolę šioje visoje istorijoje, be abejo, lošia šita geležinė dėžutė.

Atsargiai su šieno kvėpejimu! Kaip praneša iš Lodziaus, Lisovkos kaime trys valstiečiai nakvojo stoginėje, kur buvo sukrautas neseniai suvežtas kvėpiantis šienas. Kaip visi nustebė, kada rytmetėje rado juos užtroškusių nuo perštraus šieno kvapansio. Vieną pasisėkė atgavinti, o du pasimirė.

Legendariskas vienolynas. Tiflisas. Neseniai kalnų sąjungos ekspedicija ant pat Kazbeko viršūnės, 13,000 pėdų augščio, kur viešpatauja amžinas sniegas, surasti legendarisko vienolyno „Beklemi“ griuvėsius; apie tai buvo žinoma tik iš kalnų gyventojų padavimų.

Streikai platinasi. Maskva. Laikraščiai praneša, kad paskutiniu laiku stebėtina smarkiai pradėjo augti streikių skaitlius.

Žydai perka Palestiną. Kiek laiko atgal Peterburge buvo išplatinti žinia, kad žydai veda su Turkijos vadžia tarybas kasdien perkimo Palestinos. Mat, Turkijai dabar labai reikalingi pinigai, o žydai jau nuo seno laiko juk kalba apie Palestinos perkimą, kur but galima sutverti autonomišką žydų valstiją. Vienok žydų kolonizavimo draugijos sekretorius S. E. Janovskis tuliems laikraščiams paaiškino, kad jis nie-nieko nežino apie panašias tarybas kaslink Palestinos.

Korespondencijos.

NEW BRITAIN, CONN.
Kotrina Dzemonienė, kurios vyrą užmušė vasario 26 d. P. and F. Corbins'o dirbtuvė, apie ką savo laike buvo rašyta „V. L.“ apskundė kompaniją ant \$15,000. Teismas atsibus rugsėjo 3. Superior kortė Hartforde. Skundas pamatuojamas tuom, kad velionis dirbo prie tekinimo (tekindavo geležį); kada augštai nutruko diržas, jam buvo pavesta viską sutaisyti, bet kadangi vieta buvo pavojinga, o velionis su tuom darbu nebuvo apsipažinęs tai jam de dant diržą pagavo jį ratas ir mirštinai užtrenkė.

Rugpjūčio 10 d. p. J. Skritulską ištiko nelaimė, kada jis automobiliuje važiuo per miestą; automobiliu liko pervaziuotas žmogus kuriam sužeista koja; sužeistą jį dastatė į artimiausiąjį ligonbutį. Automobiliuje važiuo p. Skritulsko šeima ir žentas p. S. Lopatko iš Wilkes Barre, Pa.

Rugpjūčio 12 d. anksti ryte pušėtinai apdegė p. A. Pilvialo valgomų daiktų krautavė. Kalbama,

kad nuostolio padaryta apie 600 dolarių.
Nuo tulo laiko vietiniai lenkai tvėria neprigulmingą parapiją, kurią jau, gal sakyti, ir suorganizavo. Vienok tarpe jų irgi nėra vienybės bei sutarties, o tuom be abejo, pasinaudoja vietinis lenkų kunigas, kuriam tokiu būdu suteikiama proga pašiept „niezaliežnikus“.

DONORA, PA.

Darbai šiuom tarpu pas mus eina labai prastai, ir iš kitur atvažiuojusiam darbas veiki visai negalima gauti. Todel patariu savo tautiečiams darbų įšėkoti čionai nevažiuoti, nes apart drautunės ir geležies dirbtuvių kitokių darbų nėra. Uždarbiai nevienoki — mažiausia mokestis \$1.75, už 10 val. darbo dienos.

Lietuvių čion gyvena pusėtinai buvėlis; šeimynų priskaitoma apie 70 ir pavienių apie tiek pat. Draugijos gyvuoja sekantios: 1) Lietuvių Ukėšų Klubas — (turi narių maž-daug apie 100. Yra tai skaitlingiausia draugija iš Donoroje gyvuojančių.

Čia turiu tarti keletą žodelių apie L. U. Klubą. Prieš kelis metus klubas nusipirko lotus del statymo namo už 1.700 dolarių. Lotai randasi labai patogioje vietoje. Jau nuo senai kilo sumanymas, kad kaip-nors pasistatyti savų namus. Buvo jau ir plėnai padirbti, tik nėsant atsakančios pinigų sumos namus statyti negalėjo. Mat, kontraktorius reikalavo 13.000 dolarių už pastatymą. O tuom tarpu klubas tiek pinigų negalėjo sudaryti. Praeitais metais kilo sumanymas, kad padaryti „šerus“ (pajus), ir kad koks nors narys turi imti nors po vieną „šerą“. „Šerai“ buvo padaryti nuo 10 dol. iki 200. Už sudėtus pinigus klubas pasizadėjo mokėti 6 nuosimčius. Jau daugumas narių ir užsimokėjo savo „šerus“ ir jau šiemet buvo manyta pradėti statyti namą. Bet per paskutinį susirinkimą buvo aprokuota, kad vistiek da truksta pinigų, kad ir užsimokės „šerus“. Taigi namo statymas likosi atidėtas ant toliaus, iki nesurinkins atsakanči suma pinigų. 2) Šv. Vincento dr. turi narių apie 70 ir pinigaiska nebologai stovi, bet nieko naudingo nenuveikia, apart paprastų susirinkimų, kur susirinkę draugai parėkava, pasibarbia ir užmokėję mėnesinę išiskirsto. Pas mus labai trūksmingai laikomi mityngai: ar tai bus klubo ar kitos kokios nors draugijos, tai ne tik salėje negali iškęsti nuo riksmo, bet ir pro šalį einant aišku apie ką eina viduryje ginčai. 3) SLA. 160 kuopa, kuri iki šių metų gyvavo gana silpnai, bet nuo šių metų prisirašė didesnis skaitlius narių. 4) T. M. D. 120 kuopa. 5) SLRKA. 88 k. ir 6) šv. Juozapo pašalpinė draugystė.

Taigi aplamai imant, Donoros draugystės gana serga snaudulio liga. Gaila, kad nēr kam būdinti iš miego, nes truksta vadovų. Tiesa, į laikraščius netingi parasyti ir išniekinti vietinius lietuvius, bet tas mažai ka gelbsti. Per keletą paskutinių „Draugo“ numerių koks tai Lietuvos Sunis ir labai daug prirašė, ypač kluvo, anot jo žodžių, raudonakliams. Tokios pono Liet. S. korespondencijos nieko gero neatneša — vien platinu neapykantą tarpe vietinių Donoros parapijonų, nės dauguma parapijonų yra, galima sakyti, laisvai manančių.

Ex populo.

NEW PHILADELPHIA, PA.
Rugpjūčio 17 d. pas lietuvius

bažnyčią buvo dalyta žmonėms L.M. ir D. D.-jų, Vilniuje, pasiuntinių — Dr. J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo, atsišaukimai, apie kuriuos lietuvų visuomenė jau žino.

Kun. Matulaitis iš sakyklos ragino žmones prisidėdi aukomis pagal išgalę. Tą pačią dieną kai kurios lietuvų dr-jos turėjo susirinkimus. Susirinkimuosna atsilankė A. Gudaitis ir paaiškino susirinkusiems minėtų pasiuntinių atsilankymo tikslą ir reikalingumą remti aukomis tokią įstaigą, kaip L. M. ir D. D.-jų namai Vilniuje. P. A. Gudaitis šv. Kazimiero D-jos susirinkime aiškino apie Lietuvos pasiuntinius, ir d-ją prizadėjo paaukaut nemažiau \$10.00. Šv. Albino d-ją taipgi turėjo toje pat dienoje susirinkimą, kur tūli nariai pasizadėjo viską daryti, kas tik bus galima rinkime aukų kaipo ir pasitikime Lietuvos svečių, kada jie atkeliaus.

Kaip girdėti, tai tūli žmonės ketina ne tikai kad šį bei tą paaukaut Tautos Namams, bet už vis geidžia pamatyti asmeniškai gerbiamus svečius — ypač, Dr. J. Basanavičių.

LAWRENCE, MASS.

Laikui bėgant gal ir mūsų miestelio lietuviai galės kuom nors pasigirti prieš kitų miestų lietuvius. Per praėjusius metus iš priėstasties bedarbės dauguma lietuvų buvo išvažinėję iš šito miestelio, bet pastaruoju laiku, kada pilnai prasidėjo veikti dirbtuvės, vėl visi atgijo, nors, žinoma, darbininkų netruksta — po kelias dešimtis stovi ties dirbtuvės vartais.

Taigi, pasigerinus darbams audimo dirbtuvėse, galima tikėtis, kad ir vietiniai lietuviai pradės energiškaiau veikti ant tautiškos dirvos. Darbo yra daug — reikia tik tvirtų, uolių darbininkų, kurie dirbtų su pasišventimu. Vertėtų visiems tvirtais ryšiais susijungti prie T. M. D. ir S. L.A. kuopų ir veikti kiek tik kas išgalai. Prie šių dviejų organizacijų privalėtų prigulėti visiems lietuviams bei lietuvaityms. Tiesa, čia nestokuoja ir kitų pašalpinų draugijų. Iš jų visų geriausiai veikia Lietuvos Sunų Dr.; geistina, kad prie jos prisirašytų visi jaunesnieji vyrukai. Ji ypač tuomai gera, kad yra laisva ir turi savo knygyną, kur yra įvairių laikraščių ir knygų.

Kiek laiko atgal, čia susitvėrė Birutės Klubas, kuris daugiau nuveikė, negu kitos draugijos per kelis metus. Čia galima paminėti ir tą jo puikų darbą, kad klubo sanarės, kaip tik pribuvo Amerikon svečiai iš Lietuvos, tuoj nutarė paskirti iš izdo \$10.50 nupirkimui sieksnio žemės Tautos Namams Vilniuje. Reikia tikėti, kad ir kitos draugystės nepasilikis užpakalyje kaslink aukavimo Tautos Namams Vilniuje.

Galop, reikia pridurti, kad pas mus dīkčiai randasi gerai pasiturinčių pramonininkų bei biznierių; jie, kaip girdėti, visi tariasi nupirkti po sieksnį žemės — tai gražus pavyzdīs ir kitų miestų biznieriams.

Lawrence'o lietuviai visuomet atsizymėdavo tautiškos aukomis taigi reikia manyti, kad ir šį kartą jie pasirodys iš ištikimais sunais tėvynės-Lietuvos.

Gailintis.

LAWRENCE, MASS.

Liepos 31 d. Birutės Klubas laikė savo mėnesinį susirinkimą. Raštininkė O. R. perskaitė atsišaukimą, prisijusį per p. V. K. Račkanską, kaslink Lietuvių Mokslo Draugijos. Visos sanarės

gerai suprato svarbų tautos reikalą ir vienbalsiai nutarė paskirti iš klubo izdo \$10.50 nupirkimui sieksnio žemės delei Tautos Namu Vilniuje.

ATHOL, MASS.

Rugpjūčio 8 d. atsibuvo vakarėlis su prakalbomis, parengtas šv. Onos moterų draugijos.

Iš vakarėlio programo labiausiai pavyko dainos; tiesa, dainavo tik keletas merginų, bet gražiai sutarė ir balsai dailūs; kiekvienas su pasigerėjimu klausėsi, ypač kad tai pas mus naujiena. Butų galima net choras sutverti, tiktai nelaimė, kad nėra kam vadovauti.

Deklamacijos irgi nebologai pavyko, tiktai negalima buvo suprasti, kokias eiles deklamuoja, —reikėjo užvardijimus paminėti.

Kalbėtojai buvo klerikas Ang. Petraitis iš Rochester'o, N. Y.; kūrė kalbėjo apie meilę lietuviškos kalbos, ir kun. J. J. Jokaitis — apie draugijų gyvavimą. Kaip vienas, taip ir antras kalbėtojai gerai paaiškino apie minėtus dalykus, ir jų kalba labai žmonėms patiko, tiktai gerbiamieji kalbėtojai perdaug laiko pašventė socialistams. Mes laukiame iš prakalbų mokslo, o ne užpuldinimų. Atkartoti tuos pačius dalykus daug sykių neapsimoka ir nusibosta. Kitus kalbėtojų paliestus klausimus nemėnėsiu, nes jie buvo pavesti atsikiems žmonėms ir draugijoms.

Ant pabaigos tapo sulošta maža komedijėlė „Žydas ir dzukas“ — ji labai patiko žmonėms.

Athol'o moterėlės savo vakarėliu padavė gerą pavyzdį kitoms draugijoms, kurios nors daug seniau kaip susitvėrė, bet nesugebėjo pataisyti dar ir tokio vakarėlio. Gal daug kame nesutikti su minėtos draugijos veikimu arba kalbėtojų žodžiais, bet negalima nepaminti, kad moterjs visur geriau ištveria ir energiškaiau už vyrus eina prie tikslo. Taigi prie darbo vyručiai!

Jonas E. Karosas.

HOME, ALASKA.

Šiemet pas mus Alaskoj visi nepaprastai oras — beveik visą laiką šilta ir sausa, lietaus beveik visai nėra. Daug darbininkų stovi be darbo, nes visos aukso sakyklos po visą šiaurvakarinę Alaską delei stokos vandens nedirba.

Tulas vietinis žydelis bevažinėdamas po Siberijos pakraščius su pirklystės dalykais susitiko su Rusijos policistu; kaipo policistas, jis panorėjo „pakratyti“ žydelį, bet nesusitaikė su amerikonais — jie pašovė policistą, o patis nuplaukė toliau. Tuoj rusų oficerius atvažiuo pasikalbėti su žydeliu, bet, kaip girdėti, jau viskas nutilo, o policistui reikės nukentėti.

A. Dvairiškis.

Pasikalbėjimas apie „lietuvišką politiką“.

Jonas: Vakar turėjom didelį mityngą ir da didesnį triukšmą.
Andrius: Suprantama.
J.: Buvo susirinkę net aštونیų draugijų delegatai ir daugelis pavienių inteligentų — viso į 40 asmenų. Tarėsi, kaip geriausiai priimti atvažiuojusius iš Lietuvos prakilnius svečius: Dr. J. Basanavičių ir M. Yčą.
A.: Ir nutarė priimti!
J.: Tai yra, kaip tai priimti?
A.: Sakei, kad tarėsi: priimti

ar nepriimti Amerikon tuos svečius. Ar nutarė priimti?

J.: Netaip mane supranti. Čia einasi ne apie priėmimą ar išvairymą tų gerbiamųjų svečių, bet draugystės tarėsi: ar aukoti pinigų Tautos Namui Vilniuje.

A.: Ir, žinoma, nutarė aukoti!
J.: Išmokai nuo manęs klaidaus spėjimo! Musų mitynge „publika“ pasidalino beveik į tiek partijų, kiek buvo galvų. Dalelė delegatų pasirodė geros valios lietuviais ir reikalavo, kad visos draugijos aukotų iš savo izdų po kelis šimtus dolerių, — ir jų draugystės taip darysią. Kiti vėl patarė, kad žėdnas draugijos narys aukotų nuo galvos po dolerį. Gerai ir tas.

A.: Kokių buvo didžiuma?
J.: Jokios didžiumos nebuvo. Vienas atsistojęs pamėgdžiomas sukūo: „Kad tie svečiai geri, kodėl jie nedėlioję į musų draugystės pikniką neatvažiuo? Butum išsigėrę ir gal po kiek paaukavę“...

A.: Ar ištikro taip buvo, ar tu juokies?

J.: Neįžeisk mane! Tu žinai, kad aš tau niekad nemeluojū.

A.: Ir mityngas tokios paikos kalbos neapšvilpė?

J.: Apšvilps tau! Kad emė keletas raudonanosių rankomis plot, tai rodo debesį su lietuvišaus. Pas mus švilpti pavojinga: viena, kad kitą syk netikėtai gali užkampos susitikti kumštį tokio „oratoriaus“, kuriam tu švilpsi, o antra — jo draugystė, arba net kelios draugystės, galės tau arba tau draugystei atkeršyti už šitą kokiū boikotū. Už tokį neatšargų švilptėrijimą galėtum ne tik savo pirštą įkišti tarpdurin, bet ir savo draugystę bėdon įklampyti. Raudonanosiai dabar pas mus pilna pasiauba viešpatauja!...

A.: Raudonanosiais tu vadini girtuoklius. Bet juk ne visi ten alučiū mylėtojai buvo susirinkę.

J.: Tie turėjo savo „politikas“. Tu neužmiršk, kad buvo keletas ir socialistų, kuriems kuol gerkleje stojas kiekvienas centas, jeigu tas eina parėmimui musų tautos reikalų. Todel jie su džiaugsmu kuksena rankovėn, stovėdami už nugaros skėtriojančių raudonanosių.

A.: Irgi tai da ne visi. Ką kiti veikė mitynge?

J.: Sakiau pirma, kad žėdnas turėjo savo „politikas“. Atsira-do tokių, kurie čionai su sykiu atsiminė ir Amerikos lietuvų išklypusius reikalus. Viens sako: „Ką čia mus knitina duoti pinigus statyti namams Vilniuje, kad mes čia neturime savo namų! Aš įnešu, kad pradėtumėm statyti savo tautos namą musų mieste. O kad niuje tie, atliks savo priedermę kaipo ištikimi piliečiai, kaipo susipratę lietuviai ir kaipo prakilnius žmonės. Apie tuos visus, kurie gyvena tik rėksmais ir dataikymui savo gūrklio ir pilvo, galima daug nesisieloti. Juos syki, Dr. Šliupas, labai teisingai apkrikštino „smerdais“. Ne nuo smerdų priguli žmonijos kilimas augstyn.

A.: Keistas pasišventimas! Kodėl jis, negalėjo žybtelėti pernai, užpernai ar dar-dar užpernai? arba, kodėl jis nepalaukė negimes dar kitų metų? Juk tai tiesiog ant juoko kenksmas tokiam dideliui kulturiškam darbui, kaip Vilniuje Tautos Namų statymas!
J.: Vā, vā, kaip ir tave syki išizinau!

A.: Man ne pikta, bet ima sarmata už savo tautiečius.

J.: Dar vienas priešinosi aukų rinkimui delto, kad gerbiamieji svečiai jo saliuo neaplankė. Jis but, esa, gerai „užtrytinęs“. Jis, mat, mislina, kad jie kvestnos, kaip daro kunigėliai kalėdodami, ir rinks pinigus, surius, dešras ir kitokias valgomas ir geriamas Dievo dovanas.

A.: Tai grynas lietuvių karčėninko tipas.

J.: Vienas vėl rogojo ant D-ro

Basanavičiaus, kad jisai neatvažiavęs apžiūrėti jo pačios, kuri jau devinti metai turinti po krūtį jau devinti metai turinti po krūtį ne gurguliavimą ir amerikoniški daktarai niekaip negali išgydyti. Kaip tik dagirdęs atvažiuojusius musų miestan Basanavičių, tuojuo jis jam telefonavęs iš saliuo į kitą saliuo (mat, jis mislino, kad jis svečius pasigaus po saliuos bevaikščiojant); bet, nežinia, ar tai svečiai tame saliuo nebuvo, ar tai saliuonikas užmiršo Dr. Basanavičiųui pasakyti (!), tik žmogutis laukė ir nesulaukė „kravjo daktaro“, kad jo pačios „gumbą“ apžiurėtų. Ir kad tu matytum, kaip nebągšis pustija-si!...

A.: Komedijos!...

J.: Žinoma, daugelis iš to turėjo juokų. Bet kas aršiausia, kad radosi tiesioginių išsigimėlių, kurie draskėsi ir panašiai šaukė: „Kam mes čia duosim pinigus visokiams pribūsiams! Visoki advokatai atvažiuoja musų kišenių tuštinti, kad galėtų iš to paskui eit iškalas, išmokyti visokių suktybių ir paskui vėl iš musų pačių, ar Lietuvoje, visokius gišeftus darytų“!... (Čia jie, mat, primena vieną tokį, kuris anno metu ištikro važinėjo po Ameriką su tikalu sau ant mokslo susikolektuoti pinigų, — nors tame nieko blogo ir nėra, bet musų tuliems žmonėms to neišaiškisi.) Ir taip visą vakarą prasiegeliavė išsiskirtėme namol, patįs nežinodami, ką mes nuveikėm.

A.: Tu man papasakojai apie akyvą mityngą. Tokia betvarkė ir toksai sugedimas musų vienuosų sąmonės yra nestebėtina. Mes dabar gyvename dvasiško supuvimo amžiuje. Musų dvasiški pūvantįs laikraščiai ir gyvuliškus instinktus gaivinantįs prakalbininkai užkrėtė supuvimu didesnę dalį musų visuomenės. Ir tegul puna tokie, kurie puvesiams pasiduoda. Bet yra, nors nedidelė dalis, musų vienuosų su prakilniais jausmais, su tvirtais kulturos diegais, su grynu ir šviesum patriotizmu, su grynu protu, su viską pergalinčiu žmoniškumu, kurie bus visos lietuvų ateities kelvedžiais, rėmėjais ir musų amžinai minėtinais kulturnešiais. Šimtai ir tukstančiai dvasiškaie išgverusių rėksnių, burksnių, murmeklių, raudonanosių, didžiupilvių, ir kitokių degeratų nueis į žemę gatavai supuvę ir jų vardus vėjas išnesios sykiu su jų puvimu garais. Pasilik žmonių pagarboje ir atminime vardai tik tai tu, kurie ką-nors gero del kitų žmonių savo gyvenime padarė. Kurie prisidės savo kiek išgalimu skatiku prie statymo Lietuvių Tautos Namu Vilniuje tie, atliks savo priedermę kaipo ištikimi piliečiai, kaipo susipratę lietuviai ir kaipo prakilnius žmonės. Apie tuos visus, kurie gyvena tik rėksmais ir dataikymui savo gūrklio ir pilvo, galima daug nesisieloti. Juos syki, Dr. Šliupas, labai teisingai apkrikštino „smerdais“. Ne nuo smerdų priguli žmonijos kilimas augstyn.

A.: Man ne pikta, bet ima sarmata už savo tautiečius.
J.: Dar vienas priešinosi aukų rinkimui delto, kad gerbiamieji svečiai jo saliuo neaplankė. Jis but, esa, gerai „užtrytinęs“. Jis, mat, mislina, kad jie kvestnos, kaip daro kunigėliai kalėdodami, ir rinks pinigus, surius, dešras ir kitokias valgomas ir geriamas Dievo dovanas.

A.: Tai grynas lietuvių karčėninko tipas.

J.: Vienas vėl rogojo ant D-ro

A.: Keistas pasišventimas! Kodėl jis, negalėjo žybtelėti pernai, užpernai ar dar-dar užpernai? arba, kodėl jis nepalaukė negimes dar kitų metų? Juk tai tiesiog ant juoko kenksmas tokiam dideliui kulturiškam darbui, kaip Vilniuje Tautos Namų statymas!
J.: Vā, vā, kaip ir tave syki išizinau!

A.: Man ne pikta, bet ima sarmata už savo tautiečius.
J.: Dar vienas priešinosi aukų rinkimui delto, kad gerbiamieji svečiai jo saliuo neaplankė. Jis but, esa, gerai „užtrytinęs“. Jis, mat, mislina, kad jie kvestnos, kaip daro kunigėliai kalėdodami, ir rinks pinigus, surius, dešras ir kitokias valgomas ir geriamas Dievo dovanas.

A.: Tai grynas lietuvių karčėninko tipas.

J.: Vienas vėl rogojo ant D-ro

Stebėtinas daiktas.
Duktė. — Ko gi tu, mamute, nuolat murmi? Jei Petras Smilis ir kviečia mane ant vakarienės, tai jis daro be jokių tamsių žmonių. Aš valgau su tokiu apetitu, kad tas ir jam suerzina apetitą. Tai ir viskas.

Motina. — Tiktai tas! Bet kodėl gi jis mane neužkviečia ant vakarienės? Aš turiu taipgi gerą apetitą.

J. ŠEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

Atsikėliau prieš pačias mišias. Ir buvau jau sveikas, ramus, lac pirtyje išsimaukęs. Gera buvo, kad galų-gale su ja susipažinau; lyg ką pergalejau; praardžiau kokią tai stiprią sieną, padariau joje spragą. Tikėjau, kad jau esu perlipęs per slenkstį tos sienos, įžengęs naujan, neregėtan pasaulin. Viltis liuliavo-supė vaidentuvę, skleidė joje puikius vaizdus.

Ilgu, baisiai man ilgu buvo laukti kito šventadienio. Sulaukęs vakaro džiaugiaus, kad viena diena ta ilgoji savaitė jau susimažino, kad viena viena greičiau galėsiu ją pamatyti, pasigėrėti gražiuoju balseliu ir drauge giedoti prie vargonų! Vargonai užaus, niuniuos ramiai, taip iškilmingai. Ji bus arti prie mano šalės, tars jiems ir mane save švelniais žvilgsniais myluos.

XII.

Kitą šventadienį anksčiau atsikėliau, negu visuomet. Vos išaušus nuėjau adynų giedoti. Bažnyčia buvo jau atdara. Bet viduj da nieko nesimatė.

Užlipęs ant viskų staiga nustebau. Kazė su savo drauge klaupkose prie vargonų sėdi! Mane pamačiusi išėjo prieš, maloniai pasisveikino. Paskum pakreipė galvutę ir sako, tiesiai akysna žiurdama.

— O kad mes, Tamsta, lietuviškai adynas užgiedotume? Ką? Pažiūrėtume, kaip lietuviškas balsas bažnyčioje skamba?

— Nežinau. Negalima. Visai negalima... Pagaliaus, juk visviena ir lenkiškai, — paaiškinau.

— Ką Tamsta sakai?! — sušuko ji atpakalin atitraukdama. — Iš Tamstos žodžių aiškiai matyti, kad Tamsta jokio supratimo apie savo tėvynę neturi. Lietuvos nežinau, — užbaigė ji su dideliu pasigailėjimu.

Nieko negalėjau, net ir bijojau, jai ką nors į tat atsakyti. Apie savo tėvynę aš tikrai ligtoli jokio supratimo neturėjau. Kada augsau pas gerą Šenfeldą, tai tikėjau esąs vokiečiukas. Tas gi senis klebonas, pas kurį pyragus minkiau, lenku mane vadino. Dabar štai ji nusistebėjo, kad aš nieko nežinau apie savo tėvynę, Lietuvą!

Da kartą ėmiau jai aiškinti. Plačiai jau. Bet žodeliais atrinktais, maloniai, kad neužpykdinti. Sakiau, kad nors čia visi žmonės ir lietuviškai šneka, tačiau nuo amžių Dievą bažnyčioje lenkiškai garbina, lenkiškai Jam maldas siunčia, taigi ir negalima esą jų papročių pertraukti, naujos mados įvesti. Da sakiau, kad Dievas daug kalbų moka, daug jų pažįsta, taigi ir lenkiškai supranta.

— Vienok jį ir mano aiškinimus karčivi nusijuokė.

— Dovanok, Tamsta, kad aš iš savo pusės negaliu Tamstai Dievo namuose paaiškinti, kodėl čia reikia lietuviškai užgiedoti, nors pirma būtų buvę visas tukstantis metų lenkiškai ir da kažin kaip kitaip giedota... Tamsta gi buk toks geras, užėik kuomet, nors pas mus, tai aš, laiko turėdama, viską Tamstai, kaip ant delno, išdėsiu... Dabar gi užtraukime: „Garbinkim Viešpatį Dievą“... lietuviškai, — ir jau atsidendę „Šaltinį“.

— Bijok Tamsta Dievo! Ką ponai, ką kunigai pasakys tat užgirde! — pradėjau aš melsti nusigandęs.

— Buk Tamsta ramus! Aš užu viską atsakysiu, — pamojo ranka. — Na, Jievt, pradėkiva!

Ir jiedvi, susėdę klaupkosna, pradėjo. Nieko neįveikęs ir aš ėmiau tarti vargonais. Bet bailė kratė:

— Koks bus galas? Ar negausiu aš nuo klebono barti? Ar neišbruks jis manęs iš Skruzdynų? Juk tat sauvalė! Galų-gale nežinia kas!...

Po truputį, po truputį nurimau. Jos balsas sužavėjo. Rodėsi me męrgiotė, bet pats angelas iš dangaus gieda. Ir pačios adynos taip dailiai lietuviškai skamba. Lenkiškai panašiai toli-gražu negalėtu.

Baimės nė pėdu neliko. Užgiedojau ir aš vargonais smarkiai paleidęs.

— Lietuviškai galin linosiau giedoti, negu nežinan kodėl, bet man pasirodė, kad

latiniškai ir lenkiškai. Gal tai vien dėl jos?... Ji pasergėjus, kad aš giedu, atsigrižo į mane, meiliai nusišypojo, galvutę linkterėjo. „Ačiū“, rodos pasakė. Ir nudžiugau, gera man pasidarė.

Davatkos inėję bažnycion, tuojau kėlė galvas į viskas. Sustovinėjo ir klausėsi nustebe. Į altorių eidamos ir tai da po ketą kartų grįžosi atgalion.

Po adynų aš maniau, kad ji ir rožančių giedosianti lietuviškai. Net pasiulęs buvau, bet ji pasakė, kad šiam kartui užteks. Paskum kada.

Po mišių klebonas pasišaukė mane pas save.

— Nu, jau po visam! — galyojau eidamas. — Gali buti da aršiau, negu su anuo kunigu... Ir kas jai davė užsispirti lietuviškai giedoti?! Juk negalimas daiktas, kad ji man blogo geistų? Pražudyti norėtu?... O gal nori, kad mane greičiau išstumtu iš Skruzdynų?! — umai nusiminiau.

Einant klebonijon net stingau visas. Zengdamas per slenkstį kunigo kambarin persižegnojau ir permėčiau „Sveika Marija“.

— Kaip tu šiandien adynas giedojai? — paklausė manęs lietuviškai. Pirmą girdeją ji vien lenkiškai šnekant. Tai man dingterėjo galvon.

— L-l-lietuviškai, — atsakiau dantiomis kaukšėdamas.

— Tai ko bijai, kad lietuviškai? Aš lietuvis esu. Tur-but ir tu ne kitoks?

— Lietuvis, — padrasėjau.

— Tai ir gerai. Matai, aš nei trupučio tavęs nepapeiksiu, kad šiandien lietuviškai užgiedoti. Labai gerai. Pirmai maniau, kad tu esi lenkas. Ir bučiau, žinai, neėmęs tavęs vargonininkauti, kad ne rekomendacija to pono. Nenorėjau, pats neseniai čia tekęs, atsakyti. Savojo gi neturėjau... Tai puiku! Galėsi dabar kas šventadienis lietuviškai adynas giedoti... Paskum, už kėlto mėnesių ir rožančių lenkišką kalbą išgysime. Tik nereikia greitai. Nereikia skubėti. Mano pirmtakumas, vos tik atvažiuos, iškart norėjo viską permaintyti. Taigi jam ir nepasisėkė. Bematant jis iš čionai iškelta. Reikia pamažu. Pirmą adynos, paskum rožančius, o atgalo ir kiti giedojimai. Niekas nei nepajus.

Aš net pralinksmėjau.

— Kokia tai mergiotė, kuri padėjo tau giedoti?

— Nepažįstu da gerai. Ji čia-pat miestelyje gyvena, — atsakiau.

Malonu man buvo, kad klebonas pradėjo apie ją klausinėti. Norėjos, kad da vis daugiau klausytų.

— Nu ir balselis! Puikiai, puikiai gieda. Atsiklausyti adynų negalėjau. Ji, matyt, da pirmą kartą?

— Taip, tėveli.

— Nes ankščiau nesigirdėjo.

— Tai ji ir užgiedojosi šiandien lietuviškai. Aš buvau mėginęs išaiškinti, kad negalima čionai, bet ji nei neklausė.

— Matyt susipratusi kokia. Drąsuo-lė. Na tai dabar tik adynas lietuviškai giedokite. Daugiau nič nieko. Kada bus galima rožančių, pats pasakysi.

— Gerai, tėveli, — sutikau. Tik abejoju, ar sutiks ji.

— Šiandien ateisiu pažiūrėti, kaip jus ten mokinatės. Gal da lietuviškai ką uždainuosime... Reikia Lietuvą pamažėl gairinti, išlengvo krapštyti ją iš miego, kad staiga nubudus neišsigastų... Eik sveikas. Sudieu.

Išėjau. Joku būdu netikėjau, kad panašus bus galas. Džiaugiaus, kad galėsiu dabar kartu su ja lietuviškai giedoti.

Ir klebonas man patiko. Begalo! Jis beveik kiekvieną šventadienį ateidavo pasiklausti, kaip mes giedame ir galop pats mokino visus dainuoti. Ir kad užtraukdavome chorų kokią dainą, tai net visas miestelis nuo jos skambėjo.

Neapsakytai aš jas pamėgau. Da kada mažas buvau, tai kaip užgirdavau so-džiaus mergiotes dainuojant, net saldu darėsi. Tiko man jų griaudingumas, liudėsvs. Tiko švelnus, malonus liuliavimas. Ir aš išlengvo tvliai joms žariau. Ir tardamas lingavau į šonus, tarytum kas supė mane, ar vežė laivą ner didelį, platų ežerą.

Klebonas kelinton jau dienon atanešė man „Aušros“ pora numeriu. Skaityti da sunku buvo lietuviškai, daug labai žodžių nesupratau, daug ko nemaniau. Jis man

aiškino, mokino, rodė. Mėgino su manim šnekėti tai apie tą, tai apie kitą perskaitytą dalyką. Po truputį inpratau. Pradėjo geriau sekties lietuviškai galvoti, žodžius sakiniuosna rišti.

Pasijutau tikrai lietuvis esąs. Bet ne tiek į mane veikė klebonas, kiek Kazytė. Tiesą pasakius, kad ji ne lietuvi būtų buvusi, tai klebonas vargiai iš manęs būtų lietuvi padaręs. Gal vsai jam but nepasisėkė.

Adynų giedoti ji ateidavo vien su savo drauge. Kitos giesmininkių visai neateidavo. Toli joms buvo. Retai kokia, anksti išnamų išsprudusi.

Taip sutartinai ir puikiai mes visi trys giedojome, kad rodėsi net šventieji bažnyčioje klausėsi mūsų maldos ir jų susimąstę-griaudys veidai, nušvisdavo-pragiedrėdavo. O angelėliai tarytum tardavo mums ant savo dudelį. Pati bažnyčia kaip tai persimainydavo, pasidarėdavo tokia švelni, lietuviška. Viskas joje virsdavo kitaip, savu ir artimu. Ko tik nemelstum, vis, rodos, Dievas čia išklaustytų. O aš meldžiaus, malda mano meilės prašė...

XIII.

— Ar tu girdi? — pašoko Kuprelis. — Dykos girmos mala! Bėgk greičiau apačion! Kuo galvos nenusisukau lėkdamas laiptais.

Priėjau prie maišo, jis palaidas kaba! Vėjas, išiveržęs pro duris, plavėsuoja jį į šonus. Nič-nieko jame nėra.

Vėl tekinas viršun. Į Kuprelį.

— Kas tai būtų. Tamsta, kad maišas dykas kabo?

— O tai tau pagelbininkas! Tai tau žioplų!

Vos spėjes surikti, kaip skritulys, nuritėjo žemyn.

Ir ša paskui. Persigandęs. Manau, kad jau čia nėra žinios, kas atsitiko.

— Žiurėk, ką tu čia gero pridirbai!

Atkišė jis rankovę, kurią aš, mainydamas maišus, užstumęs visai užmiršau atstumti. Jam dabar atkišus, maišas pusiau-pilnis prisipildė sėlinų.

— Žiurėk da čia! — atidarė piklių iš šono. Pakėlė maršką. Iš pykčio lūpas kramto, galvą kraipo.

Priėjau. Žiuriu skrynion. Net akys tamsu pasidarė. Didelė kruva baltų, kaip sniegas miltų, užterštų sėlinomis! Visas paviršius. Į galą, į rankovę net juoda.

— Pagirs tave tėvelis už malimą. Nėra ko sakyti! Reikės piragai su sėlinomis valgyti. Gal tada nebusi tokiau ponaičiu, mėgstančiu nieko neveikti. Nevaikšėiosi, rankų kišenėmsna susinėres. Neskaldysi akinis lubų, — barė Kuprelis.

Stoviu ir nežinau kas daryti. Žiuriu tiktai žvairon į miltus.

— Ko stovi, kaip varna ant tvoros!? Imk tą maišą. Tuojau nešk. Skrisk su juo viršun, — priskakė jisai.

Skubinau greitai tvėriau maišą. Mečiausi visomis pajėgomis ant pečių. Permečiau kiton pusėn. Išsmuko iš rankų. Šliapt! žemėn.

Kuprelis visai patrako!

— Štai tau boba! Tokio maišelio suvaldyti negali! Duok jau bent aš nunešiu, kad toks netikės esi.

Tuomet pasitaisiau. Antrą kartą užsimėčiau. Kaip vįjurkas nunešiau. Užpyliau.

Atgalion. Jau jo čia nėra. Atsidendęs piklių, vėl žiuri į miltus. Baisiai-baisiai jie suteršti! Pyktis kremta. Rodos nežinau, ką įmanyčiau.

— Ką dabar su jais daryti?

Sustojo malunas. Sustabdė kas. Ilkė Kuprelis iš lauko. Piktas vis. Iširdes. Is skrebučiai ir kupros įširdė. Visas.

— Nu, ko žiopsai?! — užsidurė manęs.

— Semk sėlinas iš pikliaus. Pilk maišan.

Pritaisiau maišą prie durelių. Ėmiau žerti su lentele. Nuo paviršiaus tiktai, gražiai.

— Semk ir su miltais! — liepia.

— Kad gaila, — sakau.

— Nieko, negailėk! — susijuokė pro pykti. — Kaip sumalei, taip ir suvalgysi.

Tyliu. Ir jis tvli. Tylėdamu žeria sėlinas maišuosna. Su miltais. Abu piktai. Aš da aršiau pvkstau. Jau visai nežmoniškai jis mane barė. Kolioio tiesiog. Ne juokai. Yra už ka ovkti. Ir dabar man rodos, kad ve aš kaltas, bet jis.

Kartkartėmis žvilgtėrėja į mane. Iš-padilbų, bet nerusčiai. Aš stengiuos nematyti.

Susėmėva. Liko vien balti, gražūs miltai. Tik nelygus jų paviršius. Išvogotas-išbraižytas. Tai ne pirmai. Bet ir tai gerai, kad nužėrėva lig vienai sėlinai. Nei krislelis neužsiturėjo. Regis taip.

— Nešk šitą maišą ir užpilk. Aš tuotarpu maluną paleisiu, —sako jis jau visai ramiai.

Gana ir man pykti. Užtenka.

— Tai su miltais nieko blogo nebus? — klausiu da vis rupestingai.

— Žinoma, ne. Jie pikliuje atsiskirs kuogreičiausiai. Sėlinos gi savo keliu nueis. Nei vienas miltelis nežus. Tik darbo daugiau. Bet tai niekis... Žiurėk, dabar jau niekuomet nepalik užkišęs anos rankovės. Nes kitaip tik ji sėlinų prisipildo, o joms nēr kur išeiti, tai jos ir veržias per viršų skrynion, tiesiai miltuosna. Da kitą kartą taip užsigruda gale rankovės ir pikliaus, kad ji suturi. Na jau tuomet luža, genda kas-nors... Dabok!

— Kiek laiko sugaišavo! — prisiminė Kuprelis.

Ir vėl viskas užužė-subildėjo.

Stebiuos, kur dingo taip umai Kuprelio pyktis. Gek ir mano greitai išnyko. Jo pasekė. Nebuvo vienam, ko atsiremti.

XIV.

Sėdiva kitas prieš kitą. Tarytum nieko nebuvo. Pykti nei nemanėva. Geriausieji draugai. Jis širdį man savo atveria, neslepia jos, apsakinėja.

— Kartą jau po Visų Švenčių, mūsų giedojimo repetitijos labai ilgai traukėsi. Lig pačiam vidurnaktiui. Tai buvo sekmdienį prieš-pat Nekalto Prasidėjimo atlaidus. Tie atlaidai buvo dideli; svarbūs pas mus rokuojami, nes Skruzdynų bažnyčios varduvės. Taigi rengiamės puikiai pagiedoti. Da mokinamės vieną naują mišią, tai dieni pritaikintą. Užbaigėme kur jau, vėlai. Giesmininkės, kurios buvo ištolo, nuėjo špitoln miegoti. Kitos pas savo drauges iš arčiau.

Kazytė tą vakarą buvo vienui-viena atėjusi. Visoms jau išsiskirsčius, paprašė manęs palydėti truputį.

— Palydėk Tamsta mane. Naktis baisiai tamsi. Galiu da paklysti. Ar koks šuva ims ir aprdaskys. Tokiu laiku ir velniai valkiojasi. Bijau jų. Neisiu viena.

— Kodel gi ne. Net namon parvesiu. Džiaugiaus, kad ji pati paprašė. Jau buvau manęs, kaip bus taip, pasiulyti.

Rengiaus ją palydėti, kaip kokion išpažintin. Galvojau pasakysias visą ką, kas tik mano sielą slėgia, širdį graužia.

Tečiaus baisu buvo gauti nuo jos šaltas atsakas. Visgi geriau gyventi nors ir viena viltimi, negu žinoti, kad jau viskas prašuvo, paskutinis šviesos spindulėlis dingo iš akių.

Sunki yra nežinia. Sunkiai vargina-kankina. Našta jos veržia pečius. Ir numesti noras ima, lengvai atsikvėpti.

Ak gera būtų tamsią naktį, kuomet niekur nieko nesimato, nesigirdi ir pats žmogus savęs nejaučia, atidengti mylimajai širdi, parodyti josios žaizdas, kad užgdytų, paprašyti.

Ką galvojau, ko nedariau, nieko nenusprendžiau.

Išėjė iš kambario, ilindova, lac maišan. Nei kitas kito nematėva.

— Kur Tamsta? — sušuko ji tvoros užsidūrusi. Mat, nulėkė jau tolakai.

— Čia atsiliepiu. Nuėjau ton pusėn, kur jos balselis pasigirdo.

Susiradova galop. Deltog ilgai, ilgai pagraibėva tamsą.

— Duok Tamsta man savo ranką. Taip po vienam eidamu, galima atsidurti vienas vienam gale miestelio, kitas kitam. O tai ir bus tada! — Juokavo Kazytė. — Dablogiau gali atsiktiti; pakabinsiva akis kur ant sauos medžio šakos, ar ir patis užsinersiva. Dviese vis lengviau. Jeigu vienas trauks šonan, tai kitas sulaiikys, neduos.

Paėmiau ją už parankio. Ji prisvaidė mano ranką i save karštai-karštai. Man per visą kūną perėjo smarkus, gelias net, drebuly. Paskum gera-gera, švelnu pasidarė.

Tarptautinės Kooperati- vės Sąjungos Centro Ko- miteto atsišaukimas.

17 metų atgal įsteigtoji Tarptautinė Kooperati-
vės Sąjunga dabar turi jau apie 8000 kooperati-
vų, kuriuose yra 7 milijonai narių. Ties kooperati-
vai yra įsikūrę 24-se trijų pasaulio dalių šalyse, ir
jų skaičius nepaliauja augęs visą laiką.

Jeigu mes į tas kooperatines sąjungas pa-
žvelgsime, kaip į bendroves, o į sąjungų narius,
kaipo į tų bendrovių gyventojus arba piliečius (o
ekonominiu atžvilgiu į juos taip ir reikia žiūrėti),
tai turėsime pripažinti, kad tų sąjungų pavidale
mes turime didžiulės valstybės užmazgą. Turime
vilties, kad toji dabar dar tik užsimezgusi valsty-
bė savo didžiausio išsiplėtimo susilauks XX am-
žiuje. Tiesa, ta mūsų valstybė mažai panaši į tas
valstybes, kurios iki šiol istorijos žinomos. Bu-
tent, toji kooperatinė valstybė įsteigta ne prie-
spaudų pagalba, ir ne priešpauža, bet visai kito-
kiomis priemonėmis ji palaikoma.

Ji galės plėtotis ramiai ir laisvai delto, kad
ji rūpinas visų žmonių reikalų solidariskumu ir at-
sišvelgia į visų tautų lygybę. Savo susitvarkymui
ir tobulinimui ji sunaudo tik tas priemones, ku-
rios yra žmogaus moralėje bei intelektualėje pri-
gimtos. Tiesa, kad iki šiol jos dar neapvertino
kaip reikiant visi tie, kurie apskritai nemoka isi-
vaizdinti sau tokios valstybės, kuri neturėtų nei
armijos, nei laivyno, nei policijos, nei karališkų
rumų, nei fizinės prievartos, paprasto budo šių
dienų valstybėms palaikyti, anei kitokių tų valsty-
bių privalumų.

Bet toksai nesupratimas vis tik nė kiek nekė-
kia tikram tos valstybės esimui ir netrukdo jai vis
aiškiau apsiibrėžti savo ribose ir daryti sveiką ge-
rą įtaką į visas didžiausias teritorijas. Mintis gi ir
pažiūros, kuriomis toji valstybė vadovaujasi, sklei-
džiamos vis platyn ir platyn ir vis labyn veikia į
atskirų vienetų bei tautų elgimos ir sąmonę.

Remdamos tuo savo įsitikinimu, Tarptautinės
Kooperatines Sąjungos Centro Komitetas nutarė
pasinaudoti nauja priemone kooperatiniams idė-
joms praplatingi. Ta naujoji priemonė bus šitokia:
Komitetas per kooperatines spaudą laikas nuo
laiko kreipsis į visų tautų vyrų ir moterų milijonus,
prigulinčius prie mūsų sąjungos, kad tuomi jiems
primintus tas praklinas mintis, kuriomis turi vadov-
vautis kiekvienas išdaviningas kooperatinis dar-
bas; o tatau bus daroma tuo tikslu, kad labiau juos
paskatintus eiti prie savo siekių ir kad sutvirtinus
jų viltį į galutinį mūsų vyriausiųjų principų lai-
mėjimą ir įsikūnijimą.

Darydami praėitų metų svarbesniųjų atsitiki-
mų apžvalgą, turime pastebėti, kad mūsų judėji-
mas tais metais veik visur turėjo gerų pasiekimų;
taip-pat nemaža domos privalome atkreipti ir į tai,
kad perėjais metais pribrendo pusėtinai tų socia-
lių, ekonominių bei politinių sąlygų, kurios yra ge-
ra dirva plėtotis mūsų judėjimui. Perėjais metais
buvo ir tokių atsitikimų, kurie būtina atsilieps ir
į mūsų judėjimą.

Didžiausią ir tirščiausia apgyventa Tolyimųjų
Rytų valstybė apėmė politiškas subruzdimas, ku-
ris nustebino net pačius žinovus tos atsilikusios at-
galeiviskiausios šalies. Činai virto respublika ir
uolia demokratinę idėjų pasekėja.

Kadangi demokratinės valstybės idėjos visuom-
net turi sąryšį su kooperacijos principais, tai nėra
ko abejoti, kad neužilgo ir Činuose pradės plė-
totis kooperacijos darbas. Činų gi tautos prisidė-
jimas prie šių dienų kooperatiniuo judėjimo socia-
liam žmonijos gyvenime turės nė kiek ne mažiau ver-
tės, kaip jos apsišaukimas respublika-politiškojo
historijoje. Per paskutinius prezidento rinkimus
Suvienytų Amerikos Valstijų rinkikai didžiumoje
pasirodė esą demokratais. (Nors Amerikos demo-
kratai toli gražu nėra demokratais tikroje to žo-
džio prasmėje. Amerikos demokratus galima prily-
ginti beveik mūsų progresistams. „B.“ Red.).
Tasai demokratų balsų skaičiaus padidėjimas, mu-
sų nuomone, turės taip-pat nemaža vertės, koopera-
tines idėjas platinant.

Pastarasis atsitikimas mums rodo, kad ameri-
kiečių dvasios gyvenime prasidėjo toji permaina,
kuo suteikia geros dirvos vaisingam kooperacijos
darbui.

Tai gi ir Amerikoje, kur iki šiol kooperacija
neturėjo jokios įtakos, jau pasirodė pirmi koopera-
tinių darbo ženklai. Reikalingos tam darbu dir-
vos jau rasta ir pradėta stiprinti jau gyvenančios
organizacijos.

Mes turime palaikyti taji dar besivystantį mi-
nėtinų didžiųjų kelių kooperatiniuo judėjimą ir ru-
pintis, kad ir ten pamatan kooperatiniuo darbo
butų paimti principai ir metodai, kurių dėka mes
esame tiek laimėję Europoje.

Giliai jaučiame visas Balkanų karo baiseny-

bes, kraujo praliejimą ir didelį žmonių nubiednėji-
mą, kuris pasirodė drauge su kuru, bet podraug ti-
kimės, kad politiškosios sąlygos, kurios per karą
įvyks, sutvers Artimuose Rytuose tokias aplinky-
bes, kurios nekenks kooperatiniuo veikimo plėto-
jimui. Tiesą pasakius, turkai del savo politišku-
jų ir kitokių tradicijų iki šio laiko visai nežino ko-
operatiniuo darbo ir Turkija yra vienatinė šalis,
su kuria mūsų Tarptautinei Sąjungai dar neteko
susidurti — bet užtai kiti dvi tauti, kuriėdvi šį lai-
ką paėmė didelę Turkijos žemių dalį, yra veiklus
mūsų kooperatiniės šeimynos nariai. Tie dvi tau-
ti, apie kurias čia kalbame, yra serbai ir bulgarai,
kurie senai darbuojasi ir jau susilaukė gausių vai-
sių šitoj srityj. Balkanų valstybės turės dabar atli-
taisyti visas tas blogas išdavas, kurios atsiliko del
karo, pražudžiusio tokią daugybę žmonių ir mate-
riale valstybių gerovę; jos turės pastatyti sugriau-
tusius namus, apdirbti kareivių numindžiotus ir
apleistus laukus; — visa gi tai privers Balkanų
tautas susivienyti į kooperacijos sąjungas, be ku-
rių jų nacijinis gyvavimas ir tolimesnis sveikas
ekonominis plėtojimas — vargu begalimas. Tokiuo
budu mes matome, kad, nors ir nepanašūs mūsų mi-
netieji atsitikimai vienas į kitą, bet visgi jie turi
tarp savęs ką-tai bendra, ir tasai bendrumas pri-
guli kaip tik nuo to, kad jie visi atdengia koopera-
cijos judėjimui visai netikėtas perspektyvas.

Mums rodo, kad tasai laikas, kumet koopera-
cijos idėjos praskins sau kelią į visas pasaulio ša-
lis, greitai eina artyn.

Tat kooperatoriai tų šalių, kur kooperacijos
judėjimas jau sustiprėjęs, privalo pasirupinti prie-
monių mūsų principams ir idėjomis praplatingi.
Daugelyje Europos šalių, kur kooperatiniės veiki-
mas jau prasipatinęs, jįsai pereitais metais labai
sustiprėjo, bet darbo išdavų skaitlinėse kol-kas dar
vis negalima apreiškiti.

Šimtai tūkstančių žmonių, priklausančių įvai-
rioms tautoms ir luomams, prisideda prie mūsų or-
ganizacijų, kad nors kiek palengvins savo buvį, ku-
ris apsunkinamas kaskart vis labiau augančiomis
reikalingiausiu produktų kainomis. Bet kad tie
naujieji nariai ištikrųjų padėtų mūsų judėjimui
stiprėti, privalome rūpintis, kad jie persimūt ko-
operatiniems mūsų idėjomis ir gerai suprastų ti-
kro kooperatoriaus priedermes ir siekius. Tos ap-
linkybės gimdo mūsų judėjimui visą eilę naujų už-
duočių. Išaiškinti ir išrišti tas užduotis rūpintis ir
šiemet mūsų sušaukiamas tarptautinis kooperati-
nis kongresas mieste Glasgow (Škotijoje).

Neužilgo mes tikimės suaukti į mūsų tarptau-
tini kooperatiniuo parlamentą visų šalių koopera-
cijos veikėjų. Parlamentas darbuosis tuo tikslu, kad
suteiktus mūsų judėjimui dar naujos gyvybės: ten-
at bus paaiškinti tie klausimai, kurie reikės svars-
tyti.

Kviečiame visus kooperatorius jau dabar ru-
pintis tuomi, kad kongrese būtų atstovaujamos,
kaip galima pilniau, visos šalys ir linkime, kad šie
metai mūsų darbe bendrajam reikalui susilauktų
naujų ir džiuginančių išdavų. („Bendrija“)

Washington. Irving RIP VAN VINKELIS.

Vieną gražų rudens rytą, kaip paprastai, Ri-
pas išėjęs po apielinkę pasibastyti nė nepasijuto,
kaip atsidurė pas pačias Kaatskillų kalnų viršunes.
Tuo žygiu jis buvo išsirengęs mėgiamom savo me-
džioklėn — voverių šaudyti ir šuvis po šuvis popse-
jo kalnuose aidais, atbalsais lėkdami. Dusaudamas
ir pavargęs jis prisėdo vėlai pavakaryj ant žalio-
jančios kalno briaunos pasilsėty. Ištenai, per tar-
pus medžių, jis matė plpacią, kaip žalios jūros, apie-
linkėje tviskančią girią. Toli, toli klonyje buvo ma-
tytis puiki Hudsono upė, ramiai plaukianti tarp
stačių kalnų, kurios vandenys, kaip milžiniškame
veidrodyje, atsimušė palši debesėliai, arba kur-
kur styrojo laivelio buorė, šliaužiančio jos žalia
krutine, galų gale visa tai nyko tarp melsvų kal-
nelių.

Is kitos pusės žiopsojo gilus, siauras bei ny-
kus griovis, kurio dugnas buvo pripildytas kalnų
skardžių nuotrupomis ir vos apšviestas atsimušan-
čiais besileidžiančios saulės spinduliais. Ilgoką lai-
ką Ripas gulėjo gėrdamos puikiu reginiu; vaka-
ras artinosi; kalnai pradėjo tiesti į klonyjus savo
mėlynus šešėlius; jis pastebėjo, kad pirm negu jis
pasieks kaimą, bus jau tamsu, ir sunkiai atsiduso
pamąstęs apie ponios Van Vinkelienės pyktį ir tik-
rą jos terorą.

Vos tik tai jis pasirengė leistiesi nuo kalno žė-
myn, staiga jis išgirdo išloto ateinantį balsą bei jį
šaukiantį: „Rip Van Vinkeli! Rip Van Vinkeli!“
Apsidairė jįsai, tačiau nieko nebuvo matyti, išky-
rus varną, kuri lėkė kalnų viršumi į savo nakvy-
ne. Tatau manė jįsai sau, kad tik taip jam ausyse
pasigirdo, ir vėl pradėjo leistiesi žemyn, kaip štai

antrą kartą išgirdo tą patį šauksmą, kuris skam-
bėjo tyliame vakariniame ore: „Rip Van Vinkeli!
Rip Van Vinkeli!“ Tuo tarpu Vilkas pasisūšė ir
nedrąsiai urzgėdamas pradėjo gliaustiesi savo po-
nui prie kojų, bailiai žiūrėdamas žemyn į daubą.
Ripą papurtė baimės jausmas, kuris plačiai jį ap-
sups; neramiai pažvelgė ton pusėn, iš kurios atėjo
balsas ir išvydo keistą žmogaus stovylą, kuri pama-
žu lipo akmenais augstyn, susilenkęs po našta, ku-
rių jis ant kupros užsidėjęs nešė. Iš sykio jis labai
dustebo pamatęs žmogišką esybę tokioje nuošalioje
ir retai telankomoje vietoje, bet manydamas, kad
tai bus vienas iš jo apielinkės žmonių, kuris reika-
lauja jo pagalbos, jįsai skubinau nuėjo jo pasitikty.

Priejęs arčiau dar labiau nustebino del nepa-
prastos nepažįstamojo išvaizdos. Buvo tai žemas,
stambaus sudėjimo, apysenis vyras, su ilgais, tan-
kais plaukais bei žila barzda. Jis buvo apsirėngęs
senoviškomis hollandų mados drapanomis — trūn-
pa sėrmėga su diržu per vidurį, plačiomis bei trumpo-
mis kelnėmis, kurios buvo nusagstytos eile gu-
zikų. Ant peties jis laikė diktoką bačkutę, mato-
mai, pilną kokio-nors gėrimo ir mojo Ripui, kad
pagelbėtų jam panešėti. Nors gana atsargus ir ne-
užsitikėdamas savo naujam pažįstamui, tačiau iš-
prigimto paklusnumo Ripas apsiėmė jam pagelbėti;
pasivaduodami jiedu lipo augstyn siaura grabe, re-
gis išdžiuvusia kalnų upelio vaga. Jiedviem belipant
kartais Ripo ausyse atsimušė ilgas, garsus bildėji-
mas, lyg dundenimas, tolimo griausmo, kuris, kaip
jam rodėsi, kilsta iš gilios grabės, arba geriau sa-
kant, iš plyšio riogsančio tarpe dviejų augstų uolų,
kurių link vedė nelygus takas. Neramios mintis
pradėjo skverbtiesi į galvą ir jau buvo beatsilie-
kęs, bet pamąstęs, kad tai gali buti tik ošimās pra-
lekiančio vėsinio debesėlio, kurie dažnai tenka
matyti kalnų augstumo, vėl drąsiai žengė prie-
kin. Beidamu išilgai siaurą tarpukalnę juodu pri-
sartino prie nedidelio įdubimo, kuris buvo panaš-
us į amfiteatrą, apsupty stačiais uolų krantais,
ant kurių krantų kerojo medžiai tiesdami į visas pu-
ses savo šakas, pro kurių tarpus matėsi maži pto-
liai mėlyno dangaus bei žerinti saulėleidžio de-
bėsėliai. Nors Ripas buvo gana šnekus žmogelis ir
šiamė atvėjyje labai norėjo sužinoti, kokiuo tikslu
nešė šitą likerio bačkutę tuo dyku kalnu, tačiau
tasai jo bendrās padarė į jį tokią nesuprantamą
įtekme, kuri neleido jam teiranties.

Jėpus į amfiteatrą, prieš jį atsistojo daugelis
keistų daiktų. Ant lygaus ploto, pačiame viduryje,
buvo burelis keistai išrodančių asmenių, kurie žai-
dė kėglių žaisme. Jie buvo apsirėngę keista sveti-
mų šalių mada; kai-kurie buvo apsiivilkę dvinai-
čiais, antri trumpomis sėrmėgomis, už kurių diržų
buvo ilgi peiliai. o daugelis jų dėvėjo stebėtinai
placias kelines. Jų gymiai taipgi nepaprastai išro-
dė: vienas buvo užsizeldinęs didelę barzdą, plačiu
veidu ir mažomis primerktomis akimis; kito veidas,
rodos, susidėjo iš vienos tik nosies, ant galvos užsi-
dėjęs balta, kai cukraus galvą, skrybėlę, papuoštą
raudona gaidžio nodegą. Visi jie buvo su įvairios
spalvos bei įvairaus didžio barzdomis. Vienas jų
išrodė to burio vadu. Tai buvo storas, senas ponas,
vėję ir prityrimų išvagotu veidu; jįsai buvo užsi-
vilkęs dvinaitį, šniureliais apsiuvinėta, plačiu dir-
žu bei saitu, augštą skrybėlę su plunksna ant gal-
vos užsidėjęs, raudonomis pančekomis bei angsto-
mis kurkėmis baltas su rėžėmis juose. Visa ta gru-
pė Ripui priminė figuras, kurias jis matė pas kai-
mo kunigą Domine Van Saiką, ant seno flaman-
diško paveikslu, kuris buvo atvežtas iš Hollandijos,
kuomet čia kurėsi pirmosios kolonijos.

Ypač Ripą stebino tas, kad tarp tų žmonių,
kurie matomai žaidė ir linksminosi, nesimatė nė
kibirkštėlės linksmumo; jų veidai išrodė rimti,
viešpatavo tarp jų slėpinga tyla bei visi išrodė me-
lancholiški. Niekas nepertraukė jų tylos, išskyrus
kėglių barškėjimą, kuris lėkė ir skrido kalnais, kai
griaustinio grumenimai.

Kuomet Ripas su savo draugu prisartino prie
jų, jie paliovė žaidė ir įsmeigė į jį, lyg stovylos, sa-
vo žvilgius bei taip keistai žiūrėjo, kad jis net nu-
sigando, širdis pradėjo smarkiai tvaksėti ir keliai
į krūvą susiglaudė bei pradėjo drebėti. Tuo tarpu
jo draugas pylė iš bačkutės skystimą į didelius
kausus ir atsikreipęs į jį rodė ženklus, kad jįsai
tam burui patarnautų. Drebėdamas ir su baimė
jis stvėrėsi prie darbo ir padavė kiekvienam po
kausą; išsigėrė jie sugrįžo prie žaidimo.

Matydamas, kad jam jokis pavojus negresia
Ripas laipsniškai atgavo savo drąsą. Jįsai net an-
tiek įsidrąsino, kad nematant pasiryžo paragauti
to skystimo ir patyrė, kad tasai skystimas pana-
šus kaipir Hollandijos, kurio jam teko ragauti. Bu-
damas iš prigimties skystimo mėgėju lengvu budu
pasidavė pagundai ir traukė gurkėnį po gurkėnio.
Vienas gurkėnis vertė ragauti kitą, ir taip dažnai
jis ėjo prie kaušų, kad galų gale jo apėkos pradėjo
silpnyn eiti, akysė temo, galva apsaigo ir jis už-
migo giliu miegu.

Pabudęs jis išvydo, kad jis guli toje pačioje
vietoje, iš kurios jis pamatė tą senuką. Tai buvo
tas patš žaliasai kalnas. Jįsai pasitrynė akis — bu-
vo tai šviesus, saulėtas rytas. Pankšteliai purpsėjo
ir čiułbėjo krumuose, erelis vingiavo, suko ratu
augštai padangėje, maudydamosi tyrame kalnų
ore. „Nejaugi aš čia miegojau per visą naktį“, ta-
rė Ripas. Stengėsi atsiminti visus atsitikimus, ku-
rie atsitiko pirm negu jis užmigo. Prieš jo akis at-
sistojo nepažįstamasai žmogus su likerio bačkute—
kalno spraga — pilną baimės užkampį tarpe uolų
— nuliudusių žmonių burelį prie kėglių žaidimo —
kaušą — „Vai! tasai kaušas! tasai piktasis kau-
šas!“ mąstė Ripas. „Kaip aš dabar išsėsisiu prieš
poną Van Vinkelienę!“

Dairėsi aplinkui įieškodamas savo šautuvo,
bet vietoje gerai užlaikomo, puikaus šautuvo rado
seną, nekam tikusį, surudijusį, su nupuolusia spi-
na, su kirmėlaičių suėsta kulbe. Jįsai manė, kad se-
ni kalnų padaušos bus klastą jam padarę — pirmą
nugirdė jį, o paskui pavogė jo šautuvą. Taipgi ir
Vilkas kaž-kur buvo dingęs, bet jis be abejo nu-
bėgo voverių gaudyti, arba kurapukų vaikyti. Užsi-
tikėdamas tokiam savo namumui jis pradėjo švilpi-
ti ir vardu šaukti, bet viskas veltui; tiktai atbal-
siai skambėjo tarpukalniais, tačiau jo šuns nebu-
vo.

Pagaliaus pasiryžo jis eiti į tą vietą, kur va-
kar jis viešėjo ir jeigu sutiktų nors vieną tų vyrų,
pareikalautų savo šuns ir šautuvo. Besikeliant pa-
juto, kad sąnariai visai sustingę ir ne taip mikiūs,
kaip pirmiau. „Matyt, kad šita kalnų nakvynė ne-
patiko mano kaulams“, mąstė Ripas, „ir jeigu da-
bar delei to pasmaguriavimo įgyčiau reumatizmą,
tai aš turėčiau tikrai laimingą gyvenimą pas poną
Van Vinkelienę!“ Kad ir su dideliu vargu, betgi
nukrapio jis į klonį: čion rado tą spragą, kuria
su savo draugu ėjo vakar vakare; bet baisesiai nu-
stebto pamatęs, kad čia plaukia putomis apsidė-
gęs upelis, smarki vandens srovė, kuri lipo nuo no-
los ant uolos, ir šnioksdama puola daubon. Tačiau
jis nusprendė lipi pakraščiais, lysti per tankų ber-
žyną, priaugusį sasafrais ir vynuogių vijokliams,
kurie buvo apsvynioję apie medžius bei jų šakas.

Pagaliaus jis pasiekė tą vietą, nuo kurios per
uolų tarpus buvo matomas amfiteatras; bet jokios
jeigos į jį nebuvo, net nė pėdsako nebuvo galima
surasti. Iš visų pusių, lyg sienos, rogoško vieni ak-
mens, nuo kurių vertėsi kuliais balta putų paklo-
dė ir krito į plačią, gilią duobę, kurioje matėsi tam-
sus girios šešėlis. Čion Ripas sustojo. Ir vėl jis už-
švilpė bei šaukė savo šuni; į jo šauksmą atsakė be
tiklo lakiojančios varnos, kurios skraidė po ore
apie viršunę sauso medžio, styrinčio ant uolos kraš-
to; jos kvarkėjo ir, rodos, tyčiojosi bei juokėsi iš
nelaimingojo keblaus padėjimo. Ką turėjo dabar
daryti? Rytas jau baigėsi ir Ripas norėjo valgyti.
Guodėsi jįsai, kad neteko savo šunies ir šautuvo;
bijojo jis susitikti su savo žmona, tačiau nenorėjo
badu numirti šituose kalnuose. Papurtė galvą, už-
simetė ant peties surudijusį šautuvą, su nekantru-
mi ir neramiai širdžia ėjo į namus.

Prisiartinęs prie kaimo jis pasitiko daugelį
žmonių, bet niekas jo nepažino, kas jį truputį nu-
stebino, nes jis juk beveik visus tos apielinkės gy-
ventojus pažinojo. Jie net ir kitaip apsirėngę buvo,
negu paprastai. Visi jie praeidami įsmeigė į jį savo
žvilgius ir su nusistebėjimu žiūrėjo, ir glostė sma-
krus. Nusizūrėjęs į kitus ir Ripas nejuokiomis pa-
braukė delnu per smakrą, bet pamatęs, kad jo bar-
zda apie pėdos ilgio išaugusi, net krutėlėjo.

Tuo tarpu jejo į patį kaimo vidurį. Pulkas ne-
pažįstamų vaikų sekė paskui jį šaukdami ir rody-
dami į jo ilgą, žilą barzdą. Kaimo šunys, kuriuos jįsai
buvo pripratinęs ir laikė senais savo pažįstamais,
pamatę jį pradėjo loti. Ir pats kaimas visai buvo
persimainęs; išrodė daug didesnis ir tirščiau apgy-
ventas. Vietoje senų lušnelių stovėjo eilės svarių ir
niekuomet neregėtų namų. Negirdėtos priavardės
buvo prikabinotos viršum durų — keisti veidai spok-
sojo per langus — viskas buvo svetima. Matant to-
kias permainas jo mintis sumišo; jis pridėjo abe-
joti, ar tik nebus jis ir tasai šitos apielinkės pasaulis
apraganotas. Visgi tai buvo tas pats kaimas, iš ku-
rio jis tik vakar buvo išėjęs. Štai stovi Kaatskillų
kalnai — ten toluomoje bėga sidabrinė Hudsono
upė — kiekvienas kalnelis ir klonis buvo tie patis
— Ripas dar labiau susimaišė. — „Tasai kaušas pe-
reitą naktį“, mąstė jįsai, „sugadino mano bėdiną
galvą!“

Vertė Pasaulio Vaikūnukas

(T. b.)

SIŲ DIENŲ VAIKAS.

— Juozuk, kas tave sutvėrė? — kla-
sia teta Juozuko.

Juozukas, rodydamas ranka kelis
sprindžius nuo grindu:

— Šitokį didžiū mane tai Dievas sutvė-
rė, o daugiau, tai jau aš pats užaugau.

I RYTUS.

(Kelionės įspūdžiai).

I.

Palikęs kasdieninius darbus, pasiryžau važiuoti į gimtinę šalį. Labai geistina pamatyti tą kraštą, tas vietas, kur aš praleidau kuklystės bei jaunystės dienas, kur aš pamilau visą tą, kas tik tenai randasi... Ištrūkus iš kunų ir sielą kankinančio didiesčio, širdis geidžia pasidžiaugti bei pasigerėti vasaros ganta, vasaros žaliais vaizdais, linksmu paukščių čilbėjimu.

Išsigavęs iš Vokietijos sostinės, lekiu traukiniu į rytus per laukus ir lankas. Bet mintis greitesnė... Ji skrenda linosa, nepriungta nei prie sunkių geležiesplieno ratų, nei prie sunkių geležinių vėžių, kurios, lyg kokia, juosta apjuosia visą pasaulį. Ji, ta greitoji mintis, galvatrukėliai lekia pirm traukio ir užmato į neapmatuotą tolumą, nes jai negali trukdyti nei kalnai, nei girios, nei upės, nei ežerai ar jurės... ji viską pasiekia, viską sutanda.

Taip, mintyse iškilą pranykusios dienos, o su jomis kartu tie visų prityrimai ir satikiai, kurie jaunojoji sielona taip giliai buvo įsispaudę, kad jų neįstengia iš atminties išblaškyti net ilgos metų eilės. Pranykusios džiaugsmo valandos sujūdinamos krutinėje nauju smagumu ir duoda užmiršti esamų vargų ir skausmų dygintį kartumą...

Iš miglos pranykusios dienelių iškilą sulukę, pasenę nameliai ir rodo pirmiausias jaunystės žingsnius, žingsnius amžiaus pavasario, kur mes vaikai pražydome, kaip laukų bei pievų gėlės. Kur kaip paukšteliai linksmi džiaugėmės ir dainavome taip, kaip būdavo ant širdies. Taip gyvenome iki tam laikui, kol likimas lėmė vienam vienur, kitam kitur išlekti sau naujo lizdo įsikoti. O, skaudu, — labai skaudu tą visi atsiminti. Tuokart gal ne taip dar supratome tą savo senąją lizdą branginti, o dabar apie jį atsimename su galiesiu ir išsiilgę jo, progai pasitaikius, skubame nors kartą jį pamatyti...

Dundėdamas važiuoja traukinis per vakarinės Prūsijos smiltingus laukus. Pagalios, po dešimtis valandų kelionės atsidūrėme ant stoties Diršau, kuri guli Vislos upės pakrantėje. Važiuojant per Vislos plačiasias, derlingasias lankas, nenorint skverbiausi galvon mintis į senovės laikų atsitikimą. Čia visur istoriškos vietos! — Kiekvieno miestelio istorija primena mums mūsų tautos nelaimės pradžią, kada žaruoti vyrai atviro iš vakarų į mūsų žemę, kardu skindami sau kelią ir kada uždėjo savo geležinę ranką ant artojų žmonių, kurie pervešai suprato tokių svečių apsilankymo pasekmes. Taip, pervėšai suprasta sakinio reikšmė: „veikti sujungtomis spētomis“...

Štai ir Marienburg'as! Ant kranto upės Nogat ir šiandien rėgso apirusi ir sunki pilis, primenantis apie anų dienų atėjimą pasiryžimus ir jų žiaurų veikimą. Nors senieji laukiniai mūrai iš dalies apgrūvę, bet butai bei būlavonės, pasirūpinant Vokietijos kaiserini, didikiai aplopyti, o kai kur beveik iš pamatų naujai perdirbti. Palei upės kranto rėgso visą eilę bokštų ir bokštelių su skylėmis mūruose, iš kurių kada tai mirtingos vilyčios drandė priartint prie mūrų... Juk tai čia keliai sykius buvo užraktas už trijų-keturių mastų storumo sie-

nų lietuvių karžygis Keistutis! Čia senasis kareivis turėjo girdėti, kaip vis naujai atplūstančios iš Vokietijos gilumos kryžiuočių gaujos traukė į jo tėvynę, idant išplėsti jos luosybę. Nebuvo jam lemta pilies sklepe savo gyvastį baigti. Du kartu jis iš nelaisvės ištruko ir, laimingai namon parsigavęs, vėl prie ginklo kibo.

Nebuvo tau lemta, tu garbingas karžygis, nuo svetimųjų kardo savo gyvastį užbaigti. Ne, ne nepritelis ištiktas tu pargriuvai — tu kritai per rankas tavo artimiausiųjų, t. y. tų, kuriems buvo pavestas kargas tėvynės laukams apginti. Taip pražuvai tu, tėvynės karščiausias apginėjau.

Nuliudęs žvelgiu ant pilies, įsivaizduodamas anų laikų praėjusias dienas, kada pilis buvo pilna kareivių, pasiryžusių eiti lietuvių krikštų. Ar jie tada gerai suprato tą savo uždavinį? Ar jie buvo perimti tiesotumų savo pasiryžimų? Sunku mums šiandien atsakyti į šiuos klausimus. Dabar pilis tušti — nei gyvos dvasios nematyti. Sunkiai privarginta, sugniaužta žiaurios vokiečio rankos riogso ji nusiminti ir tartum galvoja apie trukmingą praetį ir nežinomą ateitį... Taip, negailestinga galiuno ranka baisiai slėgia tave, tu Lietuvis žemele, norėdama tave galutinai užslopinti. P. M.

RAŠTININKŲ FONDO LIKVIDACIJA.

Per ištisus trejus metus viršmėtam fondui nieko neveikiant, o kartas nuo karto iš šalies klausinėjant apie esančius pinigus pas to fondo išdininą, aš, pasiryžęs kartą paliuosuoti save nuo pašaliečių nužiūrėjimo paledau žemiau tilpusią krivulę per buvusio fondo valdybą, paduodamas valdybos narių antrašus, duodamas laiko spėjimui bei nuomonių išreiškimui, nuo 24 d. gegužio iki 15 d. liepos, bet prabėgę pusė mėnesio po paskirtą laiką, vienok jokios žinios ne nuo vieno iš valdybos sąnarių negavau.

Liepos 30 d. likusius raštininkų fondo pinigus pasiūčiau Tautiško Ukio steigimo komitetui ir apskelbiau fondo likvidaciją, kartu su atskaitomis „Tėvynės“ No. 31. Po to į antrą savaitę gavau krivulę, kuri nuo išsiuntimo užtruko tris mėnesius laiko.

Žiniai visuomenės ir tam tikslui aukavusiųjų ypatų, o taipgi žiniai pažios valdybos sąnarių taippinu buvus. fondo organe paskutinę apyskaitą kartu su paskutiniu valdybos tarimu. Gaila, kad negavau šios krivulės pirmiau, kol pinigai nebuvo perduoti kitai įstaigai, bet dabar šiuomi viską užbaigiu ir meldžiu gerbiamųjų aukautojų man atleisti, kad taip ilgai laukiau su šiuomi reikalu. Šitai mano atsiliepiamas į valdybos narius ir jų nuomones.

New York, N. Y.

Gegužės 24, 1913 m.

Raštininkų Fondo Komitetui.

Kaip žinome, 1908 m. sumanyta sutverti Raštininkų Šelpimo Draugiją, kuriai draugija pavaldant Raštininkų Fondą; sumanytai išskarto pritarė pusėtinai skaitlius pavienių lietuvių, taip kad nuo pradžios gruodžio 1908 m. iki vasario mėnesiui 1909 m. likosi suankanta sumiršum \$60.00. Tuomet sumanytojai apskelbė R. F. Valdybos rinkimus; išskarto valdyba smarkiai darbovisi su galutinia sutvarkymu draugijos, perleido net 10 tarimų ir pagaliaus

prieita prie to, kad galutinai sutvarkyti įstatus ir pradėti tvirti kuopeles, įstatų projektas kažin kur prapuolė pas literatiškojo komiteto narius, ir draugijos veikmė apsisisto ant vietos. Jau nuo balandžio mėnesio 1911 m. ne nuo vieno iš buvusiojo komiteto sąnarių nieko nesigirdi.

Aš tos draugijos tuom laiku išrinktas išdinininkas atidaviau atskaitą iš finansų (žiur. „Vienybės Lietuvninkų“ No. 37, 1910 m.), ir kaip matome, pinigų išde likosi \$66.84. Paskui dar pasiūstau kausa Stikleliui pagal valdybos 13 nutarimo \$15.00, J. Bendricui apmokėta už užstatymą kaukijos už išdininą, p. Širvydui išmokėta 50c; taigi, išmokėta \$20.50, dar pasilikio \$45.95. Iš tų pinigų reikės išmokėti išdinininkui už krasos ženklelius ir kitas lėšas nuo 1909 m. iki dabar. Viso apie \$2.00; gal dar ir kiti komiteto nariai turėjo kokias išlaidas R. F. reikaluose, bet kol-kas nepridavė rokundų. Tatai aš melsčia, kad priduotumėt savo rokundas, idant kuomet šitas (gal paskutinis tarimas) pereis per valdybos rankas, būtų galima su visais atsisteiti.

Kadangi draugija per paskutinį porą metų aktyviškai nieko neveikė, tai aš įnešu sumanytą draugiją likviduoti, o jos likusįjį turtą perduoti Tautiškojo Ukio steigimo komitetui.

Likvidavimo nutarimą ir paskutinę atskaitą paskelbti buvusiam R. F. organe ir „Tėvynėje“.

A. B. Strimaitis.

Už sumanytą balsavo tik du: A. B. Strimaitis ir J. Baniulis.

ROCKFORD, ILL.

Birželio 7 d. 1913.

R. F. Valdybai:

Gerbiamieji!

Aš jau pernai buvau išreiškęs mintį apie R. F. likvidavimą p. Strimaitiui, patardamas išdą paskirti pastatymui paminklo nepamirštinai atminties S. Daukanti. Bet p. Strimaitiui pasipriešinus, nutilau.

Kad R. F. likviduoti, aš visuomenė sutinku, bet, kad išdą atiduot kokio ten „tautiško ukio“ komitetui, niekuomet nesutiksiu, nes: 1) „tautiškas ukis“ — tai tikras non sensas, — prie kurio pa sekmės galima susilaukti negreičiau kaip ir su SLA. prieglaudos namu. 2) R. F. valdybos priimtasu projekte buvo pažymėta, kad prie likvidavimo R. F. išdą pavest Liet. Dailos Draugijai ar Aušrai. To aš ir laikaisi ir nepritariu, kad R. F. išdą tektų „Jovaro sviestinyčiai“.

Su pagarba,

V. S. Jokubynas.

Valparaiso, Ind., Birž. 14, '13.

Gerbiamieji:

Stebėtis reikia iš nuomonės, kurią p. A. B. Strimaitis yra paskleidęs. Paduot du klausimu ant nutarimo vienu kartu — tai reikia gabumo. Aš, susilaukau nuo pasirašymo ant balsavimo blankos, nes balsuodamas už likvidavimą R. F. balsuočiau kartu už paskyrimą išdą Jovaro Ukio Komitetui, o gal aš nenoriu paskirti J. U. Kf...

Visu pirmu, likvidacijai pritariu, bet, anot p. Jokubyno išsireikimo, kad paskolint kokiai „sviestinyčiai“ arba tautiškam muilo burbului — priešingas. Nėgana ką maslonkų negausime, o apie patį svestą, nėra nei kalbos. Mano nuomonė yra maž-daug tokia: kad mes neprivalome žiūrėti į reikalus toliau stovinčius nuo mūsų, bet reikia pirmiausia apsirūpinti su savaisiais, čia pat ant vietos. Štai laukia nuo visuomenės pagalbos rankos Lietuvių Moksleivių Ame-

rikoj Susivienijimas. Šisai klausimas yra mus dienų klausimu, tai kodėl mes negalime tuos kelis likusius centus paskirti moksleiviams?! Ant moksleivių rymo mūsų visa viltis ir ateitis, tautos gerovė! Moksleivių šelpimo klausimas yra taip svarbus, kaip kad daugelis randasi svarbių. Daug tame nekalbėsiu, tik tiek dar pasakysiu: apsirūpinkime pirmiausia apie savo ukį, apžiūrėkime kaip pridera, o tada galima pažiūrėti, kaip musu susiedai-giminės už balos gyvena, ir sulig reikalo ir musų išgalės susėlpt ar suramin.

Jeigu nesiras tarpe R. F. Valdybos simpatizuojančių moksleivių bei atjaučiančių moksleivių padėjimui, tada pilnai sutinku, kad minėti centai būtų pusiau paskirti „Aušrai“ ir „Moksleivių Paskolos Rateliui“, nors tos dvi organizacijos mano susijungt dele vienodumo siekių, bet kol-kas gyvena atskirai, tai ir aukas atskirai reikia paskirus duot.

P-nas A. B. Strimaitis pažymėjęs, kad ir Širvydas buk dar yra R. F. Valdyboj. Kuomet nukaukė įstatų projektą ir už tai gavęs vėjo — rezignavo. Jo vietą užėmė J. B. Smelstorius, (bene) 28 Broadway, So. Boston, Mass.

Ši krivulė, matyt, pas p. Jokubyną ilgai užtruko. Nors jis yra pasiuntęs birželio 7 d., bet aplaikiau birželio 14 d.

Kviečiau visus kitus R. F. V-os sąnarius nuodugnai apsvastyti šį klausimą ir atkreipti atidžią į Amerikos Lietuvius Moksleivius, kad kokiame stovyje jie yra ir ar neverta jų susėlpt...

Su pagarba, P. Sinkus.

18 Birželio, 1913,

Waterbury, Conn.

R. F. Valdybai.

Gerbiamieji!

Likviduot „Rašt. Fondą“ sutinku, kadangi matyt, kad jis jau negalės gyvuoti. Aš pritariu nuomonei p. Jokubyno ir P. Sinkaus, kad tie pinigai, kurie atliks nuo visų apmokėjimų, kurie randasi, turi but perduoti moksleivių sušelpimui: viena dalis „Aušrai“, o kita „M. Pašalpos Rateliui“ perduot.

P. Širvydas senai atsiskakė iš „L. K.“, todėl krivulę ne Širvydai, bet J. B. Smelstoriui reikia siųsti.

Šis balsavimas išsiųstas 14 d., bet aš gavau tik 17 d.

Su pagarba M. Mikalavičienė.

Mt. Carmel, Pa. 7—7—13.

Raštininkų Fondo Valdybai.

Viešpačiai:—

Per tiek laiko jau ir pamiršau, kuom aš buvau R. F. Valdyboje ir tikrai nežinau, kokiomis tiesomis naudotis išreiškiant savo nuomonę. Bet jei mano balsas turi kokią nors svarbą, aš pilnai pritariu Sinkaus ir Mikalavičienės nuomonei, kad tuos pinigus padalinti tarpe moksleivių šelpiančių draugijų, butent: „Aušros“ ir „Moksleivių Pašalpos Ratelio“.

Išrodys daug žmoniškiau, kuomet Amerikoje surinkti pinigai susinaudos ant vietos, o prie to daugelis moksleivių bando but raštininkais, tat tegul jiems Dievas ir tie pinigai padeda.

Velydamas Valdybos nariams daug ilgesio ir pašėkmingesnio gyvenimo, nei pačiam Fondui.

I. M. Rudminas.

Gerbiamieji!

Krivulė, kurioje p. Strimaitis sumanyta likviduoti „Rašytojų Fondą“, pasiekė mane liepos 10 d. Ir aš ją sulaukau tulam laikui — ligi išsiaiškinti vienas klausimas. P-as Strimaitis maršrutė pažymėjęs, kad šita krivulė turi

buti perduota ir p. Širvydai. Gi p. Sinkus bei p. Mikalavičienė nurodo, kad p. Širvydas iš „Rašytojų Fondo“ valdybos išstojęs, o jo vietą užėmęs p. Smelstorius. Kadgi taip, tai norėe butinai žinoti: kada ir kokiuo budu p. Smelstorius į šitos draugijės valdybą pateko?

Antras dalykas. Rodos „Rašytojų Fondo“ valdyba žino, kad pinigai, kurie randasi to fondo išde, buvo suaukoti tik pavargusių rašytojų sušelpimui. Ar turi tiesę tat tuos pinigus skirti pati valdyba kitiems reikalams? Rodos, kad ne.

Su pagarba, Jul. Baniulis.

VII—11—1913, Brooklyn, N. Y.

Rockford, Ill.

Liepos 16 d. 1913.

Ponai!

Kada ir del kokios priežasties Širvydas yra išstojęs iš „R. F.“ valdybos, man nėra žinoma, kaip nėra žinoma ir kada Smelstorius užėmė jo vietą.

Kad pinigai yra suaukoti sušelpimui vien pavargusiųraštininkų, tiesa. Bet, kad jau pavargėlių nesiranda, tad nejaugi mes juos sutversime.

Visuomet valdyba gali fondą likviduoti ir jo turtą kam-nors paskirti, jeigu jis negali toliaus gyvuoti. Ir verčiau valdybai (ar esančiai, ar busiančiai), negu reikalauti visuomenės, idant ji paskirtų kam esančius pinigus, nes su visuomene apsidirbimas ne taip greitas. Žinome gerai, kad apie \$60 sudėtų „revoliucijos“ reikalams dar tur but ir šiandien pas Dudą yra, nors jau kiek sykių buvo šauktasi visuomenės, idant ta paskirtų kam-nors tuos pinigus; o jeigu jau jie yra kam atiduoti, tai visgi netam, kam pridero. Ir tai ne tik šitas vienas faktas.

Su gudone, V. S. Jokubynas.

Waterbury, Conn.

Gerbiamieji!

Man rodos, jeigu kokia-nors draugija negali gyvuoti, tai jos likusieji nariai ar valdyba likusius pinigus gali paskirti bile kokiam reikalui. Visuomenė, kuri nepriėjant ir neprisidėjo prie tos draugijos šelpimo menkai tegali spręsti apie pinigų paskirstymą.

Zinoma, galima būtų atsiųskti i tuos, kurie yra aukavę Rašt. Fondui. Bet kaip juos surasti tuos pavienius žmones, kurie aukavo? Perdaug laiko tai užimtų. Beto, jeigu R. F. negalį gyvuoti, tai kam laikyti tuos pinigus be jokios naudos.

Kaslink p. J. O. Širvydo, tai visi žino, kad jis atsiskakė iš R. Fondo Lit. Kom. Kaslink p. J. B. Smelstoriaus gal aš ir turiu klaidą. Bet p. P. Sinkus, kaip sekretorius, kuris stūtinėjo už klausimus, p. Širvydai atsiskakius, juk geriau žino, negu aš.

Su pagarba,

M. Mikalavičienė.

Valp., Ind., Liepos 21, 1913.

Ponai!

Kad yra žmonių užmirštančių iš ko susideda valdyba, juk nedėvai, bet galima tikėti, kad toki žmonės užmiršta, kuom patį yra.

Kaip p. Smelstorius pateko valdybon: p. J. O. Širvydai rezignavus iš R. F. Kom., prisiejo į jo vietą, kita, daugiau po Širvydai gavusį balsų pastatyti; iš eilės buvo p. P. Narvydas. Jo užklausias, ir iki paskirtam laikui neduodant atsakymo, reikėjo kreiptis prie daugiausia po Narvydai gavusio balsų, o tuom buvo J. B. Smelstorius.

Dokumentų nemanau priduoť p. J. Baniuliui, apart patėmijimo,

kad daugiau tėmytų į dalykus; antra — ant vietos gyvena P. Narvydas, kurio gali pasiklaust, ar jis nebuvo užkviestas per mane, ar apsimis į Lit. Kom.

Rezignacijos ir apsiėmimo dokumentai bus parodyti tada, jeigu kada smarkesnis, ar didesnis vėjas pustels.

Link galėjimo ar negalėjimo paskirti pinigų kitokiam dalykui, berods p. Jokubynas išsireiškė, o antra, man vistiek, gali atiduoti ir Kauno „Saulės“ izdui.

P. Sinkus, R. F. Sekr.

Shenandoah Pa. 8—3—13.

R. F. S. Valdybai

Gerbiamieji:—

Kraustydamas kasdien į kitą vietą užtrūkau gauti į laiką laišką, bet skubiuosai kuogreičiausia. Ant kiek pamenu, sekretoriaus nurodymai link rinkimo valdybos pilnai teisingi. Aš buvau surašęs Fondui taisyklių pamatą, kaip organizacijai, kuris pateko Širvydai. Jam atsiskakius gražinti šiuos, tai turėjo rezignuoti, o į jo vietą išrinkta sekantis daugiausia balsų gavęs. Bet kam tėmyti tokias smulkmenas, jei išdinininkas nei valdybos nutarimo negavęs nei aukavusios visuomenės norų nesiklausęs pavada pinigus kam patinka (žiur. Tėv., No. 37). Toks darbas nėra visai tinkamas įsiekojimui smulkmenų: Aš dirbau sutaisyti įstatų — tie dingo ir mano darbas nuėjo po velniais. Dabar vėl rėšau prie antros krivulės o pinigai jau atiduoti. Į ką tai panašu?

Džiaugiuosi tuom, kad tai mano paskutinis darbas, nes į joki kitą manęs jau nei su pragru neprikalbį!

Velydamas kitiems daugias kantrybės, I. M. Rudminas..

Raštininkų Fondo atskaita N 3. (Žiurk atskaitą „Vienybės Lietuv.“ N 37 1910 m.)

Išigos.

Pas išdininą buvo likę \$66.84

19 d. spalį 1910 m. aukų nuo 25 kuopos SLA. 50

viso 67.34

Išigos.

Rugp. 30 d. 1910 m. K. Stikleliui 15.00

Spal. 31 d. 1910 m. Kasieriaus kaucija 5.00

Bal. 11, 1911, J. O. Širvydai, Lit. K—to išlaidos 50

Liep. 29, 1913, A. B. Strimaitiui už krasos ženklelius nuo gruodžio 8, 1909 iki liepos 29 1913 metų 1.80

viso \$21.30

Išigos 67.34

Išigos 21.30

Lieka 45.04

Šituos likusius pinigus pasiūčiau Jovaro Ukio steigimo Komitetui ant rankų išdinininko p. J. Skritulsko ir šiuomi paliuosuoju save nuo buvusio Raštininkų Fondo kasierystės

R. F. Įdjin. A. B. Strimaitis.

29 d. liepos, 1913 m.

New York, N. Y.

NAUJI RAŠTAI.

Lietuvių Dailės Draugijos 1912 metų veikimo apyskaita. Vilnius. 1913. Martyno Kuktos spaustuvė.

Lietuvių tautos memorialas (induotas tautų [rašių] kongresui Londone liepos 26 d. 1911 m.). Antroji dalis. J. Gabrys. Vertimas iš prancūzų kalbos. 1913.

„Draugo“ spaustuvėje, Chicago, Ill. Pual. 18.

Išdų katekizmas. Tėvo Petro Cotel, Dr. J. Iš anglų kalbos vertė knn. A. S. 1913 m. „Draugo“ spaustuvėje, Chicago, Ill. Kaina 25 centai.

„Laisvoji Mintis“ N41. Turinys: Bažnyčia Pranezijoje gaisra, Sn. (laisvas vertimas iš N. A. Rubakino) — Kaip skaityti naujienas? — Ar krikščionybė turi istorišką pamatą? Krikščionybė ir moteris, Karolis Vairas — Iš Hiobo (eilės), Dennis Hird, M. D. — Evoliucijos mokslas paveiklusiose (taša), Šis bei tas iš chronikos, Jul. Baniulis — Rusų beletristikos tėvas, Paveikliai: Dr. Jonas Basanavičius ir M. Yčas. Priedas: „Jaunimo sapnai“ N9. Turinys: Pranešimas seimo delegatams, A. Petraitis — Prie II L. M. A. S. Seimo, S. Tauras — Sąryšys tarpe proto ir kūno, A. Linkus — Žuvo (eilės), Anupras Karalis — Fabrikas, Z. Jank. — Chiapparelli ir jo mokslas.

„Vadovas“ N60. Turinys: Gedimoji kalba per a. a. kun. Antano Civiško laidotuves, kun. J. Staugaitis — A. a. kun. Dr. Antanas Civiškas, prof. V. P. — Apie katekizavimo metodą, Dr. J. Toto raitis — Konferencijos kunigų rekolekcijos, Pov. Kl. — Talmudas, Iš Bažnyčios ir Visuomenės dirvos, Recenzijos ir kritikos.

„Tarka“ N 19—20. „Garnys“ N7. „Teisybė“ — N 2.

AUKOS LIETUVIŲ MOKSLO IR DAILĖS DRAUGIJŲ NAMAMS STATYTI:

26. VII Brooklyne surinkta \$271.

Chicagoje. III. 3. VIII. 1913 m. Įstojo į L. M. Draugiją Nariu **Labdarin Laurynas Badzinky-**nas, chemikas-technologas, baigęs chem. techn. mokyklą Varšuvoje, cinko fabrikos Sandval, III, direktorius, gim. 1880 metuose, Kurnūnose, Balkanų valsč., Kalvar. pav., Suv. gub. L. M. ir D. D. Namams aukojo \$100.00

Kazys Kasputis, gim. Rygoje, Industrijos Departamento korespondentas, Chicago, Ill., 15.00 viso \$115.00

Pirko sieksnius žemės ir padovancojo L. M. ir D. D. Namams statyti:

Chicago, Ill., Roseland:
15 — **Petras Šimkaitis**, Kauno gub., Ras. pav., Nemakščių par., 27 metų \$10.50
16 — **Gabrielius Benošius**, Suv. gub., Seinų pav., Kapčiovos gm., Mensiškių sodž., 27 m. 10.50
17 — **Antanas Kavaliauskas**, Kauno gub., Ukmergės pav., Mišnių sodž., 36 m. 10.50
18 — **Mykolas Šlikas**, Kauno g., Panev. pav., Ramigalos parapijos, 10.50
19 — **Povilas Petronis**, Kauno gub., Panev. pav., Gimbelių sodžiaus, 10.50
20 — **Antanas Narkunas**, Kauno gub., Taurag. par., 32 m., 10.50
21 — **Stanislovas Čekickas**, Kauno gub., Telšių pav., Žarėnų parapijos, 10.50
22 — **Petras Štikauskis**, Kauno gub., Telšių pav., Alsėdžių kaimo, 30 m. 10.50
23 — **Kazimieras Kablėtis**, Kauno gub., Ežerėnų pav., Panevėnės par., 25 m., 10.50
24 — **Kazimieras Paukštytys**, Kauno gub., Kauno pav., Stakių par., Stalioraičių sod. 30 m. 10.50
25 — **Pranas Smilga**, Kauno gub., Tel. pav., Alsėdžių kaimo, 30 metų. 10.50
26 — **Motiejus Bleizgys**, iš Liepoldingo, Suv. gub., 10.50
27 — **Antanas Puidokas**, iš Raseinių pav., Kauno gub., 10.50
28 — **Andrius Malkevičia**, iš Raseinių pav., Kauno gub., 10.50

29 — **Broliai Strumilos**, iš Raseinių pav., Kauno gub., 10.50
30 — **Antanas Pocius**, muzikas, iš Raseinių pavieto, Kauno gub., 10.50
31 — **Motiejus Bleizgys**, 10.50 viso 178.50

Visų šventųjų parapijoje, Chicagoje, Ill., surinkta aukų:
Petras Platakis \$5.00
Po \$2.00: **Stasys Ralys**, **Jonas Drazdauskas**, **Juozas Zubė**, **Kazys Grudzys**, **Povilas Zaunys**, viso 10.00

Po \$1.00: **Justinas Baltušis**, **Jonas Bakutis**, **Petras Mikolainis**, **Juozas Šimkus**, **Antanas Jasiulevičius**, **Kazys Kainauskas**, **Juozas Riškus**, **Jonas Stankus**, **Kaz. Grazdys**, **L. Šimkus**, **K. Seris**, **Petras Daknys**, **Stasys Kazlauskas**, **Kristupas Klibas**, **Jonas Endziulis**, **Antanas Urbaitis**, **Jurgis Samblionis**, **Antanas Likša**, **Petras Tilionis**, **Antanas Paulauskis**, **Antanas Laurinčius**, **Juozas Norbutas**, **Vincas Kazlauskas**, **Petras Pivorūnas**, **Elzbieta Klimavičienė**, **Kaz. Klimavičia**, **Antanas Turkevičia**, viso 27.00

Po 50 c.: **Motiejus Bleizgys** (pirksnį žemės, 31), **P. Jasinskaitė**, **J. Podziunas**, **A. Grigaitis**, **A. Pučkorius**, **J. Šernauskas**, **J. Atkočiūnas**, viso 3.50
Smulkių aukų 2.80 viso \$48.30

Sutrauka: **Narys-Labd.** \$100.00
17 sieksn. žem. 178.50
Šiaip aukų 48.30 \$326.80

Su pirma pagarsintais \$597.80

5 d. rugpjūčio, 1913 m. Šv. Kryžiaus parapijoje surinkta:

Kun. Aleksandra Skripka įstojo į Mokslo Draugiją Narių-Labdarin 100.00

32-ą sieksnį žemės pirkto ir padovanojo M. D.-jai 10.50

Šiaip aukojo 5.00 viso \$115.50

33 ir 34 sieksnius žemės pirkto ir M. D.-jai paaukojo kun. Antanas Brička 21.00

35 — **Pranas Kibortas** už sieksnį žemės ir šiaip aukojo \$4.50. viso 15.00

36 ir 37 — **Giedorių Draugystė** šv. Cecilijos prie par. Šv. Kryžiaus pirkto du sieksnius žemės ir paaukojo L. M. D.-jai \$21.00, šiaip aukų pridėjo \$4.00, viso 25.00

Pirko sieksnius žemės ir aukojo L. M. Draugijai:

38—**Jonas P. Bugdinas** 10.50
39—**Juozas Kušleika** 10.50
40—**Jonas Mališauskas** 10.50
41—**Vincas Viščiūlis** 10.50

Šiaip aukų sudėta:

Po \$5.00: **Pranas Gudas** ir **Vladislovas Daukša**, šv. Kryžiaus par. vargonininkas 10.00

\$4.00 aukojo: **J. Žolyps** 4.00

Po \$3.00 aukojo: **Petras Mažutis**, **A. B. Žemaitis** ir **Pranas Banys**, viso 9.00

Po \$2.00 aukojo: **Juozas Mačiulis**, **Jonas Raudonius**, **Juozas Daugiala** ir **Juozas Drukteikis**, viso 8.00

Po \$1.00 aukojo: **Adolfas Radvaičius**, **Pranas Šimkus**, **Pranas Venckus**, **Jonas Bartkus**, **Juozas Poliakas**, **Antanas Kuizinas**, **Mykolas Pankšta**, **Jonas Ilginis**, **Vincas Petkevičia**, **Antanas Urbaitis**, **Antanas Jakimavičius**, **Juozas Kardelis**, **Jonas Milinavičius**, **Stanislovas Milinavičius**, **F. K. Strzywickis**, **Augustas Bartišius**, **Jonas Klimas**, **Jonas Šukevičia**, **Antanas Petkus**, **Pranas Stasiulis**, **Stanislovas Kučinskis**, **Juozas Burinskis**, **Kazim. Jursis**, **Antanas Pašilis**, **Izabelė Aleksandravičiūtė**, **P. Norvaišas**, **P. M. Šaučiūnas**, **Jonas Jocius**, **B. Masevičius**, **K. Šukys**, **J. Raila**, **J. Kulšius**, **S. Raila**, **J. Simanas**, **St. Olbergis**, **J. Geštauskas**, **B. Dejunas**, **J. Jurgutis**, **V. Pivari-**

nas, **L. Kukutskis**, **K. Ivanauskas**, **A. Rabačauskas**, **J. Novickis**, **St. Gailiūnas**, **L. Šveikauskas**, **A. Eidikis**, **Ona Mortinienė**, **Kazimieras Liubinas** ir **Jonas Paskauskas**, viso 49.00
50 c. aukojo **M. Dobilas** .50
Viso 299.00

Sutrauka:
Narys-Labdarys \$100.00
10 sieksnių žemės 105.00
Šiaip aukų 94.00 \$299.00

Su augščiau pagarsint. \$896.80

Vietinės Žinios

Daukantių veikimas. Per Simano Daukanto Dramatiškos Dr. ir 83-ės kuopos SLA. susirinkimą, kuris atsiduro rugpjūčio 7 d. s. m., S. D. D.-ja likosi atskirta nuo 83-ės SLA. kuopos ir dabar ji užsiimdinė vien tik mokslo ir dailės dalykais. Atsiskyrus nuo kuopos S. D. D.-ja laikė savo pirmą susirinkimą rugpjūčio 14 d., kuriame tarp kit-ko nutarė sekančius svarbesnius dalykus. Į S. D. D.-ja galė prigulėti kiekviena ypata, užsimokėdama įstoju 25c. ir mėnesinę mokestį — 10c. 83-ės kuopos sąnariai iki naujų 1914 m. skaitosi S. D. D.-jos sąnariais be jokio įstojo, tiktai privo mokėti mėnesines duokles. Sąnarys, neužsimokėjęs už tris mėnesius pasiliks suspenduotas, t. y., bus jam atimtos sąnario teisios, o neužsimokėjęs iki Naujų metų 1-ą dieną sausio 1914 m. pasiliks išbrauktas iš draugijos panorėjus jam vėl įsirašyti į draugiją, reiks mokėti įstojamą. Todėl visi 83-ės SLA. kuopos sąnariai, mylintieji dailę, nepamirškite ateiti ir užsimokėti savo duokles. Susirinkimai reguliariai bus laikomi kas antra sėdėdė po pirmos mėnesio dienos. Viršmintoj dienoj laikytame susirinkime tapo išrinkta komisija sutvėrimui konstitucijos projekto.

Sekr. A. Augunas.

Pasilinksminimas girioje. Nedėlio, rugpjūčio 17 d., atsiduro Simano Daukanto Dramatiškos Draugijos draugiskas išvažiavimas Maple Grove giraitėje, kur tą pačią dieną buvo taipgi parengtas panašus ISS 83-ės kuopos išvažiavimas. Kodėl tie du išvažiavimai susidūrė tą pačią dieną ir vienoj vietoj, nusiprest negalima. Vienok tvarka buvo labai daili ir pagirtina; abi draugijos susivienijo į vieną būrį ir tu tą laiką visi maloniai žaidė ir linksminosi. Veliau prasidėjo programo atlikimas, P-lė A. Kančierūtė savo maloniū balseliu padainavo porą dainelių; S. Vajciekaiuskas atliko keletą juokingų monologų. Sekančios deklamatorikos gan puikiai pasakė eiles: B. ir A. Petrauskintės, A. Matijošaitė, K. Jakeliūtė ir A. Kriaučiūnūtė; gražiai padainavo „Lietuvių Gimnastikų“ vyrų choras ir „Aido“ maišytas choras iš So. Brooklyno; vienas ir antra veda Leonas Ereminas. Kaip visuose, taip ir šiame išvažiavime, užgesinimui troškimo, susivaziavę svečiai susidėjo po keletą centų gerimų nupirkimui (nepamanykite, kad vntikalas — buvo ir sodės). Kaip ten nekalbėsime, o vienok panašus išvažiavimai yra daug geresni ir naudingesni už kitų draugysčių rengiamus „piknikus“, kuriose draugijų sąnariai ir pašalinieji negali užsimti ir neuž-

siima niekuom kitu, kaip tik gerimu ir šokimu pridulkėjusiose svetainėse. **Girinis.**

Simano Daukanto Dramatiška Draugija buvusiam rugpjūčio 20 dieną susirinkime nutarė paaukoti iš savo izdo Liet. Mokslo ir Dailės Draugijų pamams statyti Vilniuje 100 dol. Gražus tai pavyzdys kitoms lietuvių dramatiškoms draugijoms! Tegu kiekviena didesnė dramatiška draugija paaukoja Tautos Namams po tiek, tai susidarytų ne mažas pluoštas pinigų. Sugrįžus atgal prie Sim. Daukanto Dram. Dr.-jos, reikia pasakyti, jog sausio 22 d. 1910 m. pirmą kartą statant Brooklyne scenoje „Živilė“ į jos izdą įplaukė, rodos, su virš 120 dol. Tie pinigai tat ir gulėjo jos izde ir, rodos, laukė progos, kad patekti kokiam garbingam tikslui. Taigi, 100 dol. iš tų pinigų paskirta Tautos Namams Vilniuje, o už likusius — parengti gerbiams svečiams iš Lietuvos, kuomet jie sugrįž į Brooklyną, vakarėlį. Tame vakarėlyje bus perduota ir minėtoji auka.

Į vietinių lietuvių draugijų konferenciją, kurioje bus svarstoma tolesnis veikimas bei aukų rinkimas Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų namams, Sim. Daukanto Dram. Dr.-jai atstovauti išrinkti pp. J. V. Lutkauskas ir P. Inca.

Pagaliaus Sim. Daukanto Dramatiška Dr.-ja supažindinimui savo sąnarių su teatraliniais veikalais, nutarė užsiprenumeruoti „Teatra“ ir kitus išleistus bei išleidžiamus veikalus.

Tėv. Myl. Dr.-jos susirinkimas. Mus prašo pranešti vietinės Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopos sąnariais, jog ateinantį nedėdienį, rugpjūčio 31 deina 2-ą val. po pietų po No. 73 Grand st. bus tos kuopos susirinkimas.

Vieša paskaita apie socialį klausimą. Rugpjūčio 26 d. (vakare) Tautiško namo svetainėje (101—3 Grand st.) **kun. d. ras Jurgis Matulevičius**, Friburgo (Šveicarijoje) universiteto profesorius laikė paskaitą apie socialį klausimą. Pasibaigus paskaitai, buvo atsakinėjimai į įvairius klausimus bei diskusijos.

Platesniai apie šią paskaitą bus aprašyta sekančiame „V. L.“ numeryje.

Nenusisekė baikavimas. Rugpjūčio 17 d. Linden giraitėje tarpe lietuvių merginų ir prebriūno traukinio darbininkų įvyko nepaprastas atsitikimas. Atvažiavusios iš Brooklyno dvi lietuvaitės ir neradusios tinkamų draugų linksmesniam laikui praleidimui, sumanė padaryti šokių bei tokių juoką. Nuėjo pas gelžkelį ir laukė ateinant traukinio. Prisiartinus pasažierių traukiniui, šios dvi linksmos mergaitės šaukė važiuojančius vyrus ir siuntė jiems bučikius. Prabėgus traukiniui „štukorkos“ juokėsi kiek galėdamos, kad surado priežastį pasilinksminimui. Už valandėlės prisiartinio prekių traukinis, ir mūsų „štukorkos“ griebsi prie paties darbo, kaip ir su pirmu traukiniu. Važiuojantieji, nužiūrėję, kad miške daugias nieko nėra apart dviejų moteriškių, sustabdė traukinį, iš kurio tuoj išsoko šeši vyrai ir metėsi ant merginų. Šios, pamąčiusios, kad papuola į negeistinių „draugų“ nagus, pradėjo bėgti. Viena buvo greitesnė, ir ji pabėgo, o antra pasigavo išsokę iš traukinio vyrai. Mergina, papnulusi į šokių vyrų nagus, kaip vanago sučiup-

tas visiškai, pradėjo klykti nesavo balsu. Tą klyksmą greit girdo toliau besibovijantieji, kurie tuoj atbėgo pažiūrėti, kas dedas, ir pamatė, kad vyrai neša į traukinį merginą. Atbėgusieji paspėjo išgelbėti merginos dorą nuo suteršimo, bet jau jos drabužiai buvo kaip kaminakrėčio. Merginos, bukit atsargios su netikusiais šposais! **Gegutės Balsas.**

Pranešimas.

Šiuomi pranešame savo tautiečiams, kurie norėtų gauti tulkių vietas ant Ellis Island, N. Y., jog kvotimai bus rugsėjo 3—4 d. Norintys gauti paminėtą vietą butinai turi mokėti — neminint anglų kalbos — šias kalbas: lietuvių, lenkų ir latvių arba rusų. Algos moka — \$1200 metams. Aplikacijų reikalaujami adresuoktie: Civil Service Commission, Washington, D. C., arba Costume House, New York, N. Y.

-pė ir Brooklyną.

KUR YRA JUSŲ PILVIS.

Tulas garsus gydytojas pasakė, kad pavalgę, mes neprivalome žinoti, kur yra mūsų pilvas, tai yra mes neprivalome jausti nei mažiausio skaudėjimo arba sirgulavimo. Visiškai sveikas žmogus neturi jausti, kur yra jo širdis, jo inkstai arba kepenys. Kaip tik mūsų pilvas duos žinoti, kur jisai yra skaudėjimu, koku-tumu, vėmimu arba kitokiu sirgulavimu, jūs turite kreiptis prie Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro. Jisai sustiprins jūsų pilvą; sutvarkys viršūną, pagelbės vidurių užsikimšime. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra geras vaistas namuose ir labai gelbsti staigiuose susirgimuose, nervų sujudimuose, vėmime, traukiojimuose, apėtito netekime, vidurių užsikimšime. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashand ave., Chicago, Ill. Skaudėjimas raumenyse, prie išsisukimų ir tyrimų bus greitai palengvintas. Trinerio Linimento pagelba.

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolonija Michigano valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuvių fermariai. Aš esmiu pašėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglų daug gatavų fermų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodais visokio didumo. Kaina nuog \$20 akras ir brangiaus Angliakai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo fermas. Tai yra gera progą lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe. Toje pačioje apielinkėje turiu parduoti dar daug žemės, lygios ir neišdirtos, visokio didumo fermoms. Kaina nuog \$8 iki \$20 akras. Lengviaus išmokėjimai ant delgelio metų. Galite pasirinkti žemės kokios tik norėsite. Turiu parduoti ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite su koku tebėra ant laukų įvairi: tai matavėte, kokias yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas anga. Ateinantį pavasarį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turin parduoti fermų su gyvuliais ir apštais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parduoti gali atlikti tai per mane, nes aš turin rad. daubinkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parduoti: galite gauti geras raudas. Atvažiuokite šia vasarą pas mane! Aš esmiu fermeris, ir galėsite praleisti pas mus savo vakacijas sveikam ir tyram ore ir išsirinksite sau geriausios žemės mūsų lietuvių kolonijoje. Kuomet liksite mūsų kaimynai, aš norėdysiu, kaip geriausia yra pradėti ant fermos gyventi. Pribuve į Paešč Michigano, telefonokite man į fermas. Aš pribusiu su automobilium jus paimiti ir apvežiosiu po fermas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią fermą. Rašykite, tai tuoj gausite knigutę ir mapą dovanai. Adresuokite:

ANTON KIEDIS, Peacock, Lake County, Michigan.

Nuo Rėžimų Viduriuose

kurie paeina nuo palinosa-vimo—imti **Severos gyduole Nuo viduriavimo** (Severa's Diarrhoea Remedy) paprosto dozoj ir susilai-kyt per vieną dieną nuo ėmimo bile kokių valgių, išskyrus pervirinto vandens—pasekmė bus gera. Vieno bandymo užteks persitikrinimui. Kaina 50c. ir 25c.

Nuo žaizdų ir Susižaidimų

nuo užsirdėkimo ir apsi-šutinimo nėra nieko geresnio kaip **Severos gydanti Mostis** (Severa's Healing Ointment) Yra tai naudinga mostis šitnose atsitikimuose. Laikykit ją po ranka. Galite jos reikalauti bile laiku. Kaina 25 c.

Nosies Kataras

sieninis drugs ir peršalinimas greitai pašalinami, jeigu jų gydymui pavartoti **Severos Mostis nuo kataro** (Severa's Catarrh Balm) Pamėginkit, o nesigailėsit. Kaina 25 c.

Aptiekose arba tiesiog nuo mūsų prisintus tiek kainuoja.

W.F. SEVERA CO CEDAR RAPIDS, IOWA

ANT PARDAVIMO! Parsiduoda valgomų laikų krautu-vė—Groseris. Biznis eina gerai tarpe lietuvių, lenkų ir vokiečių — aplinku gyvenančių. Norinti pirkti kreipkitės po šiuomi adresu: A. M. Martus, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (48)

Parsiduoda salonus geroj vietoj. Šis bus eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavime — manau užsimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančiu adresu: V. Struogis, 442 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

Pajieškau merginos baigusios šokių mokyklą, arba gerai pažįstančios šokių; reikalinga už mokytoją. Teiktės atsiskaityti adresu: J. K. Milianskas, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (36)

Pajieškau savo draugo, Antano Aleknavičiaus, iš Kalepėjų, Senamiesčio parapijos, Panevėžio pavieto. Girdėjau — gyvenęs Chicago, Ill. Kur apie jį žino arba pats teatsiskaik. Jonas Vertekas, 8436 Vincennes Road, Chicago, Ill.

PAGAUKITE VAGI! Tulas Cypapas gyvenęs Great Neck, L. I. N. Y., kurį žmonės vadino tėvu ir prabašėnu, pavogė nuo manęs \$80.00 ir prapuoė nežinia kur. Jo įvaizda: nedidelis, storas, nešioja trumpai nukirptus usus, ejdamas dairosi į šalis ir juokiasi, šnekėdamas mirkėdėja. Kas tokį užtėmty, tepraneša, e gaus \$10.00 dovaną. Kazimieras Laurinavičia, Box 237, Great Neck, L. I. N. Y.

TAUTOS NAMŲ NAUDA! Su Lietuvių Mokslo Draugijos Pasistintinių, Dro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo, žinia ir sutikimu atpasasdiata labai dailios atvirėlės (postal-card) su jų paveiklais, kiekvieno Pasistintinio skyrimu. Pardavinėkite tas atvirėles vienu, kur Pasistintiniai kalba, pardavinėkite ir šiaip prie bile progos, kad ir tuo būdu dauginas Tautos Namų Fonda. Kaina šėdnos atvirėlės — 5 centai. Reikalankite atvirėlių ir pinigų siuskite pasistintinių ingaliotiniui V. K. Račkanskiui, šiuo adresu: 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

PARSIDUODA LABAI PIGIAI
geri namai su lotais, groseris ir bu-

NEWARKIECIAMS!
Po daktaro apsilankymui visados su

KELIAUJANTIEMS EUROPON.
RUGSEJO-SEPTEMBER MEN.

- 29 Liverpool,
30 Glasgow,
30 Glasgow,
30 Antwerpen,

HOLLAND-AMERICAN LINE I
ROTTERDAM.

- Laivakortės prekė \$37.00.
2. Noordam.
9. Ryndam.

NORTH GERMAN LLOYD I
BREEMEN.

- Laivakortės prekė \$37 ir \$40.
2. Kronprinz Wilhelm.
6. George Washington.

RUSSIAN AMERICAN LINE I
LIEPOJŲ-LIBAVA.

- Laivakortės prekė \$33.00.
Antra klasa \$50.00.
6. Kursk.

CUNARD LINE I LIVERPOOL, O
PASKUI PER HULL I BREEMEN,

- Laivakortė prekė:
Liverpool \$35.00 ir \$37.50,
Bremen, Hamburg ir Rotterdam

CUNARD LINE I MONTEAL I
SOUTHAMPTON, O PASKUI PER

- HULL I LIBAVĄ — \$35.00;
Bremen, Rotterdam — \$33.00.

WHITE STAR LINE I
VILNIAUS — \$35.00;

- Libavą \$37.00.
6. Oceanic.
13. Olympic.

AMERICAN LINE I
SOUTHAMPTON — \$33.75,

- Libavą per Hull \$37.00.
5. Philadelphia.
12. New York.

NORTH GERMAN LLOYD I
BALTIMORE I BREEMEN — \$33.00;

- trečia klasa \$36.00.
3. Rhein.
10. Brandenburg.

KED STAR LINE I PHILADEL-
PHIA, PA. I ANTVERPEN — \$33.00.

- 12. Marquette.
26. Menominee.
ANCHOR LINE I GLASGOW.

Laivakortės prekė \$32.50.

- 6. Calendonia.
13. Columbia.

HAMBURG-AMERICAN LINE I
HAMBURGA.

- Laivakortės prekė \$35.00 ir \$37.00.
3. Kaiserin Auguste Victoria.

4. President Lincoln.

- 11. Pennsylvania.
29. Imperator.
20. Patricia.

24. Amerika.

Mes parduodame laivakortes tarp Bremen-Baltimora,

tarp Brema-Philadelphia, tarp Antwerpen-Boston,

Pas mus keliaujantieji teikis pirma parašyti laiška bent 10 dienų pirma iškeliaujimo,

Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dygo, aprūpiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parupiname nuo konsulio popieras parėjimui

Mes parduodame tikietus ant Bay State Line į šiuos miestus:

- Boston'ą \$2.40,
Worcester'į, \$2.40,
Fall River \$1.75,
Providence \$1.50.

Atėkite arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Pankstis & Co., 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ ISLEISTOS KNINGOS.

Adomas Mickevičius 15
Ar socialistas gali būti kataliku? .....

Angis darbininkų judėjimo Lietuvoje .....

Apokro saggai 15
Anatemos kningėlė 10

Apie kuno išlavimą 15
Albumas lietuviškos parodos

Pryžiuje 1900 m. 40
Apie Dievų pavydumą 15

Baltarus Turazoris (Drama trijuose veiksmuose) 20

Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos 10
Davatkų gadzinkos 10

Dangaus augstumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilėlis 20

Darbininkų Kalendorius 1904. 15
Eglė žalčiū karalienė. (Drama 5-se apsiirėškimoose) 15

Emigracija. Apsaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genevaitis 50

Gudri Našlė. (Juokaitaislė dviejose veiksmuose) 15
Gegutė. (Eilės) 10

Girtuoklių Adynos 10
Grandų Verkamai 10

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos 15

Istorija Septynių Mokytojų 50
Ideja ant mėslyno. Apsaka mūsų dieny 10

Istorija apie gražią Katriuką 10
Iš po budelio kalavijo ir Kaijimas (Dvi apysakos) 30

Iš griovimas Kauno pilies. (Tragedija 4-se apsiirėškimoose) 20

Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10

Lengvas budas pačiam per save pramokti rašyti 10

Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50

Mūsų Diele. (Per ką Lietuva kenčia) 10

Mokslinčius Tvardauskas 50
Miškas vis smarkiau degs 15

Naslaite (Apsaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25

Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai. (Dvi apysakos) 15

Palemonas ir Giržduta. (Apsaka eilėmis) 20
Puota — Nusikintas žiedas. (Dvi apysakos) 10

Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos) 25

Pirmoje Gegužės Sapnas 15
Ponas Bartkus. (Eilės) 10

Pažvelgus atgal. (Sociališkas Romanas) \$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama) 15

Parvokiantis aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Rytujai Bežiurint 65

Rutų Vainikas, Mirga ir Urdinė. (Tris dramos) 30
Sausio devintą 15

Svedų liandies švietimas 25
Senkas Jurgis 15

Tamsybės Guolis 15
Užsistanavų ant to gerai 15

Vargdieniai. (Apsaka iš baudžiaivos laiku) 50

Vilius Tell. (Tragedija penkiuose aktuose) 30

Valkata 10
Vilkų Lidas. (Apsaka iš Kryžiuočių laiku) 35

Visuotinioji istorija (satyroje) 60
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27 1/2 x 21 1/2 30

„Vienybės Lietuvninkų“ 25 metų sukaktuvių jubilėjinė kningėlė, su 57 paveikslais 50

Žemio dulkės. (Labai akvya apysaka) 50

Žemės Giesmė (apsaka). Pirmoji dalis \$1.00

Žemės Giesmė (Apsaka), Antroji dalis 50

Žmogus. (Apsaka) 45

Rašykite J. J. PAUKSTIS & Co., 120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!
Pirk dziergorilius, lencugelius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis,

Visiems velijam eit pas Jurgi Jeszmantą, 6 So. Washington St., Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų, imlio prie palatų.

265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

TEL. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRĄ A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynos, kvapati cigara, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas
gauti pas mane, taipgi visokius muzik. instrumentus ir lietuviškas knygas.

Rašyk man Katalogo reikalaujamas, kurį pasiūsiu visiem dykai. Adresas: M. J. Damijonaitis, 812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

K. Labanas
Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augžiausiuose teismuose.

NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandi 3923. Valandos: nuo 9 ryte iki 5 vakare. BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4th Str. Tel. Valandos: nuo 6 ryte iki 9-ty. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

„Vienybės Lietuvninkų“ KELIAUJANTI AGENTAI!

J. DIGRYS, S. SZAFRANAUCKAS.

CHIROPRAKTIŠKAS GYDYMAS LIGOS.

Saintifiskas-Veiklus-Naturaliskas. Strėny pritaikymai išgydo išnaikinant priežastį. Spaudimas ant nervų paimantis nuo strėny pagimdo ligą.

J. J. GALECKAS, D. C. 88 South 2nd Street. Brooklyn, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia) 272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y. Tel. 595 Greenpoint

Specialistas širdies ir plaučių ligų. OFFICE HOURS: 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVIČE GYVENA ELIZABETHPÖTE, N. J. 200 Marshall St., ir kampa. Second St.

Ligonis prima: 8-10 ryto nuo 8-9 po pietų nuo 2-3 ir vakare nuo 6-8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

Tarptautiškoji Akušeriu MOKYKLA.

Moteris, norinti išmokti akušeriant, dabar tu legalią mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas. 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Daktaras JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak. Seredomis 8-11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite katalogą dykai. Knygos teipgi parduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laiška A. T. šiuo adresu: A. MALIAUSKAS, 687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Teipgi parduoda naminius rakandus (Furniture) bei išmokėsi vietiniai kreipkitės pas mane.

J. TOPILIS 120 Grand str. Brooklyn, N. Y.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprūs!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienuose Valstijose ir Europoj Originalinių Rozavų miltų iš čyščiausių, sveičiausių ir geriausių rugių grūdų, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti.

Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabus didelę pramonę, tik tuojaus pamikit plunksnų ir parašykite pas mane laiška, reikalaujanti platesnių žinių apie Rozavus ir kitokius Miltus.

Morris Rosenfeld, 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po \$6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtines apsaugos laipsnius: \$150.00, \$300.00, \$600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuviu privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — \$72.469.33. Lietuvų apšvietos ir kultūros reikalams — \$8.651.82. S.L.A.

turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) \$52.517.97.

Tuojaus prisirašyk prie gyvenančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jauku kuopos nesiranda, klausk informaciją pas Centro Sekretorių žemiaus padotu adresu, o gausi patikslinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr. 307 W. 30-th St. New York, N. Y.

VIENYBĖ

Liaudies Dainos, Solo balsui ir pianui, sutaisė MIKAS PETRAUSKAS.

- 1. Vai aš pakirsčiau žalią girioj klevėlį ..... 20c.
2. Jojau dieną, jojau naktį 60c
3. Siuntė mane motinėle į jureles vandenilio 20
4. Šių naktalių, per naktalių nemigau 30
5. Ką liudit sveteliai, ko nedainuojat? 20
6. Saulelė raudona, vakaras netoli 25
7. Tykia, tykia Nemunėlis teka 15
8. Už šilingėlį, už mažulelį 30
9. Skyniau, skyniau skynimėlį 15
10. Dovanojo man motulė baltų drobely 15
11. Jahna mahte seuru sehja, lihgo 15

Viso \$2.65

Gaunamos pas: J. J. Paukštis & Co., 120 Grand Str. Brooklyn N. Y.

Muzikos mylėtoju atydziai!

Išėjo iš po spaudos du naujų muzikos veikalų, abu Petrauskų Miko kompozicijos.

1) „SKAMBANCIOS STYGOS“, 2) „GAMTA GRAŽI“. Pirmas—duetui, antras—kvartetui. Abudu veikalu kainuoja \$1.00, vienas 50c. Užsisakydami adresuokite:

J. J. Paukštis & Co. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Išsiveržimas

Mano būdu išgydyti ant visados BE OPERACIJOS.

Aš noriu kalbėti su kiekvienu žmogum turinčiu išsiveržimą. Aš noriu išaiškinti mano gydymo būdą. Aš gydu išsiveržimus per 20 metų ir esu išgydęs tūkstančius žmonių. Tasai didis patyrimas padarė mane specialiumi gydytoju išsiveržimų, ir aš neesu pamėgdžiotojas.

ATMYK Aš esu išradęs ir tikrasis, t. e. skausmo, gydytojas išsiveržimo, ir pagal didę mano praktiką ir pasekmę, esu pašalinęs daugelį pamėgdžiotųjų. Jeigu jūs papulsite į tokių rankas, pasekmės bus neužganėdinamos.

KANALO NEVEIKMĖ—Sistema mano gydymo Kanalo ligų užtikrina jus tikrame išgydytame. Aš nenaudoju peilio nei kito kokio barbariško įrankio gydymo kanalo ligų.

VYRŲ LIGOS.

Aš noriu idant kiekvienas kenčiantis nuo Užnuodijimo Kraujo, Silpnumo Guvumo, Kraujo ir Inkstų negalių arba kitų ypatingų ligų, rašyti arba ateiti pasikalbėti su manimi ištikimai.

RAŠYK jeigu negali ateiti. Visos gromatos yra užlaikomos slaptose ir visi atsakymai siunčiami paprastame koperte. Rašyk dėlei iliustruotus knygeles apie išsiveržimą, Suputimą, Nusilpimą. [dek 2 centu stampą atsakymui.]

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

ZIRA
10 CIGARETTES FOR 5¢

NEREIKALAUJA GYRIMO.
KALBA UŽ SAVE.
Laimi už nuopelną

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spikų, košikių, kompasų, kryžulius, gramofonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, kiarnetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britų visokio skyriaus. Maldakniškių, visokių gražių popierių laiškamams rašyti (gromatomams) su puikiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų knygų, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius ankštinus daiktus: laikrodžius, žiedus, branzalius ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiarnetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordėlius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordėliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tautietes ir Tautiečiai!

Jau praslinko apie treją metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mieste Philadelphia randasi tikrai vienas tikras lietuvis daktaras Ignatas Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa. Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šveizias ir užsienėjusias — vyrų, moterų ir vaikų. Visi, kurie gydyti pas daktarą Ignatų Stankų, likosi užganėdinti ir platina jo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai žinok gerai, kad tas peiktikas yra neišmintingas žmogus, arba kokias žybernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavingame New Yorko žybernių gydykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduoniai-vaikatos su New Yorko žyberniais įkvailino vieną bėdą, nemokytą žmogelį, ir net daktarą Ignatų Stankų neteisusiai į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operacijos. Už tokį melagingą ir neteisimą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

Padėkavonės Daktarui Stankui.
Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės tapinasi su pavėjimu padėkanti. Kitos visos padėkavonės yra užlikomos didžiojo slaptybės. Aš Marijona Pocienė, 443 Grand St., Philadelphia, Pa., labai sirgusi, turėjau skandėjamą nugaros, glūmą galvos, didelę temperatūrą, skausmą einantį iš vienos kojų į spacią, negalėjimą vaikyti, dūrimą burnoje, įstingimą su praktiškais ir abejingais nusipėjimais. Šankius prie dang daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o knomet atsikankian prie daktaro Ignato Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištaru jam širdingai ir Dieve dook jam išgesni amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozas Guduskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., štaru širdingai ačiū daktarui Ignatui Stankui už priuntimą gyduočių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skandėjamą kaulių ir abino nusilpėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo joų gyduočių teisingai sugrįžta mano sveikata ir dangian gyduočių neberikalanja. Vietoje padėkavonės aš nepatingai atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masaukienė, 2 Hutchinson St., Jobetown, N. J. liko išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir įsėjimu laktantį kraują su niežėjimais ant kumo. Aš likau išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kumo. Aš Juozas Vinkevičius, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavonę daktarui Stankui už išgydymą manęs nuo skandėjamų galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrįžimo į savo dienų. Tamsios vardą garsinasi visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Samuraitis, 336 Stamford st., Pittsburg, Pa., mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lebedevičius, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., būvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net būvau pametęs viltį būti sveikas, bet knomet atsikankian pas daktarą Ignatų Stankų, jis už pirmo priuntimo gyduočių mane išgydė. Dėkavonę širdingai ir slūdnį \$2.00 garsinčiau.

Visomet kreipties ypatingai arba su laišku ant šio adreso taip:
Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.
Ofiso valandos: 11 ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandų po pietų.

Telefonas 2320 Greenpoint.
Lutkauskas ir Garšva
Graboriai ir Laidotuviu Direktorai. Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.
PARSAMDOME KARIETAS
veselloms, krikščionims ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukt ypatingai ar per telefoną.
227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Sveikata Auga!
KAIP IŠMINTINGAS UKININKAS PATAIKO Į TINKANČIA DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ: kuri gražiai sudaryta, puikiai auga ir gausius vaisius atneša, TEIP SUMANUS PROFESIONALIŠKAS DAKTARAS, pažysta gerai ligų, pritaiko atsakančias liekardas prie visokių nesveikumo, silpnybių, kurios pasija vaisius sveikatos, pašalina ligų, užmeža išgydymą, sugrąžina palėgas ir išaugina puikią sveikatą ir drūtamą, kas suteikia žmogui laimę ir linksmumą. PHILADELPHOS M. KLINIKAS bet daktarai tikandus žmonių padarė sveikata ir laimingais išgydant nuo visokių ligų.

SVEIKATA YRA TAI DIDŽIAUSIAS TURTAS ŽMOGAUS, BE SVEIKATOS NERALAIMĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitai laike pataiko sergančioms pagelbėti todėl, kad gydo išsų, o nedaro experimentų ant sergančių. Vyriausiasis Klinikos Daktaras, per Amerikos valdžią, net medaliu apdovanotas. Tokiam sau tik galima tikėti.

Privatiškoj LABARATORIJŲ Ph. M. Kliniko, atsišauksiem autais kiekvienam liekardas iš sveikų gramantotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik amerikiečiai mokslas išmado pagelbai žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patįs žmonės rašo:

GARBINGAS PH. M. CLINIC! Pranešu, kad liekardas subalgėm ir esme labai užganėdinti už tikrą pagalbą ir greitį ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika už ilgą slūdnį širdingai padėkavonę. Jūsų pamatymas ir teisinga būdų, gerų gydymo, skelbim tarp savo pažįstamų, kadangi tik jūs brokilai žmonėms tarmanajate. Pasilikame dėkavonėms su moteria A. Antonickas, Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevicius, Box 223, Glens Falls, N. Y., teipat štaru laiku dėkavonę, už išgydymą nuo ligos galvos skandėjimo, nerisikumo, dieglių kofoje, nusilpėjusios ir autrosios sveikatos — teipat moteriškų ligų. Nemažiau dėkingi: L. KLIMAS, 55 Ellsworth St., Worcester, Mass., Mr. M. FOLIAGA, Box 192, Boswell, Pa. Mr. J. TYMCZULAS, 303 Center St., Freehold, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių pasilpintų ligų, kurių jokiu būdu negalima susilpinti.

ISITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada. **KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsišauk.** o jeigu toli gyvenat, tad aprašyk savoligę bet nesveikumą lietuviškoj kalboje kas henkia, o tikslu, kad apturite tikrą pagalbą sveikatai kaip tikstantiniai, kurie jau džiangiasi ir džikvoja, nes čionai išgydo ir tokius, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sveizias teip ir užsienėjusias ligas nuo skandėjimo: p. čiuose, rankose, kofoje, sanarinoose, krutinėje, strėnos, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir neįstoj kraujo, nuo sauzagystės skėlos nubėgimo, nusilpėjimo, vidurių neidėrimo, užkietėjimo, blogos, greito pailsimo, nerviškumo, baimės, silpno ir sumažėjimo kraujo, užkietėjimo slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slogu, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, bet pelio be pjaustymo be aparačio, bet su liekardoms, kurios tikstantis išgydė. Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių visokių ligų, kurios užpola varginimai žmonių, VYRŲ ir MOTERŲ. Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba atėk po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.
VALANDOS: (nuo 10 iki 12 ryto iki 4 po p. Sventadienis nuo 10 iki 3. Utar, ir Pėnyčiomis nuo 6 iki 8 val. Reikalaukit nuo, Klin ko dovanai ir skaitytį knygą „Daktaras“.

Ar matei kada-nors laikraštį „DRAUGA“?
„DRAUGAS“ yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštinių raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. „DRAUGAS“ guldina svarbiausius gyvuočius lietuvių reikalus.
„DRAUGAS“ atsiela metams \$2, pusei m. \$1. Užsieniuose metams \$3, pusei metų \$1.50
Rašdami laiškus adresuokite **DRAUGAS PUB. CO.**
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Telephone 2427 Greenpoint
VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
—AGENTURA—
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigų.
Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažįstamus į Amerika, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ar geriausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip tuzi keleivis apsaugot nuo apgavysečių.
Taigi reikalaujant ŠIFKORTIŲ — malonėkit kreipties prie mūsų, o busit kuogeriausias aprūpinti visame.
Offiso valandos:
šiokiems diepoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Sventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.
Siunčiame pinigų į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.
Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.
Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiuočiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.
Spausdiname visokias knygas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“
Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Iškurtas 1886 mete.
Išėina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvnikų“ Amerikoje prekiojia metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiojia metams \$3.00, pusei metų \$1.50.
Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikiets baliams, popieras laiškamams rašyti ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knygas. Žedynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Pauksztis & Co.
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA
Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.
Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vienačius nuo visokių apgavyčių ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.
LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimo išmado daugybę specialiausių gyduočių, sutasių iš sveiziausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.
Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gausios sekantios gyduočių:

Kraujo Valytojas	81.00	Del išvaymo soliterio	83.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c ir \$1.00
Nuo Reumatizmo	50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c ir 50c	Gydanti motis	50c
Nuo gerkles skandėjimo	25c ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	81.00	Antiseptiška motis	25c
Nuo galvos skandėjimo	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo kojų nuospaudų	10c ir 25c	Proškos del dantų	25c
Nuo darų gėlimo	10c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo peršalimo	25c	Kastorija del vaikų	10c ir 25c
Plaukų stiprintojas	25c ir 50c	Nuo viduriavimo	25c
Linimentas arba Expelleris	25c	Kraujo Stiprintojas	50c
Anatharynas plovimui	25c	Gumbo Lašai	50c ir \$1.00
Nuo kirmelių	25c	Nuo plaukų žilumo	50c
		Blakčių Naikintojas	10c
		Karų Naikintojas	10c

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devyneros 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuvos gydančios žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.
Reikalaukite prisituntimo Katalogo su mūsų gyduočių aprašymais.
Kreipinčiomis per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.
Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduočių, rašdami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA
VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

TIK VYRAMS.
I mano Tautiečius: Jūs ir jūsų draugai esate nuo širdiai užkietėję aplankę mano Liuos Mokslo Galerija, 461 Sixth Avenue, arti 28tes Gatvės, New York, N. Y., kur aš laiku paroda dailės ir skulptūros darbu, kurios padarė Lietuvos artistai, su išvaidžiavimu svarių kuno dalių kaip sveikų taip ir sergančių.
Jūs čia galite studuoti žmonių gimines kieme ir išsilankytymą nuo lėpsio iki grabul, ir matyti Indomianius gamtes išganus; laisvą navatimus ir pabalsiolius.
Vieną valandą praleisti tarpe grupių šitų pastebėjimų lietuviškų modelių, yra verda sudėti kaip turta į gailvą cietam gyvenimui.
Jūs čia galite studuoti pasiekus ligų ir išstikimio darbu, perstatomų žmogaus odos modeliais. Yra čia prityrę lietuvis, kurie nuolatos vedžioja sveičius ir išrodinėja buči atsakineja ant bile kokių klausimų. Atvira kasdieną podrag su Nedėliandais ir Sventadieniais, nuo 8-nių iš ryto iki Vidurnakčiai.

JŽANGA UZDYKA.
461 Sixth Avenue, near 28th Street, New York.

Ar Skaitei Kada Laikraštį „LIETUVA“?
Gal nežinai kur ją gauti?
„LIETUVA“
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o penumerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.
Rašyk adresu:
A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Sergantieji Lietuviai!
AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUNŲ LIGOJE!
Diena po dienos, savaitė po savaitė, mėnesis po mėnesio, netas po meto gydymą sergančių lietuvių. Patirėkite kiek sergančiųjų, išgydiančių, kiek sergančiųjų pagelbėjančių, ir gamtinėje širdingumo ligoje. Kada jums gyvūnams įkrijo nuo mėginimo visokių taip vadinamų liekardų, jodiatų, jog kas kartas jums esti aršians—tada vienatinė pagelba yra be užlikimo kreipties prie seno, garsaus specialisto
DRO LEONARD LANDES
Jūs jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvatų ir išaiškinti jums ligą. Gydan jau per 20 metų kopasekmingiausiai visokias ligas, kaip: Netekimą apškos, užnuodijimą kraujo, tešėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. t. Del lytiškų ir inkstų ligų turiu didelius ir garsius aparatus Elektrikos ir X—Spindulų, per kurius amarus visokius vidurinius organus. Ne kiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra branzgūs. Chemikali ir mikroscopiniai ištaru kraują ir šlapumą. Neatitinkite ant vilniaus, bet tuojaus atėkite pas garų
DRA L. LANDES
140 EAST 22nd St., New York, N. Y. tarpe 3-rd ir Lexington Ave.
Valdiškos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakarų; nedėliandais nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Atsiųskite už 2c, marke, o gausite labai šingeldžių knygele dovanai!

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinais įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

PUIKUS HIGIENIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, belius, porteriai, visoki vynai ir kvėpianti cigara.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys iš kitur, neapmirskit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dyga

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vestiloms ir krikštynom.

Ofisas ir gyvenamasis: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, krepkites reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

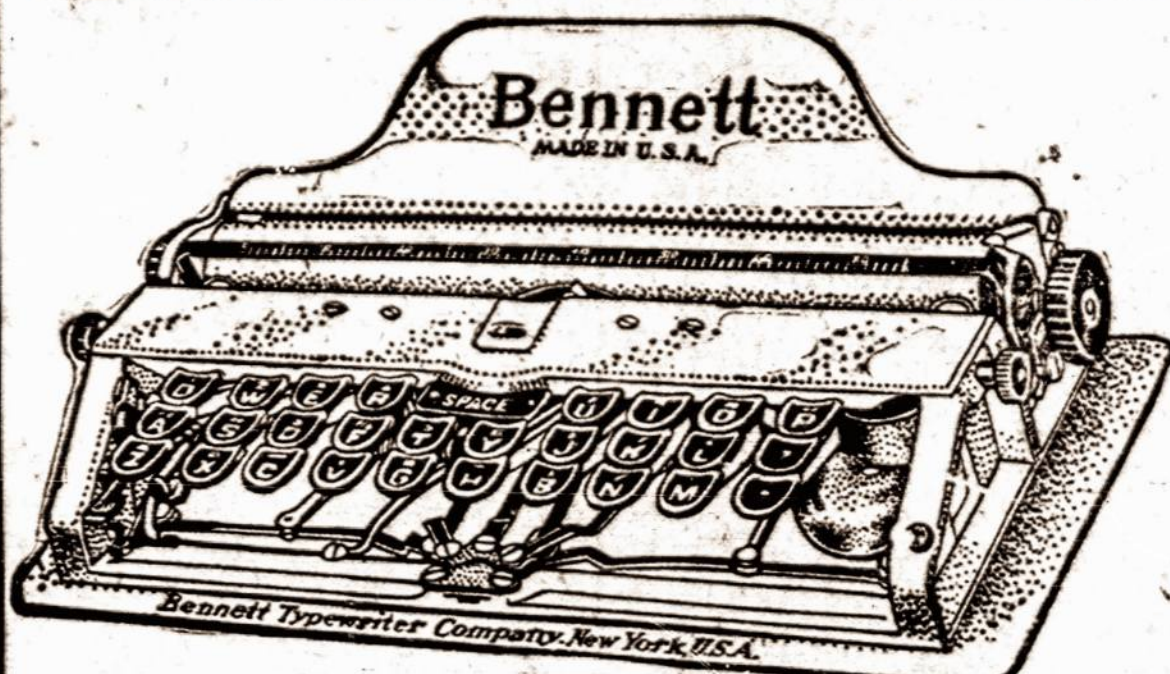
Rusiskos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave) BROOKLYN, N. Y.

Partėje ir naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užėikite ir persitirkinkite. Meterimus kiekviena utarninka.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujaisio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklius. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir į ją galima nešiotis rankoje, arba kisenloje. Ji yra netikėtai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienam ūpatui, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ZMIJEJCZNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLER ant sviesto nuo visokių gausv skaudėjimų. KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STREPTO, SŪPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jei tu nori ligoje ir nelaimėje pasi gelbėti, neįleisk rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžkūnus savopriepuoli, bet kreipkis arba tiesiai parasyk pas savo looną vienatū, reikalaudamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų, pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.

Plymouth, Pa.

garsų dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitirkinsi, kad neįskleisi veltui ir ant apgavysčių savo suokial uždirbo cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant sviesto taip dėl senų žmonių, kaip dėl kukčių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantais padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatinai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, atskirai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet ne nesigaisi.

Adresas: Albertas G. Groblevskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

SAULE

Su-kar! nedėlinis laikraštis. Magiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ŠEŠINA kas UTARNINKA ir PETNYČIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto \$2.50, Ant pusės meto \$1.25, Ant ketverčio meto 65c.

EBRO-Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50, Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh.

PŪJE Prusose 16 markų.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksmą Valanda

ŠEŠINA APĖ 15 D. KOŽNO MĖNESIO. Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1. Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.

Prusose 7 mk.

Kas užsirašo „SAULĖ“ ir „LINKSMĄ VALANDĄ“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Prieš tam pilnai užsimokėję žaidytojai kas metas gauna DOVANĄ, t. y. Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

230-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon reikalaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangi perdavinėja vagoną ir perveža pasakierius.

The Road of Anthracite

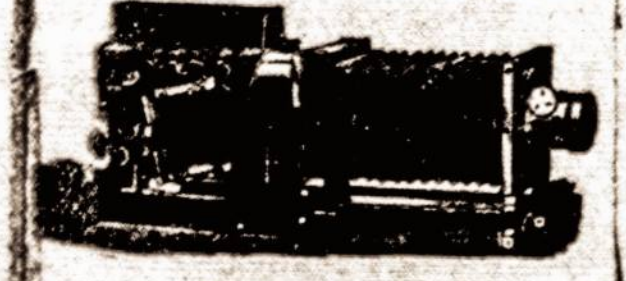
(Kietųjų anglių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Kietieji ir Serantonij ir Anglij Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki žvakiiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi tradiciniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas. Artymensinių informacijų apie kainas, traukinių teriojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen, Passenger Traffic Man 90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuve Jėdėnųjų Paveikslų Amerikoj.

Užtikome visokių gatavų APERATUS, kameros ir mandavojam labai pigiai su visomis Elektrinėmis ir Gasiniais instaliacijomis mašinos. Įstak užlaikome surišti 1200 colių filmos. Importuojame iš visų šalių specialiai turime padarę daug Lietuviškų Iliustracijų dėl Daug, Deklamacijų, Iliustracij ir Pralokčių, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsimat arba norit užsimat suokim bizniu, reikalaujanti pagalbos rašykite prie:

American Film Exchange A. T. Račiunas Mgr. 829 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 230 W. Bedford.

Konkursinis Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c. Apdaryta \$1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y. I. J. Paukštis & Co.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, kelieivai visados bus užga-nėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis sviesto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Sto-viu po kaucija \$30.000.)

Teipgi PINIGUS priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS, 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8-R)

A. OLSZEWSKIO BANKA Chicago, Illinois

PRIMA pinigų taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymai namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigų į visas dalis sviesto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykite šiuo adresu:

A. OLSZEWSKI BANK 3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Kaip pasilikti Amerikos piliectiu.

Knygtė Lietuviškų ir Angliškų kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išsimti popieras, Suvenyčių Valstijų konstitucija, nepilnametybės deklaracija ir konfederacijos straiptiniai. Amerikos Lietuvi Ūkėsu Klubas, matydama reikala, išleido virš minėtą knygtę kurios čienia yra 25c. Užsakydami knygtę pinigų sūgtakite per Money Orderį arba krasos ženklieliais, ant šito adreso: LITHUANIA CITIZENS CLUB 372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiskai Amerikoniszka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pašto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tony, Kursk — 13.500 tony, Czar — 13.000 tony.

Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į Liepoją.

Išplaukia kas antra subata. Sekanti išplaukimai iš New Yorko: Czar — August 23, Kursk — Sept. 6, Russia — Sept. 20

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorę: Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.

Telephone — 2850—2851 Rector.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

„SVYTURYS“ 1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos labai naudingas. Prekė 75c., mėš parduodam po 50c.

Gaunamas pas J. J. PAUKŠTĮ & CO. 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).

Išbalsamuoja ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vestiloms ir krikštynom. Lietuviai, krepkites reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atdaras diena ir naktį.

213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y. Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigara.

74 Grand Street Kampas Wythe Ave. BROOKLYN, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikti guodintinems Kunigams ir guodintoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus FIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įėjau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Nepamirskit Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigara, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA. A. RAZUTIS

101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

Advertisement for H. B. ROSENSON, featuring a bottle of whisky and text: 'PRIETELAI LIETUVIAI! 12 dideliu ir 12 mazu. H. B. ROSENSON, 817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1108 Williamsburgh.'

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.

Burgis metas Skyras ir Veršnikas, Inspektoriu Suvenyčių Valstijų Imigracijos: turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir C. uncoral-Law. Vėd viskias tylias (corras) visose teismuose ir d periamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškuis, įkėdami krasos ženklei atskirai. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiskai į visas Valstijas ir miestus su visa pareikalavimu. Adresas: KAZIS KRAUCUNAS, Attorney-at-Law 403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsilma varymu prory visose teismuose.

Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37, Bell 47, Residence Peoples 1100

Advertisement for G. BENSON, featuring a portrait and text: 'PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius. Geras darbas. Vidutiniska čienia. G. BENSON, 828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.'